

ISSN 0416-2242

vaš četrtkov
prijatelj
DOLENJSKI LIST

POSAVSKI MUZEJ ODLIKOVAN

LJUBLJANA - Predsednik Republike Slovenije Milan Kučan je odlikoval Posavski muzej Brežice ob petdesetletnici delovanja za zasluge in prispevek pri ohranjanju kulturne dediščine in pri razvoju kulturnega življenja s častnim znakom svobode Republike Slovenije. Odlikovanje je predsednik vročil direktorju Posavskega muzeja mag. Tomažu Teropšiču na včerajšnji slovesnosti v Veliki dvorani Predsedniške palače v Ljubljani.

JOŽKO ČUK V REVOZU

NOVO MESTO - Podjetje Revoz bo v ponedeljek, 29. novembra, obiskal predsednik GZS mag. Jožko Čuk, ki si bo ogledal proizvodnjo in se v razgovoru z vodstvom seznanil z rezultati tovarne.

ZAGORELO OLJE V FRITEZI

ZAVRATEC - V gostišču Loke je 17. novembra zagorelo v kuhinji zaradi vklopljene friteze z oljem. Požar, ki je povzročil večjo materialno škodo, je pogasil lastnik sam, prišli pa so tudi sevnjski gasilci.

NASILJE NAD ŽENSKAMI

"Kaj ti je, deklica?"

V Sloveniji tako kot v mnogih drugih državah po svetu nihče ne vodi statistike o nasilju nad ženskami, obstajajo le ocene. In po ocenah Društva SOS je pretepena vsaka peta ženska, posiljena pa je vsaka sedma. Tisti, ki problematiko poznajo, pravijo, da so te številke prej prenizke kot previsoke. Nasilnost nad šibkejšimi ženskami in otroki je vpeta v kulturne norme in v sistem vzgoje. Fantke vzgajamo v duhu agresivnosti in odločnosti, deklice pa naj bi bile predvsem občutljive in čustvene. Zato se pogosto dogaja, da žrtve krivdo za doživeto nasilje pripisujejo same sebi, njim pa jo žal največkrat pripiše tudi okolica.

V nekaterih evropskih državah se proti nasilju nad ženskami in otroki borijo že več desetletij, pri nas zadnjih deset let, takrat so namreč začele nastajati prve nevladne organizacije, ki so opozarjale na ta pereči problem, najpogostejše skrit za štirimi stenami. Na predlog evropskega parlamenta je letošnje leto razglašeno za evropsko leto boja proti nasilju nad ženskami. Pri nas ga bomo obleležili s skupno akcijo nevladnih organizacij, vlade in parlamenta pod naslovom "Kaj ti je, deklica?", ki bo potekala tja do 10. decembra po celi Sloveniji. Z njo želijo opozoriti, da je kakršnokoli nasilje nad ženskami in otroki nesprejemljivo. Kakšen odnos imamo do nasilja, pa je nedvomno tudi najpomembnejša informacija, ki jo damo mladim o nasilju.

JOŽICA DORNIŽ

Berite danes

stran 2:

• **Bolezen, ki grozi celemu svetu**

stran 3:

• **Veliki načrti za veliko denarja**

stran 6:

• **"Če ne bi bil Pungartnik župan..."**

stran 8:

• **So novomeške gazele poskočnejše?**

stran 11:

• **Ne razumejo, zakaj so na zatožni klopi**

stran 18:

• **Banditenfirer Stanko, general Franci in vojak Janči**

stran 24:

• **Trebanjci ne bodo več zamujali**

SPOMENIK HEROJU STANETU POTOČARJU- LAZARJU

NOVO MESTO - Predsednik Odbora skupnosti 7. korpusa Lado Kocijan, župan mestne občine Novo mesto dr. Anton Starc in predsednik območnega odbora ZB Novo mesto Ludvik Golob vabijo na svečano odkritje spomenika dolenjskemu rojaku Stanetu Potočarju-Lazarju, nosilcu spomenice 1941, narodnemu heroju in generalpolkovniku, ki bo v nedeljo, 5. decembra, ob 11. uri v Novem mestu, in sicer v Spominski veži talcev in v NOB padlih Novomeščanov - na Vratih pri Knjižnici Mirana Jarca. Slavnostni govornik bo akademik Ciril Zlobec. V programu bodo sodelovali Partizanski pevski zbor, godba in recitatorji.

Snežna odeja presegla pol metra

Na Notranjskem, Dolenjskem in v Beli krajini sneženje najmočnejše - Na Kočevskem preko 80 cm - Zimska služba zaposlena - Promet ovirali tovornjaki - Manjši izpadi elektrike

NOVO MESTO - Na Hidrometeorološkem zavodu Slovenije pravijo, da toliko snega v novembru, kot smo ga bili Slovenci deležni te dni, ni zapadlo že vsaj petnajst let. Dolenjska ni nobena izjema, saj smo ga bili prav tu (kot že nekaj zim) deležni največ. Snežna odeja je skorajda v vseh dolenjskih krajih dosegla pol metra, po nedeljskem močnem sneženju pa je snega največ na Kočevskem - preko 80 cm.

Kljub temu večjih prometnih zastojev ni bilo. Sneg je najbolj ponaagal voznikom avtobusov, predvsem na hitri cesti št. 1 Ljubljana - Novo mesto, kjer so bile nekajurne zamude. Zastojev pa skorajda ni bilo v železniškem prometu. Z Dolenjskega prihajajo vlaki v Ljubljano z 10- do 15-minutno zamudo, vendar na Slovenskih železnih pravicah, da je to predvsem posledica močno povečanega števila potnikov. Obilne snežne padavine so ponekod motile preskrbo z električno energijo, po besedah Damjana Slapničarja iz Elektra Novo mesto pa je šlo le za nekaj manjših izpadov, kar so delavci hitro popravili. V nedeljo je bil nekajurni izpad toka na daljnovodu Stopiče - Sentjerne, sicer pa z zadnjim sneženjem, ko se sneg ni nabiral na vodnikih, niso imeli večjih težav.

Gotovo pa je imelo največ dela Cestno podjetje Novo mesto, ki skrbi za 1200 km državnih cest, 1400 km lokalnih cest na področju Kočevja, Ribnice, Trebnjega, Novega

mesta, Posavja in Bele krajine. Direktor vzdrževanja cest Anton Hrastar je povedal, da je zimska služba te dni delala s polno paro, kar pomeni, da je šlo na ceste okrog 90 razpoložljivih plugov. Za posipanje so do zdaj porabili več kot dva tisoč ton soli in tri tisoč kubikov peska. "Največ zastojev, ki so bili predvsem na hitri cesti št. 1 na Poljanah, so

povzročali tovornjaki s priklopniki, ki ne upoštevajo prepovedi vožnje. Pomembno je, da se vozniki, ki pravočasno izvedo za zastoj, poslužujejo obvozo," svetuje Hrastar. "Vedeti pa je tudi treba, da je v času močnega sneženja težko vse ceste pravočasno splužiti." Tudi zato je treba opozorila o obvezni zimski opremitvi jematih resno.

L. MURN

NOVEMBRSKI SNEG - Kot je bilo pričakovati, je prvo resnejše sneženje tudi to zimo marsikoga presenetilo. Po dolinah ga je konec minulega tedna nasulo tudi pol metra na debelo, na Gorjancih in v Kočevskem Rogu pa skoraj meter. Cestari so vsaj na glavnih cestah svojo nalogo dobro in pravočasno opravili, lokalne ceste pa so morale ponekod čakati na plug in sol kar nekaj časa, medtem ko so pločniki v največjem stanovanjskem naselju v Novem mestu na Ulici Slavka Gruma še v ponedeljek popoldne ostali neočiščeni, prav tako parkirišča, ki so jih stanovalci dolžni očistiti sami. Pešci so tako morali vijugati po cestišču med avtomobili, kar ob prometnih konicah ni ravno varno početje. (Foto: I. V.)

Krka bo Enap prodajala tudi v ZDA

Merck v Ameriki ne bo tožil Krke, ki je tudi umaknila tožbo proti Mercku - Na leto prodajo za 1,5 milijarde dolarjev enalapril, zdravila proti visokemu krvnemu tlaku

NOVO MESTO - Novomeška Krka in njen ameriški partner Schein Pharmaceutical sta pridobila pisno soglasje firme Merck & Co., da ju ne bo tožila v zvezi z dvema patentoma, ki ščitita Merckovo zdravilo Vasotec (tablete z enalapril maleatom), uspešno med zdravljenjem visokega krvnega tlaka. Po tem soglasju so v ZDA ustavili tožbo, ki sta jo Krka in Schein vložila proti Merckovima patentoma.

Krka je že pred več kot desetimi leti razvila lasten proizvodni postopek, po katerem izdeluje substanco enalapril maleat, ki je učinkovina v tabletah Enap, in ga patentno zaščitila v svetu, med drugim tudi v Sloveniji, Ruski federaciji, ZDA, Avstriji in Nemčiji. Krka trži to zdravilo v srednji in vzhodni Evropi, kjer se bo prodaja še povečala po

poteku patenta, to je po 10. decembru letos.

Maja lani je Krka na ameriško Upravo za prehrano in zdravila (FDA) vložila dokumentacijo za registracijo enalapril maleat tablet. Inšpektorji FDA so avgusta lani potrdili, da Krka izpolnjuje vse zahteve ameriških standardov, ki veljajo za proizvajalce aktivnih farmacevtskih učinkovin in končnih farmacevtskih izdelkov.

Letna prodaja enalapрила v svetu znaša okoli 1,5 milijarde dolarjev, od tega polovico na ameriškem tržišču,

na katerem bo Krka prodajala enalapril po izteku patenta leta 2000.

Merck je lani na ljubljanskem sodišču tožil Krko zaradi domnevne kršitve patenta in okrožno sodišče je sredi maja izdalo sklep o uvedbi začasne odredbe, po kateri bi morala Krka ustaviti proizvodnjo in prodajo enalapрила, vendar je po ugovoru Krke razveljavilo prvotni sklep. Tožba v Ljubljani še ni končana. Je pa Merck letos izgubil tožbo proti Krki v Moskvi, lani pa so Krkin enalapril začeli prodajati tudi na Danskem. Enalapril je za Krko najpomembnejši izvozni izdelek in predstavlja desetino vse Krkine prodaje. In to ob tem, da Krka to zdravilo prodaja petkrat ceneje kot Merck.

marles®

hiše maribor d.o.o.

Hiše po vaši meri

VREME

Ob koncu tedna se bo nadaljevalo po dolinah megleno, po hribih in gorah pa sončno zimsko vreme.

Za danes: ugoden stanovanjski kredit z devizno klavzulo.
Za jutri: donosno varčevanje.

Če danes rešujete stanovanjski problem, se odločite za stanovanjski kredit SKB banke. Njegova glavna prednost je v ohranjanju vrednosti glavnice kredita z devizno klavzulo, kar je v razmerah zaostajanja rasti deviznega tečaja za stopnjo inflacije, ugodnejše za kreditnojemalca. Če pa nameravate stanovanjski problem reševati šele v prihodnjih letih, se že danes odločite za namensko varčevanje SKB banke. Že po dveh letih lahko na podlagi tega varčevanja zaprosite za ugoden stanovanjski kredit. O vseh prednostih kredita in varčevanja se pozanimajte v poslovalnicah SKB banke ali pokličite brezplačno telefonsko številko 080 15 15.

<http://www.skb.si>

SKB BANKA D.D.
Za Danes. In za Jutri.

Zadnji lovi!

Igrajte se z Mégani v salonih Renault.
TOM+0% brez stroškov odobritve kredita.

RENAULT

Koliko (ne)strpnosti?

Strpnost je res tako uporabna vršina, da bi se je kazalo učiti še in še. Toda od koga se učiti v Sloveniji strpnosti? Med tistimi, ki ne morejo učiti ljudstva strpnosti, so gotovo državni poslanci. Niso vsi med njimi nestrpnosti, vendar pa so nekateri zgleden primer nestrpnosti do drugačnih. Je lahko vzor katerega od organizacij? Morda Cerkev, ki po nenapisanem povojnem tistem sporazumu z državo skrbi za duhovno rast Slovencev? Bolje kot brskati med posameznimi možnostmi, ki so na voljo, se je v korist strpnosti spomniti na velike plakate z geslom vsi drugačni - vsi enakopravni. Kaj pomeni biti drugačen? To je lahko osebna presoja in nujno dolg spisek podrobnosti. Če bi o drugačnosti in enakopravnosti mislili npr. nekateri Američani, bi se zadovoljili s priljubljenim lokalnim reklam; najboljši Indijanec je mrtvi Indijanec. Gre pač za tipičen primer ameriške zagledanosti vase, ki je obkrožil in pretresel ves strpnosti zavezani svet in ki ga smiselno uresničujemo tudi mnogi drugi na zemeljski obli. Ker pa je anketa Dolenjskega lista, ki obravnava strpnost med ljudmi, namenjena predvsem neamariškemu občinstvu, je bolje misliti na (ne)strpnost v Sloveniji v krajih južno od Ljubljane. Ali posebej razmišljate o vsakršni, ne le narodni (ne)strpnosti, predvsem zdaj, ko je nekako neopazno šel mimo nas dan strpnosti?

GABRIJELA ŠTAMPHAR, trgovka iz Grada: "Slovenci smo med seboj dovolj strpni, vendar tega ne znamo vedno pokazati. Kar se tiče strpnosti do pripadnikov drugih narodov, smo bolj strpni do tistih, ki prihajajo iz zahodnoevropskih držav kot do bivših Jugoslovancev. To gotovo izhaja še iz časov, ko so k nam prihajali ljudje iz nekdanjih republik opravljati težak in umazan del."

MATIJA GRAHEK, upokojenec s Sel pri Otovcu: "Slovenci med seboj nismo dovolj strpni. Ni prave sloge, čeprav bi morali držati skupaj, ker nas je malo. Še najbolj so nestrpni državni poslanci, čeprav nam bi morali biti ti izvoljenci naroda za zgled. Bolj znamo biti strpni do drugih narodov, kar smo dokazali tudi s številnimi dobroteljnimi akcijami."

ANDREJA REBERNIK, univ. dipl. analitična sociologinja iz Novega mesta: "Slovenci smo še vedno premalo odprti do drugačnosti, različnosti okrog sebe. Menim, da nas to prej ogroža, kot pa dopolnjuje in bogati. Premalo znamo povleči iz te drugačnosti in bojimo se sprememb v družbi. Na drugačnost reagiramo s strahom, z nasiljem ali pa se kar obrnemo stran."

JUSTINA FRELIH, gospodinja iz Sentrupert: "Sploh ni pomembno, kakšne barve kože, veroizpovedi ali političnega prepričanja je kdo, ampak da je človek sočloveku človek, ne pa volk. Nekateri so z nestrpnostjo do drugače mislečih ljudi zanetili celo veliko gorja, in skrajni čas bi bil, da pogledamo vase in pričnemo pometati pred lastnim pragom."

MARKO KAŠIČ, prodajalec iz Sevnice: "Strpnosti je še kar dosti. Moti pa me, ker smo Slovenci manj strpni predvsem do ljudi iz nekdanje naše skupne domovine Jugoslavije, kot da ne bi toliko časa živeli skupaj. Veliko bolj pa smo strpni in tolerantni do naših zahodnih in severnih sosedov, čeprav bi imeli dostikrat razlog, da bi odločno protestirali zoper njihov odnos do nas."

BRANKO ARKO, direktor Ortis centra iz Kočevja: "Slovenci gledamo na tujce tako kot drugod po Evropi. Na Rome in na južnjake smo že navajeni, od tega za kakšne odnose gre med njimi in nami, pa je odvisna tudi naša strpnost. Zaradi politike bratstva in enotnosti so imeli v preteklosti pri nas veliko privilegijev. Tudi zato smo morda danes do njih manj strpni, kot bi bili sicer."

IRIS OBRANOVIC, trenutno zaposlena v bistroju Pap v Ribnici: "Do tujcev Slovenci nismo strpni. Smo preveliki individualisti in premalo usmiljeni. O drugih ne razmišljamo dovolj, kar sicer ni prav, vendar tudi pripadniki drugih narodnosti pri nas ne naredijo nič za to, da bi jih mi sprejeli. Držijo se bolj zase, in čeprav so nekateri pri nas že leta, se nočejo naučiti slovensko."

VIDA BAN, sekretarka ZPM Krško, z Zdol: "Pred leti se je začela z geslom vsi drugačni - vsi enakopravni evropska mladinska akcija proti rasizmu, ksenofobiji, antisemitizmu in nestrpnosti. Dejavnost sem v tej kampanji. Strpnost je najvišja vrednota, spoštujem jo in se po njej ravnam. Cenim ljudi, ki spoštujejo drugačnost. S sprejemanjem drugačnosti osebno napredujem."

MARTIN PRAH, upokojenec, kmet iz Koritnega: "Pri nas ni nestrpnosti ne med sosedi ne po politični strani. Vsi se strinjamo, da kdor v Sloveniji pride na oblast, najprej poskrbi zase. Nestrpnosti tudi ni med Slovenci in Hrvati, je pa manj sodelovanja, kot ga je bilo. Sodelovanja je manj zaradi meje med Slovenijo in Hrvaško. Prej je bilo veliko kupčij, zdaj jih skoraj ni."

Bolezen, ki grozi celemu svetu

Ne smemo si zatiskati oči! - Anonimno testiranje na HIV

1. december je dan, ki je posvečen boju proti aidsu. V letošnjem letu bo po vsem svetu zabeležen z geslom: Mladi lahko ustavimo aids. Ker mladi ljudje predstavljajo več kot polovico novih HIV infekcij, želi Svetovna zdravstvena organizacija z geslom poudariti potrebo o informiranosti mladih o boleznih, načinu prenosa in zaščiti pred njo.

Po podatkih Svetovne zdravstvene organizacije se je v letu 1998 dnevno okužilo 16.000 ljudi, ob koncu leta je več kot 33 milijonov ljudi živelo s HIV-om. Ocenjujejo, da se deset od desetih ne zaveda okužbe. Veliko ljudi s HIV ali aidsom nima dostopa do zdravljenja, ki bi olajšalo njihovo trpljenje in bolečino. Več kot dvanajst milijonov odraslih in otrok je zaradi te bolezni že izgubilo življenje. Aids pomeni grožnjo celemu svetu in vsako leto zavzema nove smeri - v Indiji in Južni Ameriki, ki sta bili še pred nekaj leti razmeroma nedotaknjeni, število okuženih in bolnikov bliskovito narašča. "Epidemija grozi vzhodni in centralni Evropi. Podsaaharska Afrika pa je še vedno najbolj prizadeto področje sveta, kjer je več milijonov otrok izgubilo enega ali oba starša. V številnih delih sveta je aids največja grožnja ekonomskemu, socialnemu in nacionalnemu razvoju."

V Sloveniji je bilo od leta 1986, ko je umrl prvi bolnik z aidsom, do konca letošnjega septembra prijavljenih 82 bolnikov, od tega jih živi še 23. V istem obdobju je bilo prijavljeno 69 oseb, ki so okužene z virusom HIV in še nimajo razvite bolezni. Za razliko od precej zanesljivega števila bolnikov, pa je število okuženih manj zanesljivo, saj so ti podatki odvisni od obsega testiranja na okužbo. Še vedno so v Sloveniji najbolj prizadeti homoseksualni moški, vse bolj pa izstopajo tudi primeri okužb Slovencev, ki so imeli heteroseksualne spolne odno-

se v državah z visokim deležem okuženih prebivalcev in kjer je delež okuženih prostitutk zelo visok. Po razpoložljivih podatkih pa se hitro širjenje okužb med injicirajočimi uživalci drog in njihovimi spolnimi partnerji še ni začelo.

Okuženi večinoma trpijo zaradi zavračanja in diskriminacije. Vendar ta zaznamovanost omogoča posebne izzive. Ljudje, ki živijo z okužbo, bi morali igrati pomembno vlogo pri pomoči skupnosti v znanju in boju proti bolezni. Nihče med nami si ne sme pred aidsom zatiskati oči ne samo zaradi nevarnosti okužbe, pač pa tudi zato, ker smo vsi odgovorni, da bi okuženi in oboleli lahko brez izobčenja in zaničevanja živeli v naši družbi.

Virus človeške imunski pomanjkljivosti kosi med otroki in odraslimi, med revnimi in bogatimi, med črnci in belci, tako na Severu kot na jugu. Nevaren je nam vsem in nobena država, čeprav razpolaga s

• Za nasvete in informacije se lahko obrnete na zdravniško Zavoda za zdravstveno varstvo v Novem mestu, kjer se lahko tudi anonimno testirate na HIV. Anonimno in brezplačno testiranje opravljajo v Ljubljani na Inštitutu za mikrobiologijo Medicinske fakultete, posvetovalnica za aids pa je na Kliniki za infektivne bolezni in vročinska stanja v Ljubljani.

• Ljubezen bedaka spametuje, modreca pa poneumi. (Diderot)

Šmarješki kardiološki dnevi

Letošnji kardiološki dnevi v Šmarjeških Toplicah posvečeni uporabi ultrazvoka pri preiskavah srca in ožilja

ŠMARJEŠKE TOPLICE - V Zdravilišču Šmarješke Toplice so v petek in soboto, 19. in 20. novembra, pripravili 8. kardiološke dneve. Osrednja tema letošnjega srečanja kardiologov je bila ehokardiografija, metoda preiskave srca in ožilja s pomočjo ultrazvoka, ki je na področju kardiologije prinesla izjemne napredek. Ultrazvok omogoča zdravniku za pacienta neboleč pregled srca in ožilja in spremljanje zdravljenja, saj se lahko ultrazvočni pregled ponavljajo brez posledic za pacienta. Metoda je uporabna pri ambulantnem in bolnišničnem kot tudi znanstveno raziskovalnem delu. Po mnenju prof. dr. Mirana Franciška Kende, predsednika Združenja kardiologov Slovenije, noben pacient ne bi smel zapustiti klinike, ne da bi opravil pregled z ehokardiografom.

Na okrogli mizi v okviru 8. kardioloških dnevov so v Šmarjeških Toplicah razpravljali o uvedbi licenc za ehokardiografske preiskave, saj za razliko od nekaterih

razvitih držav pri nas to še ni urejeno. Z ultrazvočnimi napravami so zelo dobro opremljene tudi številne periferne bolnišnice, vse pa nimajo ustrezno usposobljenih strokovnjakov.

Izbira Šmarjeških Toplic za tradicionalno prizorišče kardioloških dnevov ni slučajno. Zdravilišče Šmarješke Toplice je namreč opremljeno z naj sodobnejšimi napravami za diagnostiko in spremljanje zdravljenja obolenj srčnožilnega sistema, njegovi strokovnjaki pa imajo tudi za to potrebno znanje. Poleg tega je že od vsega začetka glavni pokrovitelj kardioloških dnevov tovarna zdravil Krka, ki je v srednji Evropi vodilni proizvajalec zdravil za zdravljenje kardiovaskularnih obolenj. Ob tej priložnosti so predstavili tudi knjigo Ehokardiologija, ki jo je združenje kardiologov izdalo pri Medicinskih razgledih tudi ob pomoči Krke. Knjiga naj bi poleg kardiologov s pridom uporabljali tudi študenti medicine kot učbenik. I. V.

DIREKTOR KRKE MED KARDIOLOGI - Združenje kardiologov Slovenije, ki ima 160 članov in se sestaja dvakrat letno, je v Šmarjeških Toplicah dobilo domov. Na 8. kardioloških dnevih so slovenski kardiologi generalnemu direktorju Krke Milošu Kovačiču (levo) v zahvalo za dolgoletno podporo izročili posebno diplomu, posebej pa se mu je zahvalil tudi predsednik združenja prof. dr. Miran F. Kenda (desno). Direktor Krke Miloš Kovačič na novinarski konferenci ni mogel mimo za Krko ugodnega razpleta spora z Merckom. Povedal je, da se je Krka z Merckom že dogovorila za skupen nastop na nemškem trgu, pogajajo pa se tudi za sodelovanje v ZDA. (Foto: I. V.)

OTVORITEV POTI DO MITREJA - Trak na začetku označene poti, ki od Rožanca vodi proti mitreju, so prerezali (od leve) predsednik krajevnega združenja Petrova vas Anton Plut, predsednik koordinacijskega združenja projekta "Po poteh dediščine Dolenjske in Bele krajine" Janko Goleš in direktor Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto Danilo Breščak. V vasi bodo za obiskovalce uredili tudi parkirni prostor, pri Kočevjarjih pa bodo lahko dobili zloženko o mitreju. (Foto: M. B.-J.)

Po poteh naše dediščine

Po štirih letih končno turistična pot "Po poteh dediščine Dolenjske in Bele krajine" - Podpis sporazuma za naslednja tri leta

ROŽANEC, ČRNOMELJ - Po daljših porodnih krčih in včasih precej črnogledih napovedih so pred tednom dni končno pospremili v življenje turistično pot "Po poteh dediščine Dolenjske in Bele krajine". Od 150 zanimivosti na tej poti so jih strokovnjaki izbrali 28, ki si zaradi svoje drugačnosti še posebej zaslužijo, da jih popotniki vključijo v svoj načrt potovanja.

Prvi od zanimivosti, ki je označen in predstavljen v skladu s celostno podobo projekta "Po poteh dediščine Dolenjske in Bele krajine", po kateri bodo prepoznavne tudi vse druge izletniške znamenitosti, je mitrej pri Rožancu v črnomaljski občini. Ob predstavitvi prve postaje so tako v vasi kot pri mitreju pripravili krajši slovesnosti. Na prvi je projekt, s katerim so pričeli pred štirimi leti, predstavil predsednik koordinacijskega združenja projekta Janko Goleš. Poudaril je, da gre za pilotni projekt evropskih držav v tranziciji, prav Slovenija pa je pri tem zgled drugim državam. Za Dolenjsko in Belo krajino je ta projekt pomemben tudi zato, ker smo dobili še brošuro z evropskim logotipom, kakršne nimajo niti najimennejši slovenski turistični kraji.

Danilo Breščak, direktor zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto, ki je izvedel projekt, pa je predstavil predvsem mitrej in mitraizem. Zanimivo je, da se je mitrej na Rožancu ohranil nepoškodovan - če seveda odštejemo zmrzali, lišaje in kisli dež, ki

mu ne prizanašajo - vse do današnjih dni, čeprav je bila Mitrova vera uradno prepovedana. Veliko je k njegovi ohranitvi prispevala odmaknjenost, saj v slikovito dolinico kostanjevega gozdiča Judovje, kjer je v skalo vklesan Mitrov relief, vodi le ozek prehod.

Predstavitve prve postaje "Po poteh dediščine Dolenjske in Bele krajine" so v Črnomlju izkoristili tudi za novega sporazuma o sodelovanju pri projektu, ki so ga podpisali minister za malo gospodarstvo in turizem Janko Razgoršek, državni podsekretar na ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Igor Hrovatič ter župani. V projektu je namreč vključenih že 14 občin, in sicer Novo mesto, Sentjernej, Skočjan, Mirna Peč, Žužemberk, Dolenjske Toplice, Trebnje, Črnomelj, Metlika, Semič, Ivančna Gorica, Krško, Osilnica in Cerkljina. Minister Razgoršek je ob tem poudaril, da turizma ne predstavljajo le Kranjska Gora, Bled, Portorož in nekatera zdravilišča. "Mnogi si bolj kot betonsko džunglo želijo neokrnjeno naravo ter bogato naravno in kulturno dediščino, kar jim lahko ponudimo prav s tem projektom, če se bomo dobro povezali in pripravili zanimivo ponudbo. Ne smemo pa si privoščiti množičnega turizma," je zatrdil minister. Hrovatič pa je pristavil, da bodo s pomočjo tega projekta ljudje manj odhajali s podeželja ter tako ohranjali kulturno krajino.

M. BEZEK-JAKŠE

Ljubljansko pismo

Odškodnin še od nikoder

Koliko komu in kdaj?

Če bo slo vse po sreči, naj bi parlament še letos drugič razpravljal o predlogu zakona o skladu za poplačilo vojne odškodnine. Od prve obravnave zakona so minila že več kot štiri leta, saj so o predlogu razpravljali še poslanci prejšnjega sklica. Kdaj bo državni zbor opravil drugo obravnavo, pa ni znano. Morda bo le še decembra letos.

Sprejem zakona o skladu za poplačilo vojne odškodnine je predviden z zakonom o lastniškem preoblikovanju podjetij, ki določa, da se v okviru sredstev, pridobljenih iz kupnine, ustanovi sklad za poplačilo vojne odškodnine. Upravičenci do odškodnine so določeni z zakonom o žrtvah vojnega nasilja, zakonom o popravilu krivic in zakonom o posebnih pravicah žrtev v vojni za Slovenijo 1991.

Navedeni zakoni pa ne urejajo pravice do odškodnine. Iz sklada naj bi izplačevali odškodnine za telesno in duševno trpljenje in odškodnine za izgubo življenja bližnjega. Višina odškodnine naj bi znašala od 25 do 50 tisoč dolarjev za vsak mesec prisilnega ukrepa. Skupna vsota odškodnine ne bi smela presegati 1,5 milijona dolarjev. Za osebe, ki so upravičene do prejemanja mesečne rente po zakonu o žrtvah vojnega nasilja, pa naj bi se v znesek odškodnine vključila vsota od tedaj prejete rente. In kolikšne naj bi bile odškodnine?

Vrednost odškodnine za mesec pretrpljenega nasilja naj bi

znašala: za taboriščnike, ukradene otroke in politične zapornike po 50.000 dolarjev; za izgnance in internirance po 35.000 dolarjev; za mobilizirance v redne vojaške enote okupatorja po 30.000 dolarjev; za begunce in delovne deportirance po 25.000 dolarjev. Odškodnina za izgubo življenja bližnjega, čigar smrt je neposredna posledica nasilnega dejanja v zvezi z vojnimi in povojnimi dogodki, naj bi izplačali upravičencu za pretrpljeno nemotno škodo v znesku 200.000 dolarjev. Če je upravičenec več, naj bi jim odškodnino razdelili po enakih delih. Predlagali so še, naj bi odškodnino izplačevali v dveh delih. Upravičenci naj bi prejeli v gotovini 300.000 dolarjev, ki se izplačajo v dveh letnih obrokih po 150.000 dolarjev. Drugi del odškodnine naj bi izplačali v obveznicah, izplačljivih v petih letnih obrokih, obrestovanih z letno obrestno mero v višini TOM + 1 odstotek. Prvi obrok naj bi izplačali 1. septembra 2002.

Vlada pa predlaga znižanje višine odškodnine za posamezne upravičence, in sicer: za taboriščnike, ukradene otroke in politične zapornike po 35.000 dolarjev; za izgnance in internirance po 25.000 dolarjev; za mobilizirance v redne vojaške enote okupatorja po 20.000 dolarjev; za begunce in delovne deportirance po 12.000 dolarjev. Vlada predlaga znižanje zaradi primerjave posameznih skupin odškodnovancev med seboj in glede na skupno višino sredstev, ki bodo zaradi majhnih prihodkov sklada v največji meri obremenila državni proračun.

Odločitev, ali bo obveljal ugodnejši predlog za žrtve vojnega nasilja ali tisti, ki ga je oklestila vlada, pa je zdaj v pristojnosti Državnega zbora R Slovenije.

VINKO BLATNIK

NIČ VINA - Dolenjci komaj čakajo, da se Slovenija pridruži Evropski uniji. Potem jim niti najbolj zdrsti policist ne bo mogel več reči, da sedijo za volanom v njeni. Kot je slišati, unija cvetka ne bo priznala za vino, zato bodo Dolenjci pili zgolj "vinu podobno pijačo".

RAZDRTO - Ponavadi se v preimenovanju kakega kraja trejo interesi levo in desno usmerjenih strank, toda v primeru Šentjerneja je drugače. Da bi sosedom olajšali odločitve, jim prihranili prepire in stroške za referendum, so se s svojim predlogom oglašili prebivalci sosednjega najmanjšega slovenskega mesta. Ker je Šentjernej že celo leto prekopan skoraj do nerazpoznavnosti, predlagajo novo ime: Razdrto pri Kostanjevici.

SPET DECI? - Nekateri krajanji, ki so prisiljeni živeti v neposredni bližini smetišča v Leskovcu, so spisali petico. Ni jim všeč pot, po kateri roma odpadnina, ki menda do najbližjih in najbolj ogroženih sploh ne pripelje. Kako hudi so, še nismo uspeli izmeriti, vsekakor pa jih je treba vzeti resno. Nekoč so že ostro nastopili proti tedanjemu šefu krajevnih skupnosti in ga silili, naj ga spije deci. Vsebinsko kuje so nastregli pri izcednih vodah pod deponijo.

GENIALNO - Najpomembnejši snovalci prostorske ureditve Novega mesta bi najraje Glavni trg zaprli za pločevino, zaradi česar bi obiskovalci avtomobile pustili na obrobju mesta. Če pustimo vsemar genialno idejo, da bi lahko parkirali kar pred bloki na Seidlovi cesti, zaenkrat ni uporabnih parkirišč. Morda je še najbolj primeren prostor nasproti avtobusne postaje Novo mesto. Tam lahko najde mesto zase kar precej avtomobilov. Tistih seveda, ki se uspejo prebiti preko globokih jam.

KRVAVA PREDJED - Novomeška kinodvorana je te dni vabila pred svoje veliko platno najmlajše, ki so uživali v novem filmu Asterix in Obelix proti Cezarju. Film je menda zabaven, vsaj za tiste, ki se jim je še uspelo nasmejati, potem ko so videli predfilm. Odgovorni so namreč mladim dušam na platnu pripravili s krvjo zabeljeno predjed, v kateri so morski psi prizadevno razkosavali človeška telesa. Prava matineja.

Ena gospa je prvič zadovoljna, ker je samska. Njen sosed, ki ima ženo in tri otroke, ni poštar, pa vseeno hodi redno na pošto. Vsak dan po eno kartico zdravstvenega zavarovanja.

ŠERUGOVA POTOVANJA

OTOČEC - Kulturno in turistično društvo iz Otočca vabita na predavanje s filmom. Jutri, 26. novembra, ob 18. uri bo namreč v avli otoške osnovne šole pestra in zanimiva doživljaja z zadnjih potovanj predstavil znani popotnik in dolenski rojak Zvonc Šeruga.

DOBRODOŠLA DARILA

LJUBLJANA, NOVO MESTO - Center Dolfke Bošnjanič iz Drage pri Lgu, ki že 15 let skrbi za osebe z motnjami v duševnem razvoju, je včeraj od Poslovnega sistema Mercator prejel vozilo. Center za usposabljanje otrok in mladostnikov ima tudi enoto za varstvo in usposabljanje odraslih na Škofljici, celodnevni oddelk v Šiški in dnevni oddelk v Novem mestu, ki mu, enako kot vsem ostalim oddelkom, primanjkuje denarja.

V času od 15. do 21. novembra so v novomeški porodnišnici rodile: Alenka Brežnjak iz Šentjerneja - Gašperja, Mojca Ogulin s Krvavčevega Vrha - Gašperja, Alenka Maraj iz Vranovičev - Diano, Mateja Grandovec-Kumelj iz Soteske - Jakoba, Anica Kastelic iz Šentjošta - Benjamina, Lidija Novak iz Dolenje vasi - Žiga, Darja Kastelic iz Gor. Dobrave - Heleno, Tatjana Zupan iz Loške vasi - Jureta, Brigita Štefe iz Velikega Gabra - Urbana in Metka Kociper z Rake - Hano.

IZ NOVEGA MESTA: Eva Lopatič iz Klemenčičeve 5 - Ano, Nina Žnidaršič iz Lebnove 6 - Jošta in Snežana Hrka iz Šolske 4 - Darka.

Cestitamo!

Občine še ne vedo, kaj jih čaka

Zadolžene tudi za varstvo starejših - Potreb po varstvu v ustanovah in na domu je vedno več - V Novem mestu čaka na mesto v domu ostarelih kar 538 oseb

NOVO MESTO - Čeprav so dolenske občine dobro pokrite z mrežo domov za ostarele, praznih mest v njih ni. Samo na posteljo v Domu starejših občanov Novo mesto ta trenutek čaka 538 oseb, od tega jih je 373 z novomeškega območja. Ker se v domu na leto sprazni 120 postelj, to pomeni, da je povprečna čakalna doba kar tri leta. Po dogovoru imajo prednost pri namestitvi najtežji bolniki in taki, ki nimajo doma nikogar.

Vrste čakajočih na prostor v domovih za ostarele se daljšajo že lep čas in povpraševanje vsako leto narašča, enako tudi potrebe po pomoči in negi na domu. "Tudi v bodoče bo podobno. Z različ-

nimi oblikami pomoči zdaj oskrbujemo na domu okrog 120 oseb, še naprej pa bomo napeli vse sile, da bi s pomočjo strokovnjakov in prostovoljcev vzpostavili organizirano ter vsem dostopno nego in

pomoč na domu. Po nacionalnem programu so občine dolžne poskrbeti za varstvo starejših in ga tudi sofinancirati, vendar se mnoge od njih tega še premalo zavedajo," meni direktorica novomeškega Doma starejših občanov Lojzka Potrč.

Novomeška občina je finančno podprla raziskavo o ljudeh, ki so potrebni pomoči na domu, in pred nedavnim pripravila posvet o tej temi, h kateremu so bili povabljeni tudi župani sosednjih občin. "Če bomo združili moči strokovnih ustanov, prostovoljcev ter sorodnikov in znancev, bomo lahko poskrbeli za starejše in v marsikaterem primeru odložili pot v dom. Radi bi tudi, da bi se v nego na domu vključilo tudi zdravstvo, in to na enak način kot v ustanovah. Zdj namreč ostareli na domu nimajo enakih možnosti, zato bi država morala urediti tudi to področje," opozarja Potrčeva.

Kot je povedala, uporabniki zdaj plačujejo slabih 39 odst. ekonomske cene, kar znaša 835 tolarjev za uro pomoči in nege na domu. Zaradi daljšanja življenjske dobe in naraščanja obolenj se potrebe po domski oskrbi in negi na domu ne bodo zmanjšale, zato o naložbah v domsko varstvo že razmišljajo posamezni podjetniki. V bodoče naj bi bila tako ponudba pestrejša, saj bodo poleg klasičnih domov na voljo tudi nadstandardni ter varovana stanovanja, ki jih bodo vodili podjetniki s koncesijo ali pa tudi brez nje.

Tudi v Novem mestu načrtujejo stolpič z varovanimi stanovanji, ki naj bi ga po letu 2005 postavili v bližini doma ostarelih. Mnogim naj bi v starosti pomagali tudi organiziranim dnevnim varstvom. Prvi tak center za dnevno varstvo bo v Črnomlju, medtem ko bo Novo mesto moralo nanj še čakati.

B. D. G.

PRIPREDITEV ZA LETO STAROSTNIKOV

NOVO MESTO - Društvo za razvijanje prostovoljnega dela in medgeneracijsko društvo Žarek bosta pripravila v sredo, 1. decembra, ob petih popoldne v Kulturnem centru Janeza Trdine prireditev, posvečen mednarodnemu letu starostnikov. Nastopili bodo: Ivanka Kraševac, otroški ansambel Mačkoni, harmonikaši Tonija Sotoška, Dolenjski oktet, otroška folklorna skupina Kres in Družinsko gledališče z Vač.

ŠENTJERNEJSKE ODPLAKE

Veliki načrti za veliko denarja

V občini Šentjernej želijo celovito poskrbeti za odpadne vode iz gospodinjstev, obrtnih delavnic in industrijskih obratov, a za to bi morali zbrati 31 milijonov mark

ŠENTJERNEJ - V ponedeljek so javnosti predstavili študijo, ki temelji na analizi stanja ter govori o tem, kaj je treba zgraditi, koliko to stane, kako bo plačano in kako bo z upravljanjem. Študijo so izdelali v avstrijskem konzorciju Ilbau, ki je bil izbran na razpisu, o tem, ali se bodo zares lotili projekta, pa bo 2. decembra odločal občinski svet. Svetniki ne bodo imeli lahkega dela, saj bi načrtovana naložba stala celih 31 milijonov mark, njena prva faza z izgradnjo centralne čistilne naprave ter kanalizacijskega omrežja v Šentjernej in bližnjih naseljih pa 9 milijonov mark. Poleg tega bi za obratovanje celotnega sistema letno potrebovali še 64 milijonov tolarjev.

Vodstvo občinske uprave trdi, da je projekt izvedljiv, seveda skupaj z močnim tujim partnerjem - konzorcijem Ilbau iz avstrijskega Spittala. Skupaj z njim naj bi, tudi o tem bo odločal občinski svet 2. decembra, ustanovili javno podjetje v mešani lasti, v katerem bi imela večinski 51-odst. delež občina. Tako bi lažje zagotovili kapital, saj se občina sama lahko zadolži le do 10 odst. letnega proračuna.

Javno podjetje bi potreben denar zbiral z enkratnimi prispevki za priključek in za komunalno opremo zemljišča, ki bi jih uporabniki lahko plačevali tudi na obroke, razporejene na več let, ter s kanalsčino - mesečnim plačilom za odstranjevanje in čiščenje odpadka. Če bi ostali samo pri tem, Šentjernejčani ne bi zmogli stro-

Sporočilo novomeškega župana

Dober mesec dni je od takrat, ko mi je bolezen na ožilju nenadoma spremenila vsakdanji ritem dela in me začasno odtrgala od opravljanja nalog in dolžnosti, ki mi jih narekuje županska funkcija. Mojo odsotnost na delovnem mestu so v tem času nadomestili podžupani v skladu z zadolžitvami na posameznem področju ter na podlagi sklepa o imenovanju podžupanov, ki ga je na začetku mandata sprejel svet Mestne občine Novo mesto. O izvrševanju prevzetih obveznosti, o tekočih aktivnostih v občini na svojem področju ter o delu občinske uprave me sproti obveščajo, preko kabineta župana pa se redno posvetujemo o sprejemanju pomembnejših odločitev.

V tem mesecu dni sem bil deloma na preiskavah v bolnišnici in deloma doma na okrevanju. Po tem prvem, za vsako bolezen najbolj občutljivem in pomemb-

nem obdobju sem ocenil, da se je moje zdravstveno stanje in počutje presenetljivo dobro obrnilo na bolje. Zato javnosti lahko posredujem optimistično sporočilo o svojem počutju, čeprav so diagnostične preiskave o stanju in vzrokih bolezni še v teku. Zadnje preiskave bodo pred odločitvijo o nadaljnjem zdravljenju opravljene še v tem tednu. O moji nadaljnji odsotnosti ta hip še ni mogoče presojati, vsekakor pa bom poskrbel, da bo javnost obveščena o poteku zdravljenja in predvideni odsotnosti ter se posebej o delu župana.

Ob tej priliki se zahvaljujem za številne dobre želje za čimprejšnjo ozdravitev in vrnitev na delovno mesto vsem, ki ste mi jih izrekli v tem času. Prepričan sem, da bo v času moje odsotnosti delo v Mestni občini Novo mesto potekalo brez zastojev.

Župan ANTON STARC, dr. med.

ORAČ IN KOTAR V BIHAČU - V sredo, 17. novembra, so v Bihaču v mestni galeriji odprli razstavo del novomeških slikarjev Jožeta Kotarja in Janka Orača. Organizatorici razstave sta bili pobratena bihaška in novomeška občina, o razstavljenih delih je v bihaški mestni galeriji spregovoril kustos Dolenjskega muzeja Jožef Matijević, odprje razstave pa so popestrili glasbeniki Dolenjskega kvinteta trobil. Na sliki z leve: podžupan novomeške občine Marjan Somrak, slikar Jože Kotar, kustos Jožef Matijević, slikar Janko Orač in direktor Gradske galerije Bihač Nermin Delić. (Foto: M. Klinec, besedilo: Sašo Đukić)

SREČANJE STAROSTNIKOV - Aktivisti krajevnih organizacij Majde Šile so v petek, 19. novembra, pripravili na grmski osnovni šoli tradicionalno srečanje starostnikov. Kljub zelo slabemu vremenu je na srečanje prišlo več kot 80 krajanov. To dokazuje, da si krajanji želijo takšnih druženj, aktivistom RK pa daje zadovoljstvo starejših krajanov nove vzpodbude pri delu. (A. Lah)

Vsaj teden brez nasilja

Tudi na novomeškem območju bodo v okviru mednarodne akcije glasneje vprašali: "Kaj ti je, deklica?"

NOVO MESTO - Uradu za žensko politiko, Centru za pomoč žrtvam kaznivih dejanj Novo mesto, domači gimnaziji, društvu Življenje brez nasilja in območnemu združenju Rdečega križa se zdi nujno odločneje opozoriti na nasilje nad ženskami in na splošno na nasilje v družinah, o katerem največkrat molčimo. Od 29. do 3. decembra zato pripravljajo teden življenja brez nasilja z vrsto prireditvev.

Začele se bodo v ponedeljek, 29. novembra, z regionalnim posvetom o moči in vplivu uporabnic socialnega varstva, ki ga ob 16. uri v novomeški gimnaziji pripravlja Urad za žensko politiko, sledila pa mu bo še okrogla miza o nasilju nad žensko. Načrtujejo še okroglo mizo o pomoči žrtvam nasilja v družini v državah Evropske unije in pri nas. Tudi ta pogovor bo v gimnaziji, skupaj s to šolo pa ga pripravljata še društvo Življenje brez nasilja in Center za pomoč žrtvam kaznivih dejanj Novo mesto.

V dopoldanskih urah 1. decembra (sreda) bodo dijaki srednjih šol na ulicah Novega mesta razdeljevali zloženke nevladnih organizacij, ki se ukvarjajo z nasiljem v družini, pred BTC-jem pa bodo tudi risali na asfalt. Organizatorji akcij bodo s pomočjo računalniškega krožka celoten projekt predstavili tudi na spletni strani gimnazije. V četrtek, 2. decembra, ob 17. uri se bodo ekipe gimnazije ter strojne, gradbene in gostinske šole v Kulturnem centru Janeza Trdine v Novem mestu pomerile v kvizu Življenje brez nasilja, ki ga bo vodil Sašo Đukić. Glavni organizator, območno združenje Rdečega križa, bo ob tej priložnosti podelil priznanja osnovnošolcem za likovne in literarne prispevke.

Suhokranjski drobiž

PRVI SNEG IN STARE TEŽAVE - Obilne snežne padavine so povzročile nemalo težav prebivalcem v Suhi krajini. Močno je bila motena oskrba z električno energijo. Prve težave so se začele že v petek okoli 13. ure, ko je brez električne energije ostala cela ajdovška planota in tudi del Dvora. Težave in okvare so nastale na nizkonapetostnem omrežju, ki vodi od Dvora do ajdovske planote. Na tej trasi so bili podobni problemi tudi zadnjio zimo pa tudi pred nekaj meseci, ko je zaradi neurja bila več dni motena oskrba z električno energijo. Kljub nedostopnemu terenu je dejurna elektroslužba naslednji dan opravila težave. Odgovorni na območni elektroslužbi bodo morali v prihodnje pošteno razmisliti, zakaj se pojavljajo okvare na tem omrežju.

PLUŽENJE - Za pluženje lokalnih cest v Občini Žužemberk je te dni skrbelo šest traktoristov, ki so svoje delo po mnenju mnogih opravili zelo dobro. Kljub močnemu sneženju so bile lokalne ceste vsekoli prevozne in sproti splužene. Občina Žužemberk je z vozniki traktorjev s plugom sklenila pogodbo o pluženju cest že pred prvim snegom.

V KORAK S ČASOM - V popolnoma prenovljenih prostorih Občine Žužemberk, ki ima sedaj pisarne tudi v prvem nadstropju, so pred kratkim namestili novo pisarniško opremo. Nova je tudi ISDN telefonska linija. Nova telefonska številka občine: 388-51-80.

na temo nasilja, ki bodo natisnjeni tudi v posebni brošuri. Mentorji krožkov RK po vseh osnovnih šolah so že prejeli študijsko gradivo z obravnavano temo, da bi lahko posvetili vsaj eno šolsko uro nasilju nad ženskami in nasilju v družini.

Teden življenja brez nasilja bo v petek, 3. decembra, zaokrožila predstava Kaj ti je, deklica?, ki jo bo izvedla gledališka skupina novomeške gimnazije Audax Tabulatum. Predstava, za dijake jo bodo v Kulturnem centru Janeza Trdine ponovilitrikrat, je nastala po predlogi knjige Alenke Puhar.

B. D. G.

Računalnik za malčke le s pravo mero in znanjem

Dan odprtih vrat v vrtcih

NOVO MESTO - Čeprav še ostajajo dileme, ali računalnik sploh sodi v vrtec, je morda bolje vprašati, kako to napravo vključiti v delo z otroki. Novomeški vrtci so zdaj že vsi opremljeni vsaj z enim računalnikom, v enotah Pedenjped in Ciciban imajo tudi računalniški učilnici, šest računalnikov pa je nameščenih tudi v posameznih skupinah različnih enot.

Kot pravi pomočnica ravnateljice novomeških vrtcev mag. Darija Žgave, zdaj že lahko vsakemu otroku omogočijo, da se v vrtcu sreča z računalnikom. Letos se je 16 vzgojiteljic in pomočnic usposobilo za mentorje, in ker so pri opremljanju v zadnjih

Mag. Darija Žgave

dveh letih močno napredovali, zdaj lažje pripravljajo klasične in nadstandardne računalniške delavnice, za katere je veliko zanimanja.

"Računalnik je v vrtcu samo pripomoček in dopolnilo h klasičnemu učenju," pravi Žgavčeva. Pred tremi leti so prvič pripravili dan odprtih vrat, ki je bil izredno dobro obiskan, pretekli tork pa so akcijo ponovili, saj želijo stareše poučiti o primernosti računalnika in posameznih programov za predšolske otroke. Prikazali so aktivnosti otrok na računalniku, pripravili razstavo izdelkov ter okroglo mizo o uporabi računalnika in interneta v vrtcih. Dan odprtih vrat je potekal istočasno v vrtcu Ciciban in Pedenjped.

B. D. G.

ODPADEL POUK - Sneg je prejšnji teden povzročil obilico težav po vsej Sloveniji. V Kočevju, kjer ga je padlo največ, je učenec OS Ob Rinzi zaradi tega celo odpadel pouk. Vodstvo šole je obvestilo o tem podalo preko lokalnega radia Univox. Zanimivo pa je: niti vsi učitelji niso vedeli, da bo pouk učenec v popoldanskih urah odpadel. Zaradi tega se je sprožila prava telefoniada preverjanja. Končni rezultat so bili srečni otroci, ker jim ni bilo treba v šolo, in zajejnejši dnevi izkupiček Telekomu.

NA KOČEVSKEM NI ČSOD-A - Ko so se začeli razgovori o odprtju Centra za šolske in obšolske dejavnosti na Kočevskem, je bil Kostel še kočevska krajevna skupnost in problemi predimenzionirane osnovne šole v Fari so se zdeli občinskimi močmi večji in bolj pereči kot kočevskega dijaškega doma. Ta sicer tudi danes še vedno posluje pozitivno, vendar pa izključno zaradi sposobnosti in iznajdljivosti direktorice doma Karmen Arko, ki iz leta v leto bolj proste postelje zmogljivosti doma zapolnjuje s priložnostnimi delavci, turisti in kdove s kom še - samo z dijaki ne! Ker na kočevski srednji šoli menda naredijo le malo več kot nič, da bi privabili tudi dijake od drugod, imajo v domu dijakov le še za vzorec. Da bi pridobili center šolskih in obšolskih dejavnosti, bi bila torej za dijaški dom idealna rešitev. Osmosvojitev Kostela pa je lahko v tem primeru morda tudi prva dobra stvar za Kočevje. Sedaj namreč lahko mirno rečejo, da na Kočevskem centra šolskih in obšolskih dejavnosti še nimajo!

Ribniški zobotrebci

PO GASILCIH SE RIBIČI - V ribniški občini imajo registriranih 22 divjih odlagališč odpadkov, vendar so vsa sanirana. Zasluga za to gre pametni odločitvi občinskih moči, ki so se pred štirimi leti odločili, da bodo poistili z divjimi odlagališči v občini na način, ki bo zanesljivo obrodil sadove. Iz občinskega proračuna so za sanacijo črnih odlagališč namenili štiri milijone tolarjev, vendar jih niso dali komurkoli. Ugotavljali so, kdo so tisti, ki najbolj potrebujejo denar in bi bili hkrati sposobni sanirati odlagališča. Menili so, da so to gasilci. In odločitev, da jim namenijo denar, ki ga lahko ti porabijo za karkoli hočejo, s tem da bodo odlagališča sanirali, se je izkazala za zelo modro in pravilno. Gasilci so imeli tako zadnja štiri leta na razpolago nekaj več denarja, kot bi jim ga sicer prišlo. Vzpodbujen z letos uspešno zaključeno sanacijo divjih odlagališč, pa namerava ribniški župan Jože Tanko za prihodnje leto predlagati, da bi se lotili še čiščenja vodotokov oziroma divjih odlagališč ob vodah.

Laški sel

PRESENETIL POLICISTE - Običajno policisti presenetijo voznike motornih vozil, tokrat pa se je zgodilo, da je voznik presenetil policiste. Oni dan so imeli policisti spet akcijo, ki se ji uradno pravi "ugotavljanje psihofizičnega stanja voznikov", po domače pa se temu pravi, da so z alkokotestni mučili voznike. Tako so na Turjaku ustavljali vse voznike in med drugimi tudi nekega Gebarja, prebivalca iz zgornje Kolpe doline. Povabili so ga v svoj avto in mu dali balonček. Gebar se pihanja ni branil. Pridno je pihal in policist je ugotovil, da je napihal ničlo. Seveda policist alkokotestu ni verjel in tudi Gebarju, ki mu je zagotavljal, da ni pil, ne. Zrtvoval je še en balonček in tudi tokrat je napihal ničlo. Policist je bil zelo presenečen in je poklical sodelavca, češ: "Poglej, kaj takega se mi ni še nikoli primerilo! Dvakrat sem mu dal pihati in obakrat ni napihal nič. Se se dogajajo čudeži tudi v našem poklicu." To dogodivščino mi je pripovedoval Gebar, ko sva v zdravstvenem domu čakala na pregled srca. Potožil je še, da ima zelo slabo srce, nakar mu je nekdo od čakajočih zabrusil: "Saj ni čudno, v časopisu sem oni dan bral, da je alkohol koristen za srce. In ker ga ne piješ, si zdaj tukaj."

ROZAMUNDE SE NE GREDO VEČ - Ženski pevski zbor Rozamunda, ki že dvajset let deluje v KUD Marij Kogoj Turjak, bo izstopil iz KUD in šel na svoje. Do zamere je menda prišlo, ker ni denarja za gostovanja, prevoze, vaje in drugo, saj so si pevke tudi obleke kupile same.

SEDEŽ JE V KRAJEVNEM DOMU - Poročali smo, da so na Turjaku izvolili krajevni odbor, ki deluje za območje nekdanje krajevske skupnosti. Zdaj smo zvedeli, da je sedež odbora v krajevnem domu Kulturno turističnega zavoja (KTZ) Turjak, kjer že domujejo KUD Marij Kogoj, Turistično društvo, Gasilsko društvo in Športno mladinsko društvo Turjak.

Veliko zanimanje za prostovoljno delo

Uspešni preventivni programi ribniškega centra za socialno delo - Trenutno več prostovoljcev kot učencev, ki potrebujejo pomoč

RIBNICA - Od treh preventivnih programov, ki jih je izvajal ribniški center za socialno delo, danes izvajajo le še dva: šola za življenje, ki namenjena vsem učencem 8. razredov na območju ribniške upravne enote, in program skupine za osebnostno rast, ki pa je iz leta v leto uspešnejši.

"Skupina za osebnostno rast trenutno šteje 21 prostovoljcev in prostovoljk; med njimi jih je 6, ki sodelujejo pri programu že od samega začetka pred skoraj štirimi leti," pravi vodja ribniškega Centra za socialno delo Majda Vrh. Prostovoljci so dijaki in študentje, nudijo pa v prvi vrsti učno pomoč učencem osnovnih in srednjih šol. "Običajno ima vsak prostovoljec enega ali dva učenca, vendar imamo zaradi letošnjega izredno velikega zanimanja za nudenje pomoči, v tem trenutku prostovoljcev več kot učencev, ki potrebujejo pomoč," pravi Vrhova.

Mladinske delavnice za učence 7. razredov, ki so bile eden izmed njihovih preventivnih programov, so prepustili šolam, vendar imajo tudi s preostalima dvema programoma delavci Centra še vedno veliko dela. "Šola za življenje, ki jo izvajamo v naših prostorih, organiziramo enkrat letno, ker pa je 8. razredov, to za nas pomeni osemkrat. S prostovoljci iz skupine za osebnostno rast pa se redno srečujemo vsakih 14 dni," pojasnjuje Vrhova. V zadoščenje za vloženo delo jim je uspešnost obeh programov, ki se kaže tako v navdušenju osmošolcev ob za-

ključku njihovega obiska na centru kot v izboljšanju učnega uspeha in tudi bolj socialnega obnašanja učencev, ki jim nudijo pomoč preko prostovoljcev. "Pogoj za delo v skupini za osebnostno rast je, da se prostovoljci dobi z učenecem vsaj enkrat tedensko," pravi Vrhova. Prenekatere sklenjeno prijateljstvo med prostovoljci in učenci, ki skupaj preživljajo del svojega prostega časa, pa, kot pravi, še dodatno potrjuje uspešnost tovrstnega dela boljših učencev iz socialno urejenih družin z manj uspešnimi učenci iz običajno slabše situiranih družin. M. L.-S.

SKUPINA ZA OSEBNOSTNO RAST - Med učenci, ki potrebujejo pomoč, prevladujejo fantje, saj so med njimi le štiri dekleta; obratno pa je pri prostovoljcih, med katerimi so razen dveh fantov sama dekleta. Na posnetku: del članov skupine z direktorico centra Majdo Vrh (skrajno desno) na izletu, ki ga zanje enkrat letno organizira Center za socialno delo (M. L.-S.)

Prvi pesimist, drugi optimist

Prva na državnem tekmovanju v logiki: Erik Štrumbelj in Matjaž Šega

KOČEVJE - Dijaka 2. a razreda kočevske gimnazije, Matjaž Šega in Erik Štrumbelj, sta si na nedavnem državnem tekmovanju v logiki z osvojitvijo največjega možnega števila točk prislužila delitev prvega mesta. Za oba odlična in na številnih področjih aktivna dijaka je bil to do sedaj največji, ne pa tudi edini omembe vreden uspeh.

Erik je na lanskoletnem državnem tekmovanju iz matematike osvojil tretjo nagrado, Matjaž pa je lani skupaj s še dvema dijakoma pripravil raziskovalno nalogo Biološka in kemijska analiza reke Rinže, ki jo je po osvojitvi prvega mesta na regijskem tekmovanju raziskovalnih nalog oktobra letos predstavil na srečanju mladih raziskovalcev Slovenije. Tekmovanje se rada udeležujeta, pravita, da je, če dosežeta dobro uvrstitev, še toliko bolje. Že kot osnovnošolca sta bila na državnem tekmovanju v logiki, sicer pa si med vidnejše uspehe prištevata tudi osvojenost 4. mesta med 16 sodelujočimi ekipami na letošnjem mednarodnem debatnem srečanju v Novem mestu. Oba sta namreč

člana gimnazijskega debatnega krožka; ob tem da Matjaž poleg računalnikov zanimata še fizika in kemija, Erika pa predvsem računalniki in še posebno tridimenzionalna grafika, pa sta oba tudi člana krožka za logiko.

V prostem času oba rada igra ta košarko, oba pa tudi navdušujejo znanstveno fantastične in fantazijske knjige. Čeprav sta zgovorna, se rada šalita in sta razen tega, da sta sošolca, tudi prijatelja, ki ju zanimajo enake reči, pa sta si, kot pravita, v svoji biti zelo različna: Erik je nepopravljiv pesimist, Matjaž pa rojen optimist. Tako tudi vsak na svoj način izražata zadovoljstvo nad šolanjem na

kočevski gimnaziji. Erik pravi, da kot vsak dijak misli, da od njih zahtevajo preveč, bolj za šolo pa dodaja, da šola ne zavira njihovega napredka. Matjaž, ki želi povedati pravzaprav isto, pa pravi, da jim šola v težkih razmerah, v katerih deluje, ker domuje v isti stavbi kot srednja šola Kočevje, omogoča največ, kar lahko, in dodaja, da mu ni žal, ker obiskuje kočevsko in ne katere druge gimnazije.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Nataša Tanko

Ribniški študentje v novih prostorih

Člani kluba tudi dijaki

RIBNICA - V kletnih prostorih nekdanje vrtnarske hišice na Knafeljevem trgu, v kateri že nekaj let domujejo člani društva upokojencev, invalidov, borcev in ribičev, so v petek odprli prostore tudi člani študentskega kluba Ribnica. Čeprav je bil klub ustanovljen šele pred nekaj leti, so njegovi člani v tem času veliko postorili za ureditev razmer, zlasti so se izkazali pri pridobivanju "strehe nad glavo".

"V klub je trenutno vklanih 84 študentov iz občin Ribnica, Sodražica in Loški Potok. Upam, da se na bodo zdaj pridružili tudi drugi, saj smo s pridobitvijo prostorov zagotovili možnost za pogostejša srečanja in organiziranje delavnice ter predavanj", je ob odprtju povedala Nataša Tanko, predsednica kluba.

Klub bodo "okrepili" še z dijaki. Ta združitev je malce nenavadna, a je smiselna. Večina dijakov bo namreč nadaljevala študij, zato je prav, da jih že zdaj seznanijo z nalogami. In drugi razlog? "Precej dela na račun študentskega kluba opravijo dijaki. Tudi nekatere ugodnosti, ki jih imamo študentje, na primer obisk kino predstav v domačem kraju, bi lahko izrabili tudi dijaki, saj so med tednom v Ljubljani, Kopru ali Mariboru."

Ob odprtju prostorov je spregovoril tudi ribniški župan Jože Tanko. Dejal je, da bo občina prisluhnila njihovim pobudam in jim po svojih močeh tudi pomagala.

M. G.

DRŽAVNA PRVAKA - Erik Štrumbelj (levo) in Matjaž Šega (desno) skupaj z mentorjem krožka za logiko Mirkom Škofom (Foto: M. L.-S.)

V pomoč občini za Kostel

Delo Kostelskega društva - Skrb za ohranjanje dediščine

KOSTEL - Kostelsko društvo so pred dvema letoma in pol ustanovili Kostelci in prijatelji Kostela z namenom, da bi takratni kočevski KS Kostel pomagali, da bi postala samostojna. S pričetkom dela občine Kostel v začetku letošnjega leta so dočakali uresničitev svoje najpomembnejše naloge, vendar pa s tem, kot pravi predsednik društva, sicer župan občine Škofljice, dr. Jože Jurkovič, njihovega dela še ni konec.

Z ustanovitvijo občine je pretežni del bremena prizadevanj za ohranitev življenja na demografsko redko poseljenem področju Kostela prešel na občino, prednostna naloga društva pa je postala skrb za ohranjanje kulturne in naravne dediščine. Junija letos so skupaj z domačini očistili okolico cerkvice v Slavskem Lazu, s čimer so nadaljevali z lani začeti očiščevalnimi akcijami, ko so uredili okolico in dostop do cerkve v Kostelu. Organizirali so tudi redno poletno srečanje Kostelcev. V želji, da bi z medsebojno izmenjavo idej o možnostih razvoja Kostela prispevali k delu občine na zagotovitvi pogojev za življenje in delo ljudi, pa so pred nedavnim organizirali tudi prvo srečanje Kostelcev, ki živijo izven Kostela.

3. decembra bodo organizirali tradicionalno miklavževanje in imeli občni zbor, na katerem bodo obravnavali program dela, ki pa je za prihodnje leto obsežnejši od

ja, pri čemer se bodo v želji, da bi ohranili pristno kostelsko govornico, poslužili tudi sodobne avdio- in videotehnike. "Največ za ohranitev jezika se da narediti, če bodo ljudje v Kostelu ostali," pravi dr. Jurkovič in dodaja, da bo zato še naprej naloga društva, da bo občini pomagala ustvarjati pogoje, ki bodo mladim omogočali, da bodo lahko ostali doma.

M. L.-S.

NA HRIBU SLAB PRITISK VODE

LOŠKI POTOK - Vodovodno omrežje v spodnjem delu Hriba je staro že preko 50 let, zato je izguba vode izredno velika. Brez vode čisto ostanejo stanovanjci v višjih stavbah. Te dni poskušajo cevovod vsaj delno sanirati. Večjega uspeha pa seveda ni pričakovati, saj je vsa napeljava, še posebej v občinskem središču, pod asfaltom in, kar je najhujše, niti upravljavec točno ne ve, kod poteka. Občina in Hydrovod načrtujeta širšo obnovo vsega vodovodnega omrežja, ki delno napaj tudi KS Drago. Kdaj bo na vrsti, pa je težko reči. Vsekakor bo intenzivnost prenove odvisna od denarja.

dr. Jože Jurkovič

“Če ne bi bil Pungartnik župan...”

Na zboru krajanov Trebnjega deljena mnenja o Ravnikarjevem ureditvenem načrtu za center mesta - Bodo strokovnjaki civilne pobude le uskladili poglede z arhitektom?

TREBNJE - Vodstvo trebanjske krajevnosti je sklicalo zbor krajanov, da bi “sondiralo teren” glede ureditvenega načrta (UN) centra mesta Trebnje, ki so ga občinski svetniki pomladnih strank s podporo svetnika LDS Petra Frelja že dvakrat zavrnili. Kljub ponovnemu obširnemu pojasnjevanju kronologije dogodkov pri sprejemanju odloka o UN iz ust predsednika sveta KS Staneta Sitarja, predstavnika oddelka za okolje in prostor Draga Bregarja in ljubljanskega arhitekta Andreja Ravnikarja, čigar podjetje je izdelalo dokumente o spornem UN, ter predstavnic civilne pobude Barice Smole in Marje Hribar je bilo v prvem delu več razpravljavcev proti ponujenemu UN kot pa zanj.

“Če ne bi bil Pungartnik izvoljen za župana, bi bil ta UN sprejet,” je komentiral Ciril Pungartnik, kako takšna izjava v javnosti iz “nekih” krogov kaže predvsem na politično ozadje “blokade” eldesovega župana. Pungartnik je na izrecno vprašanje, ali ima občinski svet pravico ponovno proučiti nove predloge za morebitno dopolnitev Ravnikarjevega dokumenta, odgovoril pritrdilno. Blaž Pavlin in Marjan Zupančič

sta namreč zatrjevala, da po dvakratni zavrnitvi Ravnikarjevega UN lahko občinski svet le razpiše nov natečaj za izvajalca... Zupančič je spomnil, da so pri drugem glasovanju o odloku UN na občinskem svetu predlagali, da bi odložili sprejem tega dokumenta in da “je občinski svet pokazal dosti odgovornosti, ko je omogočil ponovno razpravo”. Tako je odgovoril na očitke Janeza Zajca, da je bilo takšno ravnanje občinskega sveta neodgovorno, saj izzveni, kot “da ostane tako stanje, ki nam je lahko v sramoto. Prostor je predragocen in vsake želje ne bo nikoli moč upoštevati, so menili drugi.

Očitek predsednika sveta KS, Staneta Sitarja, da doslej občinski svetniki iz KS Trebnje niso nič storili za to krajevno skupnost, je Marjan Zupančič zavrnil kot očitno laž in vrnil žogico, češ, da je svet KS tisti, ki ni speljal stvari do konca. Sitar pa je odgovoril, da na javni razpravi o odloku UN na sešu KS ni bilo nobenega občinskega svetnika in da ima pooblastilo, da na zboru krajanov sproži zahtevo za odpoklic takih svetnikov!

Predsednik Kluba študentov občine Trebnje Robert Meglič ni opazil, da bi v sedanjem UN kdo mislil na mladino, in je predlagal, da bi v Trebnjem naredili mladinski center. Bojan Gole je menil, da bodo šli investitorji drugam, če ne bodo imeli pripravljenih dokumentov. Pozval je, naj vendarle stopijo iz podrejenega položaja, da se bodo morali načrtovalci avtoceste prilagoditi trebanjskemu UN, ne pa obratno, podobno kot se je zgodilo drugod po Slo-

veniji. Predsednik sveta KS Sitar je pozval strokovnjake, ki jih je na zboru zastopal Peter Frelj, naj vendar sedijo z arhitektom Ravnikarjem za isto mizo in proučijo, kako pripraviti za vse strani sprejemljiv predlog UN za občinski svet. Svetniki bodo spet imeli v rokah platno in škarje!

P. P.

SEVNIŠKI ORNITOLOGI DOBILI 1. NAGRADO

SEVNICA - Mladi sevnški ornitologi, ki izhajajo iz krožka profesorja biologije na sevnški šoli, Dušana Klenovška, Peter Požun (8.r.), Danilo Brečko (1. letnik lesarske šole v Sevnici) in Gregor Godler (2. letnik srednje računalniške šole v Velenju), so na 5. državnem srečanju mladih ornitologov v Mariboru dosegli z raziskovalno nalogo “Mestna lastovka v Sevnici” prvo mesto v kategoriji srednjih šol. Naloga je zajemala popis vseh (skoraj tisoč!) gnezd v Sevnici. Sevnški ornitologi se bodo za nagrado udeležili tudi ekskurzije v narodni park Isola della Cona ob izlivu reke Soče.

HELENA KOŽAR - ZIDARIČ DIREKTORICA INPLETA

SEVNICA - Po dolgem uspešnem vodenju Inpleta, ki so ga ustanovili konfekcijska podjetja Lisca, Jutranka in Komet, se je direktorica Marija Jazbec umaknila v pokoj. Nadzorni svet Inpleta je za novo direktorico Inpleta imenoval diplomirano ekonomistko Heleno Kožar - Zidarič iz Loke pri Zidanem Mostu, doslej zaposleno v sevnškem Taninu in nazadnje v Inpletu. Zidaričeva so sicer na občinskem svetu v Sevnici in Krškem pred kratkim imenovali za direktorico posavskega podjetniškega centra. Soglasje bi moral dati le še brežiški občinski svet.

PIJAN NADALJEVAL Z VOŽNJO

ZIDANI MOST - 20. novembra ponoči so policisti do iztreznitve pridržali 27-letnega vinjenega B. G. iz okolice Trebnjega. Alkotest je pokazal kar 3,29 g/kg alkohola v izdihanem zraku, zato so mu policisti začasno odvzeli voziško dovoljenje in mu prepovedali vožnjo, tega pa ni upošteval in so ga znova ustavili v naselju Štefan. Zagovarjal se bo pred sodnikom za prekrške.

ŠTIRJE ŽUPANI - Po polemичnem zboru krajanov v Trebnjem, ki se je končal šele okoli 22. ure, so nadaljevali močevanje in druženje v gostilni Opara tudi bivša predsednika trebanjske občinske skupščine Ivan Gole in Ciril Pevec, bivši župan in poslanec Lojze Metelko ter sedanji župan in poslanec Ciril Pungartnik. Medtem ko so se Gole, Pevec in Pungartnik na zboru jasno in glasno zavzemali za čim prej sprejem ureditvenega načrta centra, je bil Metelko ves čas tiho. Zato pa so bili možaki, ki so se “zalumpali” do pol dveh zjutraj, toliko bolj zgovorni v sproščnem klepetu in ob tej priložnosti znova spomnili Metelka, da je še on podpisal pogodbo z Mercatorjem in zastavil ureditveni načrt centra. (Foto: P. Perc)

PRODAJNI CENTER KMETIJSKE ZADRUGE TREBNJE - Preteklo soboto je bil velik dan za KZ Trebnje in Mokronog, kjer so odprli nov prodajni center zadruga. Razprostira se na 860 m², naložba pa je po besedah direktorja KZ Trebnje Ludvika Jermara vredna skoraj 200 milijonov tolarjev. V njem je našla svoj prostor trgovina z repromaterialom, rezervnimi deli, gnojili, sredstvi za varstvo rastlin, skratka, založena je z vsem, kar potrebuje sodoben kmet. V trgovini je tudi bela tehnika, akustika in razne drobnarije za gospodinjstvo. Pod streho prodajnega centra je še sodobna živilska samopostrežnica z mesnico in mini pekarno ter bife. Center je zgrajen po ideji arhitekta Joži Uhan in po projekti podjetja Linea Trebnje. Za to pridobitev so čestitali predsednik državnega sveta Tone Hrovat, minister za kmetijstvo Ciril Smrkolj, trebanjski župan Ciril Pungartnik in predsednik sveta KS Mokronog Tone Maver. Za kulturni spored so poskrbeli folklorna skupina Kres iz Novega mesta in mokronoški pevci. (Foto: P. Perc)

PRENOVLJENA ŠOLA V DOBRNIČU - V sredo, 17. novembra, smo začeli s poukom v prenovljeni šoli. Šolo so prenavljali dva meseca in pol. Prenovili so streho in na podstrešju uredili dva razreda in zbornico. Uredili pa so tudi druge razrede in sanitarije. Razredi so zelo lepo urejeni. V prilici je prostor za malo šolo, v prvem nadstropju sta drugi in četrti razred, v novih prostorih pa prvi in tretji razred ter zbornica. V prenovljeni šoli mi je zelo lepo, še lepše pa bi bilo, če bi imeli tudi telovadnico. (Primož Novak, 4. r. OŠ Dobrič)

KAKI DARJE BOŽIČ - Na pristojnem pobočju pod sevnškim gradom je Darja Božič tik pred mrzom in snegom obrala 25 čudovitih kakijev, kakršnih ni ravno pogosto najti na Primorskem, od koder je Darja prinesel sadiko prijatelji Stane. Kaki bi imel morda kar okrog 200 sadežev, če bi vsi cvetovi in sadeži ostali na drevesu. (Foto: P. Perc)

V VOLČJEM POTOKU

Šele dobro smo začeli s poukom, že smo imeli prvi naravoslovni dan. Šli smo v arboretum v Volčji Potok. Arboretum se imenuje zato, ker tam gojijo drevesa in grmovnice. Najprej smo spoznali močvirsko cipreso in njene lastnosti. Odpravili smo se proti ribniku, kjer imajo race, gosi in labode. Videli smo belega in črnega laboda. Malo naprej je stalo drevo platana. Ima skoraj, podobno vojaški opremljeni. Onesnažen zrak mu ne škodi. Videli smo tudi rumeni dren in poskusili njegov plod. Malo naprej je stalo drevo z imenom tulipanovec. To ime je dobilo po listih, saj so v obliki tulipanovega cveta. Tudi pušpan ni manjkal. Videli smo francoski park, ki je someren. Po eni uri hoje smo prišli do jezera, kjer so plavalci lokvanji. Za konec smo si ogledali, kaj vse lahko naredimo iz pušpana. Preden smo odšli, smo se še zahvalili in pomalicali. Ta naravoslovni dan mi je bil zelo všeč.

TINA KROŠELJ, 4. r. OŠ Blanca

Trebanjske iveri

JIH JE KAJ V HLAČAH? - Predsednik sveta trebanjske KS Stane Sitar je na zadnjem zboru okrog 150 krajanov pozval strokovnjake civilne družbe, ki nasprotujejo Ravnikarjevemu projektu ureditvenega načrta centra mesta, naj vendar sedijo skupaj z arhitektom Ravnikarjem, če jih je kaj v hlačah, in skušajo najti rešitev za razvoj in napredek mesta. Ker je med veterico strokovnjakov tudi gradbena inženirka Marja Hribar, ki sicer občasno nosi hlače, je še čudno, da ostremu Sitarju ni nihče očital, da njegove opazke zvenijo po - moškem šovinizmu...

BO MINISTER NASANKAL? - Kmetijski minister in ovčerejec Ciril Smrkolj je preteklo soboto ob otvoritvi prodajnega centra trebanjske kmetijske zadruge v Mokronogu v svojem hudomušnem slogu povedal, kaj vse mu hočejo naprtiti tisti, ki bi ga radi “odrezali”. Ta čas je Smrkolj deležen največ kritik zaradi odstrele medvedov. Si je zato minister v trgovini tako pozorno ogledoval sanke, ker je tuhtal, kaj bi še postoril, da ne bi “nasankal”? Smrkolj pa je znova pokazal, da ima dobre živce, saj ga ni vrlo iz tira, ko je med njegovim govorom “crknilo” ozvočenje in se vrnilo malo pozneje med nagovorom trebanjskega župana Cirila Pungartnika. Ni bilo niti besedice, ali gre za eldesovsko zaroto!

CVETANOV VOL - Mokronoški velelesar Anton Cvetan je s svojim osebjem ob otvoritvi prodajnega centra KZ Trebnje pripravil za več kot petstoglavno množico okusnega vola na razniju. 680 kg težko živinče je

darovala trebanjska kmetijska zadruga. Približno 350 kg mesa je množica pospravila že dopoldne, saj je slastne zalogaje izdatno zalala z zastonskim vinom. (Foto: P. P.)

REVIJA PIHALNIH ORKESTROV

GROSUPLJE - Ivanska območna izpostava Sklada RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti priredi v soboto, 27. novembra, ob sedmih zvečer v avli osnovne šole Louisa Adamiča območno revijo pihalnih orkestrrov. Nastopili bosta godbi Stična in Dobropole ter pihalni orkester glasbene šole Grosuplje.

Sevnški paberki

BERTA TUDI Z BERGLAMI? - Ravnateljica krmeljske osnovne šole in skupina učencev s te šole sta se oglasili pri sevnškem županu Kristijanu Jancu, da bi mu na zanimiv in duhovit način čestitali za občinski praznik. Župan je bil skoraj tako vzhicen kot takrat, ko mu je miss Slovenije 98 Miša Novak ob praznovanju v Sentjanžu pritisnila “emoček”. Ravnateljica Logarjeva pa je imela pred podelitvijo najvišjega priznanja njeni šoli - grba občine Sevnica - precej težav s hrbtenico, toda kdor jo pozna, ve, da takšne priliko ne bi zamudila, čeprav bi morala priti z berglami...

SUPER PREDSEDNIK - Da je krajevna skupnost Sentjanž iz pred leti najmanj razvite postala po sodobnih cestnih povezavah in drugi infrastrukturi primerljiva ostalim krajevnim skupnostim v sevnški občini, ima po mnenju številnih krajanov in občanarjev velike zaslugе tudi sentjanski “mini” župan Milan Jamšek. Kako mu uspeva, da je postal super predsednik in ostaja med desetimi najboljšimi prodajalci Savinjah pnevmatik v Sloveniji, pa ostaja skrivnost...

VRH DOLENJSKIH TRGOVCEV - Direktor Mercatorja - Dolenjske Stane Hribar in njegov pomočnik Franc Jevnikar sta se na Čatežu pri Trebnjem takole prijateljsko pogovarjala z direktorjem Dolenjske Maksimilijanom Jakopinom. V bližini so se sukali tudi nekateri njihovi sodelavci in sam vrhovni poglavar Mercatorja Zoran Jankovič. Samo vprašanje časa je še, kdaj bo naposled “poroka”. (Foto: P. P.)

Krmeljčani ponosni na svojo šolo

Njihova šola prejela najvišje priznanje - grb občine Sevnica - Šola je tudi kulturno in družabno središče Krmelja

SEVNICA, ŠENTJANŽ - Med 18 predlogi za dobitnike letošnjih priznanj sevnške občine se je občinski odbor za priznanja soglasno odločil, da letos podeli osmero priznanj. Kot smo že poročali, je na slovesnosti, združeni s 700-letnico Sentjanža, najvišje priznanje - grb občine Sevnica dobila osnovna šola Krmelj, priznanji Dušana Kvedra Tomaža sta prejela direktor sevnške Lisce Viljem Glas in zgodovinar Janez Kos iz Sentjanža, medalje Dušana Kvedra Tomaža pa Atletski klub Sevnica, kmetica Majda Biderman s Kladja nad Blanco, upokojeni gospodarstvenik Ivan Gole iz Trebnjega, sevnški podjetnik Karel Kozole in kulturni animator, zborovodja Ciril Udovč iz Dolenjega Boštjanja. V naslednjih tednih bomo skušali predstaviti dobitnike priznanj.

Osnovna šola Krmelj je s svojim delom vpeta v življenje in delo kraja. Je izobraževalno, vzgojno, kulturno in družabno središče Krmelja, ki vzgaja odgovorne, motivirane otroke z željo po sodelovanju in samostojnosti. Skrbi za razvoj vsakega posameznega učenca, razvija njegovo vedoželjnost in tisto, kar zmore. Učenci si v tej šoli pridobijo veliko uporabnega znanja in po prizadevanju učiteljev in staršev postanejo ugledni mladi ljudje, ki imajo radi svoj kraj. Pri učno-vzgojnem procesu

uporabljajo sodobne modele učenja in poučevanja. Učenci dosegajo lepe uspehe na občinskih, regijskih in državnih tekmovanjih na vseh področjih. “Poleg osnovnega poslanstva, ki ga šola in njen kolektiv izvajajo izredno odgovorno, strokovno in prijazno učencem, šola vzorno sodeluje z mnogimi institucijami in tako dopolnjuje dejavnost številnih institucij, otrokom pa so tako omogočene mnoge interesne dejavnosti,” je poudarjeno v utemeljitvi, zakaj si je letos krmeljska osnovna šola

zaslužila grb občine Sevnica. Učitelji in učenci krmeljske osnovne šole dejavno sodelujejo v DKŠD Svoboda Krmelj kot vodje različnih sekcij, režiserji, animatorji, soustvarjalci mnogih kulturnih in športnih prireditev, gledaliških predstav, koncertov, strokovnih in potopisnih razstav. Krvodajalske akcije so v tej šoli že tradicija. Vsako leto sodelujejo pri srečanju starostnikov in raznih zbiralnih akcijah. Krmeljska šola vzgaja učence v duhu strpnosti in spoštovanju starejših. Vsako leto sodelujejo tudi na občinskem tekmovanju, učence pa spodbujajo, da vstopijo v gasilske vrste. Društvo prijateljev mladine Krmelj v tesnem sodelovanju s šolo uresničuje svoj obsežni celoletni program, ki vključuje dejavnosti za ustvarjalno in sproščeno preživljanje prostega časa.

P. P.

Na ogled zgodovina šole in kraja

Osnovna šola XIV. divizije Senovo ob sedemdesetletnici predstavila nekaj zanimivih podrobnosti - Šola in rudnik sodelujeta - Ne le zgodovina šole, ampak tudi preteklost Senovega

SENOVO - Osnovna šola XIV. divizije Senovo je morda uresničila ob svoji sedemdesetletnici svoj sen o tem, kakšne dragocenosti vse želi imeti pod svojo streho. Vsekakor drži, da so se ob obletnici na šoli ravnatelj Vinko Hostar in sodelavci zgledno predstavili obiskovalcem.

Na nedavni prireditvi ob obletnici so povabili k ogledu zbirke mineralov. Gre za bogato zbirko, kot sta poudarila ravnatelj Hostar in mag. Bogoljub Aničič, raziskovalni svetnik v Geološkem zavodu Slovenije. Zbirka, ki krasi hodnik senovske šole, je nastala iz primerkov, ki so bili v šoli že doslej, in iz tistega, kar je šola pridobila v izmenjavi s sorodnimi ustanovami. Tretji vir nastanka pa je zbirka mineralov, ki jo je šola podarila senovski rudnik ob svoji 200-letnici.

Tako kot zbrani minerali vabi na izlet v mislih v zgodovino Zemlje in pradedovino tudi v šoli nedavno urejeni rudniški rov. Do obletnice je šola namreč v kleti zagotovila verno podobo senovske jame, ki je dala neizbrisani trajni pečat lokalnemu gospodarstvu

in življenju nasploh, tako tudi šoli. Rov je nastal ob opaznem sodelovanju rudnika, kar je omenjal tudi Herman Kunej, direktor Rudnika Senovo v zapiranju. Prvi mož ekipe, ki je delala šolski muzejski rudnik je sicer Bojan Jankovič, rudniški vzdrževalec.

Bera prazničnih dogodkov ob obletnici šole je precejšnja. V njej se zrcali volja vodstva šole tako za ureditev zidov šole zgradbe kot za duhovno rast najmlajših in starejših, ki se znajdejo za daljši čas ali mimogrede pod šolsko streho. Da je bera zanimiva širše in ne zgolj za pedagoške delavce, kaže nenačrtovani tisti pester obisk na omenjeni praznični slovesnosti, ko so se srečevali korenine in poganjki

in ko sta si domiselno podali roke šolska zgodovina, sedanjost in prihodnost in ko sta si navsezadnje zgledno segla v roke tudi šola in kraj.

ENAJST OB VOZNIŠKA DOVOLJENJA

KRŠKO - V okviru poostrenih nadzorov akcije Promil so policisti PU Krško 19. novembra med 22. in 5. uro ustavili 58 voznikov motornih vozil. Od 37, ki so jim odredili preizkus z alkotestom, jih je 11 vozilo pod vplivom alkohola, zato so jim odvzeli vozniško dovoljenje ter prepovedali nadaljnjo vožnjo. Največ je "napihal" voznik z območja sevnške občine - 2,27 promila alkohola.

ODPRILI KRŽIŠČE - Trak na krožnem križišču v Brežicah sta prerezala Vladislav Deržić, župan brežiške občine (na sliki levo), in Vili Zavrlan, direktor direkcije Republike Slovenije za ceste (tretji z leve). Desno: brežiški podžupan dr. Sušin. (Foto: L. M.)

Pomagala naj bi krožna vožnja

V Brežicah novo križišče - 8.500 vozil dnevno - Moteča križanja ceste in železnice - Kmalu še drugo križišče

BREŽICE - Pri Intermarketu v Brežicah so v petek odprli težko pričakovano krožno križišče. Novi prometni objekt je za voznike pravo olajšanje, saj je bil dosedanja prometni red na tem kraju s prepovedanim zavijanjem v nekatere smeri izjemno neprikladen, zlasti za motorizirane obiskovalce nakupovalnega središča Intermarketa. Gradnja objekta je narekoval tudi vse gostejši promet v tem brežiškem predelu. Skozi nekdanje križišče, sedanje krožišče, namreč dnevno pelje že 8.500 vozil.

Ob otvoritvi je dr. Alojzij Slavko Sušin, brežiški podžupan, posebej zadovoljen za lokalno samoupravo, dejal, da občinski svet in domačini na Brežickem niso zadovoljni z urejanjem cest. Zato pričakujejo, da bodo pristojne državne službe več delale na tem področju. Želijo si med drugim sodobnih križišč ceste in železnice. Krožišče, prvo v Brežicah, so

zgradili tako, da bodo nanj lahko priključili bodočo zahodno cesto iz Brežic proti Krškemu. Stroške gradnje pokriva država in občina, prva 65, druga 35 odstotkov. V objekt so doslej vložili 67 milijonov tolarjev, vendar bo cena ob dokončanju višja.

Med gosti ob otvoritvi krožnega križišča je bil Vili Zavrlan, direktor direkcije Republike Slovenije za ceste. Med drugim je napovedal, da bodo verjetno že prihodnje leto v Brežicah blizu v petek odprtega krožišča slovesno prerezali trak še na drugem rondoju.

M. LUZAR

180 TABLET MAMILA

OBREŽJE - Bosanski državljani O. H. je 21. novembra na MMP Obrežje kot voznik avtobusa vstopal v Slovenijo. Pri kontroli so policisti v avtobusu našli kuverto, v kateri je bilo 180 tablet, ki spadajo med mamila. Sledi kazenska ovadba.

Zgolj miza ali umetniški izdelek?

Mirku Rožmanu iz Term Čatež trak kakovosti

ČATEŽ OB SAVI - "Namen tistega, kar delam in kar so dobro ocenili na gostinskem zboru, je, da bi tudi na področju strelšbe v gostinstvu naredil premik preko znanih okvirov. To je lahko v nasprotju s knjigo, s tistim, kar učijo v gostinstvu. Ne glede na to se trudim spremeniti kliseje, pojmovanja o tem, kaj in kako je v strelšbi prav. Po mojem je namreč prav tisto, kar lahko prodaja, seveda na dostojni ravni." Tako pravi Mirko Rožman, v Termah Čatež vodi gostinstva v hotelu Terme in hotelu Golf grad Mokrice. Na letošnjem 46. slovenskem gostinskem zboru v Portorožu, ki ga je organiziralo združenje za go-

Mirko Rožman

stinstvo in turizem pri Gospodarski zbornici Slovenije, je dosegel trak kakovosti, enega od vsega dveh podeljenih. To priznanje je dobil, ko je v tekmovalnem delu portoroškega zbora nastopil z izdelkom "Omizje za 6 oseb ob zaključku sezone golfa v Mokricah".

Trak kakovosti, ki velja za eno najvišjih priznanj v tekmovalstvu na gostinskih zbora, sicer pomeni priznanje za večletno delo in ne le za "končni" izdelek, kakršno je, denimo, nagajeno Rožmanovo "Omizje".

Uvodoma omenjene Rožmanove besede o ustvarjalnih možnostih v strelšbi v gostinstvu verjetno sporočajo med drugim, da tudi urejanje miz v gostilni skriva v sebi nekaj umetniškega. Koliko stoletne tradicije in koliko vsakokratne lastne domiselnosti naj gostince uporabi pri pogrinjanju mize, bo Mirko Rožman verjetno predlagal v prihodnje še večkrat. Ena od priložnosti za to je višja strokovna šola za gostinstvo in turizem na Bledu, kjer Rožman študira.

M. LUZAR

OB PRAZNIKU - OŠ XIV. divizije Senovo je, podobno kot druge rodne ustanove ob takih praznikih, naredila dogodek slovesen. Z nekaterimi podrobnostmi, med temi je mogoče zbirka mineralov, katere otvoritev je na sliki, se je posebej vtisnila v spomin. (Foto: L. M.)

PRIHODNJE LETO PRAZNOVANJE VRNITVE IZGNANCEV

VELIKA DOLINA - "Prihodnje leto bo pomembno za vse izgnance in menim, da tudi za vso Slovenijo. Takrat bo pomemben datum naše vrnitve iz izgnanstva." Tako je dejal Ivan Živič, ko je v imenu Društva izgnancev Slovenije na slovesnosti v OŠ Velika Dolina govoril ob dnevu šole. Po Živičevi napovedi bodo vrnitev izgnancev v domovino praznovali s proslavo v Brestanici.

MOJA DRUŽINA

Naša družina šteje štiri člane, in sicer imam atinja, mamico in mlajšo sestrico, seveda pa ne smem pozabiti sebe. Smo čisto povprečna slovenska družina. Moj atji je star 32 let. Ime mu je Jože. Včasih je živel v Prekmurju. Še zdaj tam velikokrat obišče sorodnike, vsako leto tam preživim del počitnic. Mamici je stara 33 let. Njeno ime je Zvonka. Nekoč je živel v Dobovi, kjer imam babico, dedka in strica. Obiščem jih skoraj vsak dan, saj niso daleč. Ker imajo doma kmetijo, jim velikokrat pomagamo pri delu. Oba moja starša sta zaposlena in hodita v službo. Ati dela v pisarni na Občini Brežice, mamica pa v podjetju Agraria cvetije. Moja sestra Jerneja je stara sedem let. Ker hodi šele v prvi razred, zjutraj obiskuje varstvo, zato ne greva skupaj v šolo. Velikokrat se igrava in tudi pomagava drug drugemu pri pospravljanju sobe in igrač. Čeprav mi večkrat nagaja, jo imam rad. Zdaj vsi skupaj živimo v Brežicah, kjer imamo stanovanje v Trnju. Tu mi je zelo všeč, saj imam med sosedi veliko prijateljev. Vsi skupaj se imamo radi in brez svoje družine si ne morem predstavljati življenja. Lahko sem srečen v družini, ki mi nudi vse, kar potrebujem.

MATJAŽ LOVENJAK, 5. e
Novinarski krožek OŠ Brežice

ILEGALCI

POSAVJE - V bližini MMP Obrežje je 16. novembra mejo ilegalno prestopil bosanski državljani, pomagali pa mu je Slovenec, zoper katerega je bila podana kazenska ovadba. Policisti so 18. novembra pri ilegalnem prehodu državne meje v Slovenski vasi prišli do državljanke Makedonije, dva državljana Hrvaške in državljan Romunije.

Ob bolečih spominih so si stisnili roke

Dan šole na Veliki Dolini posvečen izgnanstvu

VELIKA DOLINA - Osnovna šola Velika Dolina posveča dan šole, kakršnega je pripravila tudi 17. novembra, izgnanstvu. V sedanjem dolinskem šolskem okolišu so Nemci 1941 izselili iz 13 vasi 145 družin, kar pomeni več kot 1.000 ljudi.

Lani so učenci 8. razreda pod mentorstvom Brigite Barkovič raziskovali izgnanstvo in to svoje delo predstavili na prireditvi z biltenom in razstavo. Predtem so v raziskavi na terenu zapisovali spomine živčih izgnancev ter zbirali predmete in fotografije za že omenjeno poznejšo razstavo. Pri tem delu so v vasi Koritno odkrili pesmi, ki jih je v izgnanstvu pisal Jakob Virant, oče Janeza Viranta, ki hrani omenjene stihe. Dolinska šola je izbor Virantovih pesmi izdala v 350 izvodih v zbirki z naslovom Iz izgnančeve duše, ki jo je predstavila na letošnjem dnevu šole.

Tega dne so v šoli na prireditvi, kjer so pripravili program učenci OŠ Velika Dolina in Glasbene šole Brežice, ob sodelovanju

Posavskega muzeja Brežice odprli tudi razstavo Pregnani od doma.

Omenjeno sestavo hrvaške šolske delegacije so imeli gostitelji in gostje za simbolično napoved tesnejših stikov med dolinsko in bregansko osnovno šolo. Boris Zaringer, ravnatelj OŠ Milana Langa Bregana, je na dolinskem dnevu šole ob pozdravu navzočim tudi rekel, da "prihaja kot sosed, kot prijatelj". Florijan Bergant, ravnatelj OŠ Velika Dolina v sporočilu prvega moža sosednje šole vidi precej trdno napoved novega tesnejšega sodelovanja.

Ivan Živič iz Globokega se je na dolinskem dnevu šole v imenu Društva izgnancev Slovenije in posebej predsednika Vlada Deržića zahvalil šoli za dan, posvečen izgnanstvu.

Dneva šole na Veliki Dolini se je udeležil med drugimi ravnatelj osnovne šole Milana Langa Bregana Boris Zaringer, ki sta ga spremljali Gabriela Žokalj in Mateja Grmek. Prva uči v breganski šoli, tj. na Hrvaškem, a živi v Sloveniji v Novi vasi pri Mokricah, druga je breganska osnovnošolka, katere oče dela preko meje v Sloveniji in katere sorodniki živijo tudi v Sloveniji. Tudi ravnatelja Zaringerja vežejo, kot je poudaril, tesne vezi s Slovenijo.

M. LUZAR

Pišee vedno z Maksom Pleteršnikom

Bršljanov cvet: nov spomin avtorju Slovensko-nemškega slovarja

PIŠECE - Znamenitega slovenskega leksikografa, svojega spoštovanega rojaka in uglednega znanstvenika Maksa Pleteršnika se rojstne Pišee vedno spominjajo. Marjana Ogorevc, Martin Dušič in Franc Ornik so skupaj z Dolenjsko založbo pred dnevi izdali in založili drobno, a vsebinsko bogato knjigo "Bršljanov cvet". Njen podnaslov je "Maks Pleteršnik vedno z nami".

Marjanca Ogorevc, avtorica temeljnega prispevka v knjižici, sklepa osnovni zapis o Obnovi Pleteršnikove domačije v letih 1993-1995 takole: "Zakaj Bršljanov cvet? Ker je bršljan vedno zelen, ker je bila rojstna hiša zavita 20 let v bršljan, vse do ustanovitve odbora, ker je Pleteršnikov slovar izšel v septem-

bru, ko bršljan cveti in trosi seme, ker bodo besede v Pleteršnikovem slovarju vedno žive - sveže kot bršljan."

Martin Dušič piše o tem, kako se je osnovna šola v Pišecah v jeseni 1992 na pobudo prof. Jožeta Škufce zavzela za obsežen šolski projekt o življenju in delu Maksa Pleteršnika, enega najpomembnejših slovenskih jezikoslovcov leksikografov. Učenci, učitelji in ravnatelj šole so opravili pomembno delo, ki je zdaj predstavljeno v sestavku "Učitelji in učenci OŠ Pišee dve leti s Pleteršnikom." Pišečki župnik Franc Ornik objavlja zanimive Zapiske in dokumente o Maksu Pleteršniku, ki jih je zbral iz domačega župniškega arhiva. Marsikaj iz življenja rojaka učenjaka, zlasti pa o njegovem mirnem, vedno ustvarjalnem značaju, je zdaj povedano prvič.

O zaslužnem znanstveniku in učitelju slovenskega jezika, je bilo že marsikaj napisanega in objavljeno. Bršljanov cvet dopolnjuje doslej opravljeno delo in je nov dokaz hvalečnosti, ki jo rojstni kraj z vsem spoštovanjem posveča skromnemu, a velikemu možu.

T. GOŠNIK

So novomeške gazele poskočnejše?

Na lestvici 500 najhitreje rastočih podjetij je 28 podjetij z novomeškega poštnege območja - Prvi po prihodku, izvozu in zaposlenih ter nad povprečjem po dobičku in donosnosti

NOVO MESTO - Novomeško gospodarsko območje je v Sloveniji poznano predvsem po dveh velikanih in še peščici večjih gospodarskih družb, medtem ko regija zaostaja za slovenskim povprečjem po številu in hitrosti nastajanja novih malih podjetij. Novomeščani so si zato v strategiji razvoja malega gospodarstva postavili visoke cilje: v desetih letih naj bi povečali delež malega gospodarstva v prihodkih in ustvarjeni dodani vrednosti regije od 15 na 30 odst. Poleg tega naj bi tudi podvojili število zaposlenih v malih podjetjih in razvili vsaj 30 hitro rastočih podjetij, ki bi dajala zagon razvoju.

Če gre verjeti izsledkom tedni-ka Gospodarski vestnik, ki že nekaj let oblikuje lestvice največjih podjetij, najuspešnejših izvoznikov in najhitreje rastočih podjetij (t.i. gazele), se je na širšem Dolenjskem že začel preobrat. Morda ali pa tudi ne, kajti analiza Gospodarskega vestnika zajema vsa najhitreje rastoča podjetja. Na lestvici 500-ih je resda večina majhnih, 36 srednjih in samo 7 velikih podjetij, vendar analitiki ugotavljajo, da je čas hitre rasti majhnih družb kar nekako minil. Povprečna rast malih hitro rastočih podjetij je bila v zadnjih štirih letih 477-odstotna, rast srednjih 750-odst., medtem ko je bila rast velikih gazel kar 1138-odst. Morda bi lahko rekli, da tudi ta tabela, čeprav

mejo prihodkov v letu 1994 določil pri 30 milijonih tolarjev in upšteval le tiste, ki so lani poslovali z dobičkom. Po postavljenih merilih je na novomeškem poštnege območju odkril 28 hitro rastočih podjetij, ki so prispevala, da je, kot ugotavlja tednik, novomeška poštnege regija lansko leto naravnost "eksplozirala". Še leto prej je bila namreč na 5. mestu po povprečnem čistem prihodku na gazelo, letos pa se je prebila na prvo mesto, saj so hitro rastoča podjet-

ja ustvarila povprečno skoraj 1,4 milijarde tolarjev čistih prihodkov na eno podjetje. S predzadnjega na drugo mesto je območje poskočilo tudi po ustvarjenem dobičku: predlani je bilo povprečje 5, lani pa 44 milijonov tolarjev na gazelo! Nadpovprečno se uvršča še po stopnji donosnosti in na prvo mesto po izvozu na gazelo. Novomeške gazele so skupaj v povprečju izvozile kar za 818 milijonov tolarjev.

500 hitro rastočih podjetij v Sloveniji z lestvice Gospodarskega vestnika ima povprečno 28 zaposlenih, v gazelah novomeškega poštnege območja pa je povprečno 63 zaposlenih ali triinpolkrat več kot pred štirimi leti. V tem obdobju so slovenske gazele naplosh zrasle po številu zaposlenih, saj je 500 najhitrejših leta 1994 zaposlovalo 5.686 delavcev, lani pa že čez 14 tisoč.

B. DUŠIČ GORNIK

Belokranjski posebnost v izvozu na azijske trge

Družba Iskra Kondenzatorji se tam prebija sama

• **Hitro rastoča podjetja**, t.i. gazele, na novomeškem poštnege območju, ki so se uvrstila med prvih 100 na lestvici GV (v oklepaju mesto): Trgovina Klas Hmeljčič Mirna Peč (4), Remex Metlika (12), Kolpa Metlika (24), Tom Commerce Mirna (29), Bartog Trebnje (30), Gimpex Novo mesto (36), Preiss Sevnica (56), Job - Avto Puntar Krško (57), Eminent Novo mesto (59), Granit Commerce Novo mesto (83), L Tour Trebnje (92).

dolenjske gazele na njej po različnih kazalcih blestijo, le potrjuje, da se v teh krajih še vedno počasneje kot drugod porajajo nova mala podjetja.

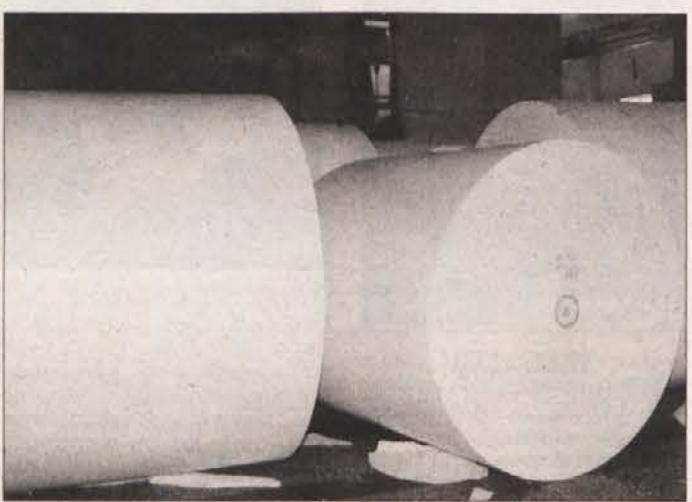
Gospodarski vestnik je vzel pod drobnogled gazele po poštnege regijah; za osnovno merilo je vzel rast čistih prihodkov od prodaje med letoma 1994 in 1998, spodnjo

SEMIČ - Delniška družba Iskra Kondenzatorji je lani prodala za 5,1 milijarde tolarjev izdelkov, kar je za družbo take velikosti in s 1.250 zaposlenimi sicer malo. Kot poudarja direktor Jancz Štefanič, je vzrok v tem, da sami izdelajo večino sestavnih delov pa tudi stroje in opremo za lastne potrebe. Ker morajo zaradi zahtev tržišča in razvoja izdelkov proizvodnjo stalno prilagajati, tako sami izdelajo kar dve tretjini opreme.

V razvoj vlagajo 5 odst. letnih prihodkov. Do leta 2002 naj bi podjetje dosegalo 10-odst. letno rast prodaje. To ob zaostreni konkurenci na trgu ne bo lahko, zato upajo, da bodo lažje uspeli s širjenjem partnerskih odnosov s kupci. Naslednje leto naj bi tako že 85 odst. poslov dosegli na osnovi dolgoročnejših pogodb, po katerih bo družba ekskluzivni dobavitelj stalnim partnerjem vsaj za dve leti.

Podjetje Iskra Kondenzatorji prodaja le desetino izdelkov doma, kar 60 odstotkov na drugih evropskih in 27 odst. na azijskih trgih. Tam so za preživetje ob močni konkurenci vse težji pogoji, v katerih pa se mora družba Iskra Kondenzatorji sama znajti. "Država ni naredila pravih stvari, da bi nam omogočila lažji pristop na te trge, čeprav bi morala, saj Slovenija od tod ogromno uvaža," pravi direktor Štefanič, a očitno pri tem podjetje ne more biti dovolj glasno, saj je tako velikim tržnim deležem v Aziji posebnost v Sloveniji. Ustvari namreč polovico slovenskega izvoza na Kitajsko, enako velja tudi za Južno Korejo in Tajvan.

B. D. G.

PAPIRNICARJEM GRE NA BOLJŠE - Cene celuloze so na tržišču v primerjavi z začetkom leta natesle za 35 do 40 odst., višje pa so tudi cene papirja in kartona, zato si slovenske papirnice obetajo boljše poslovne rezultate. (Foto: B. D. G.)

Bramac poleg stešnikov tudi inženiring

V sedmih letih za trikrat povečali proizvodnjo

DOBRUŠKA VAS - Bramac iz Dobruške vasi je od leta 1992 za trikrat povečal proizvodnjo betonske strešne kritine in lani izdelal že preko 25 milijonov kosov strešnikov. Sočasno je tržni delež na slovenskem tržišču povečeval od slabih 25 odst. na letošnjih 46 odstotkov. Ker novogradnji in prenovi starih strah ni toliko, kot bi lahko v Bramacu izdelali strešnikov, vse bolj razvijajo inženiring starih: računalniško obdelavo projektov, izračun ostrešij, izdelavo ponudbe, izvedbeni inženiring in nadzor.

Družba ima 130 zaposlenih in je lani ustvarila 3,5 milijarde tolarjev prihodkov, od tega dobro tretjino z izvozom. Pri prodaji na tuje trge je družba omejena z delitvijo trga znotraj koncerna Bramac Dachsysteme International, ki že ima podjetja v okoliških državah. Bramac Slovenija prodaja v državah bivše Jugoslavije, predvsem na Hrvaškem, v Bosni in Hercegovini ter na Kosovu, medtem ko prodaja v Albaniji zadnje čase miruje.

Dvakrat več naložb v papirnice

Se celulozni, papirni in papirnopredelovalni industriji obeta novo obdobje? - Letos za naložbe dvakrat več kot lani in kar štirikrat več kot leta 1995 - Cene celuloze rastejo

NOVO MESTO - Slovensko papirništvo je letos za naložbe namenilo 6,2 milijarde tolarjev, od tega skoraj polovico za rekonstrukcije in 28 odst. za novo opremo in objekte. Morda se vedno premalo, komaj 7 odst. vseh naložb je na področju varstva okolja. Boljše čase obetajo tudi načrti za prihodnje leto, ko podjetja iz te dejavnosti napovedujejo še več naložb.

Največ naložb je bilo v papirnicah v Goričanah, Količevem in v Vipavi Vidmu, kjer so ob 60-letnici tovarne pognali nov prečnoredni stroj. Za naložbo so odšteli 5,8 milijona mark, a ker so stroji dodali še pakirno in transportno linijo so v posodobitev vložili 750 milijonov tolarjev. Z novim strojem so nadomestili štiri starejše stroje in tako povečali kakovost razreza in za trikrat tudi zmogljivost.

V Papirnici Radeče so v tem letu pridobili novo linijo za pisarniške papirje formatov A3 in A4;

za to naložbo so odšteli 300 milijonov tolarjev. Poleg tovarne celuloze in papirja v Krškem ter radeške papirnice sta med večjimi predelovalci papirja v krški občini še dva. Prvi je tovarna valovitega kartona Tescapack iz Brestanice, ki je povečala tržni delež že na 30 odst. in letno redno vloga v razvoj 100 do 200 milijonov tolarjev, drugi pa tovarna izdelkov iz papirja Papiroti Krško, ki je v lasti Aera Celje. V Posavju je tako samo v omenjenih tovarnah zaposlenih več kot 2 tisoč delavcev, še nekaj pa jih dela pri manjših papirnopredelovalnih podjetjih.

S POSOJILOM DO REDA PRI NEPREMIČNINAH?

LJUBLJANA - Slovenija bo dobila 14 milijonov evrov posojila od Mednarodne banke za obnovo in razvoj, ki bo namenjeno posodobitvi evidentiranja nepremičnin v državi. V projektu je najpomembnejša posodobitev zemljiškega katastra, ki bo omogočila učinkovito spremljanje rabe zemljišč, določanje davka na nepremičnine in vrednotenje nepremičnin. V prihodnjih 5 letih naj bi s pomočjo posojila odpravili tudi zaostanke pri vpisu v zemljiško knjigo, uskladjali registracijo stanovanj in vzpostavili kataster delov stavb, ki bo usklajen z zemljiško knjigo. Red na tem področju bo zagotovil učinkovitejšo kmetijsko politiko, vrednotenje in obdavčenje nepremičnin ter pomagal, da se bo razvil trg nepremičnin.

B. DUŠIČ GORNIK

POSODOBLJENI AERO

CELJE, KRŠKO - Družba Aero Celje, ki zaposluje 670 delavcev in ustvari letno 10 milijard prihodkov, je pred kratkim pridobila novo linijo za izdelavo samolepilno-odlepilnih lističev. V Aero si veliko obetajo od 450 milijonov tolarjev vredne naložbe, saj tri četrti prihodkov ustvarijo na tujih trgih. Polovico svoje proizvodnje izvozi tudi Papiroti iz Krškega, družba, ki jo je Aero kupil leta 1995.

Naprodaj je DZU Vizija in tudi četrt pida

Na trgu ponudbi Tilie in borzne hiše Perspektiva

NOVO MESTO - Zavarovalnica Tilie prodaja 98-odstotni delež v družbi za upravljanje Vizija. To je za časnika Finance povedal predsednik uprave zavarovalnice Mitja Mejač. Tilie, ki je v letošnjem letu prejela 2,5 milijarde tolarjev svežega kapitala od Pozavarovalnice Sava, se namreč namerava dezinvestirati, saj je imela v preteklosti veliko naložb v nepremičnine. Kot pravi Mejač, bodo te po končanih cenitvah prodali in kapital donosneje naložili.

V Tilii zdaj zbirajo ponudbe in menda se za nakup zanimajo več kupcev. Do prodaje naj bi prišlo v prvi polovici naslednjega leta, okrog nje pa se bo očitno dvigalo še veliko prahu, saj ima DZU tudi 10-odstotni delež v pooblaščenici investicijski družbi DPB Vizija in bo zato posredno naprodaj tudi ta.

V javnosti so se prejšnji teden pojavile špekulacije okrog možnih kupcev in kombinacij nakupov, še posebej zato, ker tudi borznoposredniška hiša Perspektiva na trgu ponuja prodajo 15-odst. deleža v pidu DPB Vizija. Morebitni kupec bi tako lahko prišel skupno do četrtinskega deleža in prevzel pobudo v tem dolenjskem pidu.

B. D. G.

PLAČE GRADBENIKOV POD POVPREČJEM

NOVO MESTO - Po podatkih Gospodarske zbornice Slovenije gradbeniki na Dolenjskem in v Beli krajini ustvarijo 16 milijonov tolarjev prihodkov. V Sloveniji v tej panogi dela kar 3.500 podjetij, vendar je bruto plača zaposlenih v gradbeništvu pod državnim povprečjem, skoraj za petino pa za drugimi dejavnostmi zaostaja tudi ustvarjena dodana vrednost na zaposlenega.

KAKO KAŽE NA BORZI?

Na novice o Krki ni odziva

Selitev delnic pidov v pokojninske bone je končana in najbolj nestrpni so le dočakali konec moratorija, ko spet lahko prodajo vse delnice ali bone. Čeprav se je že ničlikokrat izkazalo, da se s prodajo ne splečajo hiteti, se mnogih ne da odvrniti od prodaje pri slabi tretjini nominalne vrednosti delnic.

Pravico menjave delnic v pokojninske bone je po še nedokončanih podatkih izkoristilo le 4 odst. delničarjev, zato bo njihova količina omejena. Trenutno se njihova cena drži nad 50 tolarji za bon, nadaljnja usoda pa bo odvisna od dodeljenega premoženja in nakupov ljudi, ki bodo poskrbeli za svojo pokojnino. Na prodajo bodo verjetno pritiskali tisti, ki imajo zanemarljivo malo bonov ali pa so jih dobili proti svoji volji.

Če je težko predvideti ravnanje delničarjev, ki so bili v delničarstvo "prisiljeni", pa včasih presejati ravnanje "resnih" lastnikov. Tokrat imam v mislih državo, ki združuje združevanje dveh logističnih velikanih Luke Koper in Intereurope. Po skoraj letu dni, odkar je namerna o združitvi postala znana, je vlada prejšnji teden vendarle sprejela prvi uradni sklep, in sicer, da naj se odločanje o spojitvi preloži za mesec

dni, v nasprotnem primeru bo država kot 51-odst. lastnik Luke nasprotovala združitvi. Poteza je neodgovorna, saj je še laiku jasno, da v takem roku ni mogoče pripraviti nove cenitve podjetij in vseh potrebnih papirjev za projekt. Zaplet je povzročil zdrs Intereurope delnice pod 2.400 tolarjev kljub zelo dobremu poslovanju v prvih devetih mesecih.

V siceršnjem mrtvilu so se vlagatelji še najbolj zanimali za delnice kemične dejavnosti. Tako je v tem mesecu najbolj, kar za 14 odst., porasla delnica Colorja Medvode, z 10-odst. rastjo pa ji sledi Helios iz Domžal. Obe družbi naj bi si pomagali po ruski krizi. Mnogi so pričakovali boljši odziv na novice v zvezi z novomeško Krko, a se je tečaj delnic le za kratek čas povzpел do 27.500 tolarjev in spet zdrnil. Krka bo prihodnje leto prodajala enalapril tudi v ZDA in ker je precej povečala tudi prodajo v zahodnoevropskih državah, si sedanjí kupci njenih delnic delujo zalogo v pričakovanju precej boljših poslovnih rezultatov.

MARTJETA ČIČ

Dolenjska borznoposredniška družba
Novo mesto
Tel. (068) 371-8221, 371-8228

PRENOVLJENI LABOD V LJUBLJANI - V petek popoldne so za Bežigradom v Ljubljani odprli popolnoma prenovljeno Labodovo prodajalno, ki se je preselila iz kletnih v zgornje prostore. Obnova 550 kv. metrov prostora in nova oprema je Laboda stala 100 milijonov tolarjev. Ob otvoritvi je zbranim govoril predsednik GZS mag. Jožko Čuk (na sliki desno), generalni direktor Laboda mag. Andrej Kirm (levo) pa je poudaril, da Labod pospešeno razvija lastno prodajno mrežo, saj so že spomladi odprli novo 300 kv. metrov veliko prodajalno v Novem mestu. Prireditve so popestrili tudi z modno revijo, na kateri je Labod predstavil kolekcije lastnih blagovnih znamk za to jesen in zimo ter večerno kolekcijo. (Besedilo: B. D. G.)

Iz Brežic za München

Integral Brebus del najboljšo mreže avtobusnih prevozov v Evropi - V Brežicah do vozovnice za Pariz

BREŽICE - Brežiški Integral Brebus je edini med slovenskimi avtobusnimi prevozniki, ki redno prevažata potnike v Nemčijo. Ti lahko trikrat tedensko potujejo na progi Brežice - Ljubljana - München. Koncesijo za te prevoze so pridobili pred dobrima dvema letoma, pred tem pa so si zanje močno prizadevali in prebijali birokratske ovire kar sedem let.

Po besedah direktorja Jožeta Baškoviča se je splačalo, saj so ti prevozi prihodkovno zanimivi, poleg tega pa zdaj sodelujejo z nemškim prevoznikom podjetjem, ki ima daleč najboljšo mrežo avtobusnih prevozov po Evropi. Brebus se s pogodbo za prevoze vključuje v to mrežo in ima tudi ekskluzivno pogodbo, ki mu daje status podagenta. To pooblastilo podjetju daje možnost, da prodaja vozovnice za prevoze po vsej Evropi in tako je, na primer, mogoče v Brežicah kupiti vozovnico za avtobusni prevoz do Pariza.

V Sloveniji je sicer zelo malo mednarodnih avtobusnih linij, največ je maloobsejnih. Že omejena avtobusna povezava med

Brežicami in Münchnom je dobro izkoriščena; potujejo sorodniki, delavci na tujem, turisti in tudi študenti, saj je avtobusni prevoz po Evropi cenejši od železniškega.

B. D. G.

BANKA, KI PRIDE KAR K VAM DOMOV

LJUBLJANA - Ponudbo bančnih storitev na slovenskem trgu je nedavno popestrila banka Kärntner Sparkasse AG, ena največjih bank na avstrijskem Koroškem, ki ima pri nas predstavništvo že od leta 1991. Zdaj je tu ustanovila še podružnico in ponuja sodobne bančne storitve (bančne avtomate, telefonsko banko, netbanking), kredite za gradnjo in bivanje ter financiranje malih in srednje velikih podjetij. Posebej za Slovenijo je banka uvedla bančno svetovanje pri strankah, kar pomeni, da bodo s prenosnimi računalniki in mobilnimi telefoni opremljeni svetovalci obiskali stranko in ji takoj izdelali bančno ponudbo. V primeru soglasja bo možen takojšen podpis pogodbe in tudi začetek financiranja.

KMETIJSTVO

O MLEČNI PRIREJI

METLIKA - Kmetijska svetovalna služba Metlika bo pripravila v sredo in četrtek, 1. in 2. decembra, ob 9. uri v sejni sobi občine Metlika tečaj za kmete, ki se ukvarjajo z mlečno prirejo. Beseda bo tekla o gradnji hlevov in ekonomiki mlečne proizvodnje. Predavali bodo dipl. inž. Peter Pšaker iz Celja, mag. Tanja Strniša ter dipl. inž. Stane Bevc iz Kmetijskega zavoda Novo mesto.

O PREDELAVI MESA

METLIKA - Kmetijska svetovalna služba Metlika vabi na predavanje o predelavi in sušenju mesa, ki bo v četrtek, 25. novembra, ob 17. uri v sejni sobi občine Metlika. Predaval bo Ignac Kralj, dr. veterinarske medicine iz Kmetijske zadruga Krka Novo mesto.

Z NOVOMESKE TRZNICE

Da je v naše kraje prišla zima in predvsem obilo snega, je bilo v ponedeljek opazno tudi na trznici. Le dve branjevki sta v težjih zimskih razmerah prišli in kupcem ponujali svoje pridelke. Korenje in koleraba sta bila po 200 tolarjev kilogram, fižol po 500, česen po 500, čebula po 150, zeljate glave za sarmo po 300, peteršilj po 500, zelena solata po 250, krompir 70 tolarjev za kilogram. Na voljo je bilo tudi žganje - liter je stal 800 tolarjev - ter majaron - za merico (1 dcl) je bilo treba odšteti 150 tolarjev.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 22 do 3 mesece starih prašičev po 280 do 300, 8, starih 3 do 5 mesecev, ki so jih cenili na 250 do 260, in 4 starejše po 230 do 250 tolarjev kilogram. Zaradi slabega vremena ni bilo kupcev in tako ni bilo prodaje.

kmetijsko svetovanje

Sadjarjeva opravila pozimi

Sneg vsako leto preseneti veliko sadjarjev. Takrat pričnejo razmišljati o zaščiti sadnih dreves pred divjadjo. Kljub temu da divjad dela škodo le občasno, je ne gre podcenjevati. Največja nevarnost se bo pojavila takrat, ko se bo sneg sesedel in zmrazil. Nasade, ki so ograjeni, je potrebno v tem času obhoditi, pregledati ograjo in zapreti vhode. Občasno je potrebno prehoditi sadovnjake, da popravimo škodo, ki jo lahko povzroči sneg na mladih ali slabo privezanih drevesih, obenem pa se prepričamo, če je zaščita uspešna. V vrtovih, ki niso ograjeni, lahko posamezna drevesa zaščitimo s koruznimi stebli, gosto postavljami letvami, žičnim pletivom, kartonom, prerezanimi drenažnimi ali kartonskimi cevmi, juto in drugimi materiali. Zaščita mora biti dovolj visoka in trdna.

Sedaj, ko je v nasadih zatišje, je potrebno več časa posvetiti skladiščenju jabolk. Ob prebiranju hitro ugotovimo, kako dolgo bomo posamezne sorte še lahko skladiščili. V tem času na plodovih že opazimo glivične in fiziološke bolezni. Pri glivičnih boleznih je najpogostejši vzrok poškodba pri obiranju in transportu jabolk. Večjo škodo povzročajo nekatere fiziološke bolezni, kot so: grenka pegavost, porjavitev kože, jonatonova pegavost, notranji zlom in druge. Vzroke za te bolezni lahko iščemo v slabših pogojih skladiščenja in nepravilni oskrbi nasadov. Nad tem se moramo zamisliti, da bi v prihodnji sezoni odpravili pomanjkljivosti. Osnova uspešne pridelave je uravnotežena prehrana dreves, na katero lahko vplivamo s pravilnim gnojenjem, obrezovanjem, redčenjem, škropljenjem s Ca in drugimi ukrepi. Zimsko obdobje je čas za gnojenje nasadov s P, K in Ca gnojili, ki ga izvajamo na osnovi analiz zemlje. Gnojenje bomo izvedli, ko bo skopnel sneg.

Nekatere sadjarje je sneg prehitel pri sajenju sadovnjaka ali vrta. V tem primeru je potrebno poskrbeti za pravilno skladiščenje sadik. Najbolj je, če sadike skladiščimo v kletih, vendar ne skupaj z jabolki. Korenine zagnemo z vlažno mivko, žagovino ali peskom. Manjše količine lahko nekaj časa skladiščimo v PVC vrečah. V hladnih zimskih dneh nam jabolka poplačajo ves trud, vložen v sadovnjak. Če bi sprejeli ta dar narave in redno pojdeli vsaj eno jabolko na dan, bi veliko naredili za svoje zdravje, zato postavimo jabolka na mizo!

JANI GAČNIK, dipl. inž. kmet.

Kakšni gozdovi in kaj bo v njih?

Društvo za ohranitev slovenskih gozdov meni, da je stanje gozdov zaskrbljujoče - Preveč denarja za ublažitev slabega dela z gozdovi in premalo za nego - Medvedi kot politično vprašanje

LJUBLJANA - Društvo za ohranitev slovenskih gozdov se sprašuje, kaj bo s slovenskimi gozdovi in koliko bo v njih divjadi. To svojo skrb je sporočilo ustreznemu ministrstvu že v prvi četrtini letošnjega leta. Ker iz vlade niso odgovorili, je društvo na nedavni tiskovni konferenci ob sodelovanju priznanih strokovnjakov znova opozorilo na zaskrbljujoče razmere.

Stanje slovenskih gozdov je dobro, tako menijo nekateri v Sloveniji. Vendar, kot so opozorili na tiskovni konferenci Društva za ohranitev slovenskih gozdov, dejstva kažejo drugače. Občutno so je zmanjšalo vlaganje v vse gozdove v Sloveniji, še posebej se v tem pogledu slabo piše zasebnim gozdovom. Glavni strošek predstavlja odpravljanje posledic slabega ravnanja z gozdovi in neizvedenih gojitvenih postopkov, medtem ko je daleč premalo nege gozdov.

Sedanjí zakon, ki določa usodo gozdov, naj bi kmalu spremenili. Po mnenju nekaterih zunaj ljudske stranke naj bi zakon spremenili zgolj zato, da bi omenjena stranka lažje odločala o gozdovih, zlasti o njihovi lastninski sestavi.

Koliko divjadi bo v gozdovih, je vprašanje, ki ga Slovenija ne sme prezreti, menijo v obravnavanem društvu. Kmetijski minister Ciril Smrkolj števila divjadi ne sme določiti samovoljno, mimo strokovnjakov s tega področja. Na tiskovni konferenci Društva za

ohranitev slovenskih gozdov so menili, da je minister Smrkolj mirno prezrl sklep mešane komisije za divjad, ki je septembra določila odstrel medvedov, in dovolil večji odstrel teh zveri. Minister Smrkolj, potem ko je dal tako dovoljenje za večji odstrel, ne sodeluje na pogovorih o upravičenosti take njegove odločitve. Vse kaže, tako so menili tudi na tiskovni konferenci, da o odstrelu medvedov ne morejo več odločati poznavalci tega področja, ampak so odločanje o tem prevzeli politiki različnih strank.

L. M.

Vinogradniki iz Gabrja in Brusnic bolje kletarijo

Lani polovica, letos le dva izločena vzorca

GABRJE - Kot ugotavlja Toni Vovko, predsednik Društva vinogradnikov Janeza Trdine, vztrajno izobraževanje vinogradnikov z območja Brusnic in Gabrja že daje rezultate. Za okrog 100 članov, ki so večinoma manjši vinogradniki, redno pripravljajo tečaje kletarjenja, svetovanje o škropljenju, reži in pripravi na trgatve, v zimskem času pa predavanja o pretakanju in negi vina.

Ko so 12. novembra skupaj s strokovno komisijo pokušali vzorce mladega vina, ga ocenjevali, ugotavljali napake in se učili, kaj se da narediti, da bo v njihovih kletih dozorelo boljše vino, so bili mnogo bolj zadovoljni kot lani. Pred letom dni je bilo več kot polovico vzorcev izločenih, večina med njimi s takimi napakami, da se jih ni dalo več zdraviti, letos pa sta bila tako slaba le dva vzorca. "Zanimivo je, da pri obdelavi vinogradov in škropljenju sledijo novostim, kletarji pa še kar po starem," pravi Vovko.

Člani društva so posebej ponosni na premični hram za promocijo cvička, ki so ga posodili že marsikateri prireditvi. Letos so kupili tudi filter in polnilec za steklenice za člane društva ter pred kratkim pripravili krst mošta pred Mercatorjevim centrom na Cikavi, kjer so prodali 200 litrov mladega vina.

B. D. G.

Trta je lahko več kot trta

Matkova velikanka

GABRJE - Tista starodavna vinska trta v Mariboru je res nekaj posebnega, zato ni čudno, da jo tako častijo ne le v "totem pecirku", ampak daleč naokoli. Trta, ki raste pred hišo pri Matkovih v Gabrju pod Gorjanci, res še ne poganja mladice tako dolgo kot mariborska, ne daje toliko grozdja in vina in zato tudi ni tako slavna, vendar je za Matkove prava dragocenost.

Matkova Alojz in Pepca pravita, da je stara gotovo 40 let. "Zadnja tri leta daje po 280 kil grozdja," povesta. Trta ima na višini 80 centimetrov od tal v premeru 14 centimetrov, kot je nameril Alojz, natančen mizar. Mladice trte so v letih doslej pri rezi pustili rasti daleč stran nad dvorišče in tako so nekatere dosegle že 12 metrov.

Matkova trta velikanka je pri domačih zelo v čišlj. "Tudi če ne

bi dala nič grozdja, samo da je tu za senco in za okras. Zelo smo zadovoljni, da je taka, zato tudi tako skrbimo zanje," pravita Pepca in Alojz. Poleg te velike izabele v bradi pred in nad hišnim pragom raste še več drugih trt v Matkovem vinogradu. Al' lepše od te ni nobene.

Trta in pogovor o njej sodi bolj v poletje in jesen, mogoče porečete. Vendar je november mesec, ko po goricah in gostilnah ocenjujejo letošnjo letino vina. Vina, tega pa ni brez trte, mar ne?

Omenjena izabela iz Gabrja pod Gorjanci med trtami tega sveta ni najbolj zlahtna sadika za zlahtno kapljico, vendar jo požlahtni skrb in pozornost obdelovalcev. Kajti ni res, da ljudje pod Gorjanci gojijo trte zato, da pijejo vino. Trta je lahko več kot samo trta, res.

M. LUZAR

PEPCA IN ALOJZ OB TRTI VELIKANKI - Fotografija govori o letošnjih sončnih dneh, ko je bilo na bradi še grozdje. Zakaj bi se je otepli v dneh, ko zunaj brije burja in pada sneg? (Foto: L. M.)

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanič

Zaščita vina v nepolni posodi s plinom

Nihanje pridelka in prodaje vina otežuje delo pri dotakanju posod, ki jih imamo v zidanih. Cisterne s plavajočim pokrovom so sicer olajšale nego vina, toda cisterne s čvrstim pokrovom in sodi so lahko polne le, če je dovolj vina.

Glavne nevarnosti za kakovost vina v nedotočeni posodi so: izguba CO₂, svežine, sadne arome, kar naredi plehko, brezizrazno motno vino; spremeni se sortni značaj vina, nastopi oksidacija (vonj po razpadajočem sadju); tvorijo se kanove glivice v obliki bele mreže in tudi nevidne bakterije, ki vino kvarijo.

Uporaba plinov za zaščito vina v načetih posodah se je pokazala dokaj uspešna. Ta praksa pri negi vina ni zelo razširjena oziroma jo srečamo v malo kletih. Kateri plini se sicer uporabljajo za izrivanje zraka nad vinom v načeti posodi in kakšne so lastnosti teh plinov?

Ogljikov dioksid je plin, ki ni vnetljiv, je brez vonja in okusa, ima pa baktericidno in fungicidno delovanje. Že 20 do 30 % ni delež ogljikovega dioksida v zraku zavira rast plesni. Nabaviti ga je možno utekočinjenega v jeklenki. V notranjosti jeklenke obstaja ravnotežje med tekočim in uplinjenim CO₂. Da bi omejevali prehod tekočega plina v plinasto obliko znotraj jeklenke, je priporočljivo izpustiti v eni uri iz jek-

lenke največ eno desetinko plina.

Dušik tudi ni vnetljiv, je brez vonja in okusa, toda ni sposoben ovirati razvoja mikroorganizmov. Uporabnost dušika pri zaščiti vina je v tem, da z njim izpodrinemo zrak, v katerem je kisik. Dušik se slabo topi v vinu, kar pomeni prednost v primerjavi z ogljikovim dioksidom. Toda kljub zaščiti vina z dušikom se iz vina izgublja ogljikov dioksid, ki je nastal med alkoholnim vrenjem in prispeva k svežini vina.

Mešanica obeh plinov (70 % dušika in 30 % ogljikovega dioksida) je zelo primerna. Količina ogljikovega dioksida v vinu ostaja nezmanjšana. Večji delež CO₂ v mešanici nad 30 % se ni obnesel, kajti pri zelo nizkih temperaturah prihaja do utekočinjenja. Napravili so poskus, s katerim so primerjali kakovost istega vina po 45 in 145 dneh ležanja v polnih in načetih posodah. Načete posode so bile napolnjene vsaka z drugačnim plinom. Ugotovili so razlike v obnašanju vina glede na zaščitni plin. Iz rezultatov poskusa izvirajo naslednja navodila pri uporabi plinov za zaščito vina: ne priporočamo se daljše skladiščenje vina pod plinom kot dva do tri tedne; v načeti posodi naj bo vsaj 85 % vina oziroma do 15 % praznega prostora nad vinom; za rdeča vina je najprimernejši plin čisti dušik; vina, zaščiten s plinom, naj bodo predhodno zažveplana do 45 mg/l prostega SO₂; priporočamo se predhodno različno filtriranje vina, ker pod plinom teče razmnoževanje mikroorganizmov.

DR. JULIJ NEMANIČ

SPORNI MEDVEDI - Že nekaj časa je pri nas največ polemik zaradi spornega odstrela medvedov, ki ga zahteva kmetijsko ministrstvo na čelu z ministrom Cirilom Smrkoljem. Še en primer, kako ne znamo najti skupnega jezika. Zataknje se nam že pri divjadi. (Foto: J. D.)

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Domača mast in ocvirki

Za okusno domačo zabelo moramo svežo, vendar dobro ohlajeno slanino predelati s cvrenjem v čisto mast in ocvirke. Najboljšo slanino s hrbtnega dela zrežemo ali zmeljemo. Zrezana na koščke se s cvrenjem spremeni v več ocvirkov, zmlata pa v več masti. Obdelano slanino naložimo v široko posodo in pokapljamo z mešanico soli in vode ter dobro premešamo. Za količino soli se odločimo po lastnem okusu. Po najmanj šestih urah je slanina primerna za cvrenje. Dno široke posode prelijemo z vodo, da se koščki slanine ne prijemajo, voda pa tudi prepreči, da ocvirki ne zarumejo prezgodaj. Med cvrenjem kuhališče ne pustimo v posodi, ampak jo vedno položimo na čist krožnik. Ob koncu cvrenja jo prekuhamo v vodi z dodanim detergentom in dobro oplaknemo, osušimo ter shranimo do naslednjega cvrenja.

Na prvi stopnji cvrenja je mast motna, ko pa voda izhlapi, ocvirki posteklenijo, mast pa postane prozorna. Cvrenje še nadaljujemo pri nižji temperaturi, da postanejo ocvirki lepo obarvani. Nato posodo odstavimo in pustimo, da se masa nekoliko ohladi. Mast previdno prelijemo v primerne po-

sode za shranjevanje, kot so lesene ali emajlirane "deže", ali v steklene kozarce. Med vlivanjem mast počasi mešamo, da ne postane zrna. Posodo vedno napolnimo do vrha, in ko se mast strdi, na površino vlijemo še nekaj masti, da ta postane ravna. Ohlajeno prekrijemo s pergament papirjem in ustreznim pokrovom ter shranimo v suh in hladni prostor.

Pravilno scvrta mast je bele barve in prijetnega okusa, ocvirki pa morajo biti dišeči in nekoliko hrustljavi. Prežgana mast in ocvirki so grenkega okusa in so zdravju škodljivi. Premalo scvrta mast rada plesni in kmalu postane žaroka. Iz čiste domače masti lahko sproti pripravljamo različne namaze. Za ČESNOV NAMAZ vzamemo 250 g masti, eno glavico česna, žličko rdeče paprike, sol in poper. Stroke česna olupimo in stremo ter vmešamo z ostalimi sestavinami v mast. Mešamo ročno ali strojno, da dobimo rahlo maso. Namaz je primeren za obložene kruške in sendviče, ki jim dodamo še različno svežo ali vloženo zelenjavo. Pri uporabi masti ne smemo pozabiti na njeno visoko energijsko vrednost, saj vsebuje 1 g masčobe kar 9,3 kcal.

Kamera pogosto v slikarjevi roki

V mali dvorani Dolenjskega muzeja je na ogled razstava o Božidarju Jakcu kot fotografu in pionirju slovenskega dokumentarnega filma - Izbor iz bogate zapuščine

NOVO MESTO - Stoletnico rojstva velikega slovenskega umetnika Božidarja Jakca je letos počastilo več slovenskih ustanov z vrsto prireditvev, razstav in drugih predstavitev bogate Jakčeve ustvarjalnosti. V Novem mestu je Dolenjski muzej odprl slikarsko razstavo Jakac in Novo mesto, na njegovi rojstni hiši so odkrili spominski ploščo, Pošta Slovenije je izdala serijo spominskih znamk, posvečenih Jakcu, odprta je bila tudi razstava znamk, ki jih je mojster oblikoval. Med pomembnejšimi predstavami je tudi razstava o Jakcu kot fotografu in filmskem snemalcu, ki so jo pripravili in odprli poleti v Mestni galeriji Ljubljana, zdaj pa je na ogled še v Jakčevem rojstnem Novem mestu.

Razstavo Božidar Jakac - fotografski in filmski zapis skozi čas so v mali dvorani Dolenjskega muzeja odprli v petek, 19. novembra, zvečer, dan pred desetletni-

Sarival Sosič, kustos razstave o Božidarju Jakcu, fotografu in filmskem snemalcu.

co njegove smrti. Pozdravni nagovor je imel direktor muzeja Zdenko Picelj, razstavo je predstavil kustos Sarival Sosič, odprl pa jo je podžupan Boris Dular. Otvoritev je glasbeno popestril duo New Strings z violinistoma Vladom Battisto in Marijanom Dovičem.

Razstava pravi, da Božidar Jakac ni bil le odličen grafik, slikar in ilustrator, ampak tudi zavzet fotograf in filmski snemalec. Enako rad kot čopič in skicirni svinčnik je prijel v roke tudi fotoaparati in filmsko kamero ter z nji-

ma dolgo vrsto let zavzeto beležil dogodke, osebnosti in prizore z domače zemlje in s številnih potovanj po svetu, od Amerike do Indije in od severne Afrike do Skandinavije. V Jakčevi zapuščini se je tako ob znanem in uveljavljenem slikarskem in grafičnem opusu ohranilo bogato fotografsko in filmsko gradivo, ki pa je bilo manj znano in še ne dokončno ovrednoteno, čeprav je povsem jasno, da gre za pomembno nacionalno kulturno dediščino. Jakac je kot ljubiteljski filmski snemalec (snemal je od 1925. do 1958. leta) eden od pionirjev slovenskega dokumentarnega filma. Z njegovim imenom so povezani, denimo, prvi slovenski barvni in prvi slovenski propagandni film ter vrsta zgodovinskih filmskih dokumentov iz narodnoosvobodilnega gibanja in iz kulturnega življenja, kot je, denimo, film o odkritju spominske plošče pisatelju Milanu Puglju v Novem mestu, pa filmski zapisi o slovenskih mestih (Novo mesto, Ljubljana), o Beli krajini, Gorjancih ipd. Izredno bogata je fotografska zapuščina, ki šteje več kot 12.000 diapozitivov, posnetih v obdobju od 1946. do 1989. Seveda je na razstavi predstavljen le drobec. Izbrani diapozitivi, ki nakazujejo Jakčev smisel za dokumentiranje in hkrati njegovo umetniško žilico, so povečani v barvne fotografije, izbor filmov pa je posebej na ogled v dvorani z videoprojeksijo.

M. MARKELJ

KULTURNI VEČER KUD NOVE ARKADE - Kulturno-umetniško društvo Nove arkade iz Novega mesta je v soboto, 20. novembra, ob sedmih zvečer pripravilo kulturno prireditev v avli osnovne šole Grm. Na priložnostni slikarski razstavi so postavili na ogled ljubiteljska likovna dela članov društva, v koncertnem programu pa so pred številnim občinstvom nastopile skupine Zarja in Sonce, Obzorje ter otroški zbor Zvezdice (na sliki) pod vodstvom Irene Rešeta. Novi arkadovci so v goste povabili citrarko Andrejo Sinti in mešani pevski zbor Pomlad pod vodstvom Jožice Prus, ki je pretežno popevkarsko uglasbenemu galsbenemu programu pridal okus pravega zborovstva. (Foto: MiM)

Od vrtnarja do župana

Avtobiografska knjiga
Jožeta Strgarja

LESKOVEC - Nekdanji ljubljanski župan Jože Strgar je pri celjski Mohorjevi družbi pred kratkim izdal več kot petsto strani zajeto avtobiografsko knjigo, v kateri je pod naslovom Od vrtnarja do župana popisal svoje življenje. V prvem delu govori o svojem življenju od otroštva do prelomnega leta 1990, medtem ko je drugi del posvečen Strgarjevemu županovanju in vsemu, kar se je v tistih letih dogajalo in s čimer je bil kot človek na pomembnem položaju tako ali drugače povezan. Eno od predstavitev knjižne novosti je Mohorjeva založba pripravila tudi v Leskovcu, saj je Strgar po rodu doma iz teh krajev (rojen v bližnjih Selcah). Predstavitev, ki je bila v prostorih osnovne šole v sredo, 17. novembra, zvečer, sta se udeležila avtor knjige in urednik Mohorjeve založbe dr. Janez Dular, ki sta po uvodnem pozdravu krškega župana Franca Bogoviča spregovorila o knjižni novosti.

BALKANSKI ŠPIJON

NOVO MESTO - V ponedeljek, 29. novembra, bo ob 19.30 v veliki dvorani Kulturnega centra Janeza Trdine gledališka predstava Dušana Kovačevića Balkanski špijon v režiji Branka Đurića in izvedbi Špas teatra.

Jubilejni praznik knjig

V Cankarjevem domu v Ljubljani je odprt
15. Slovenski knjižni sejem

Ljubljanski Cankarjev dom je v teh dneh ponovno dom slovenske knjige. Po slovesni otvoritvi v torek zvečer je včeraj na stečaj odprl vrata za vse ljubitelje knjig in seveda za vse tiste, ki se s knjigo, založništvo in knjigotrdstvom poklicno ukvarjajo. V prostorih Cankarjevega doma se je začel redni pregled bere slovenskih knjig, ki ga že dolgo vrsto let poznamo pod imenom Slovenski knjižni sejem. Letošnji je petnajsti po vrsti in je, kot se za jubilej spodobi, prinesel kar nekaj novosti. Predvsem se je iz bienalne prireditve prelevil v vsakoletno, dobil pa je tudi novega gospodarja, saj ga poslej upravlja Cankarjev dom, dosednji organizator Združenje založnikov in knjigotrdcev pa je postal poslovni partner, odgovoren za vsebinsko podobo sejma.

Slej ko prej sejem ostaja eden najpomembnejših dogodkov v slovenskem kulturnem življenju. V petih dneh (od 24. do 18. novembra) je na razstavnih panojih in prodajnih pultih na ogled in naprodaj knjižno bogastvo, ki so ga v letu dni pripravile slovenske založbe. Razstavljavcev je sedemdeset, torej eden več kot lani, precej več kot lani je razstavnih panojev, prek tristo, število prodajnih pultov pa je enako lanskemu. Na sejmu se z blizu štiri tisoč naslovi (lani skoraj tristo manj) torej ponuja skoraj vsa slovenska knjižna bera enega leta.

Besedi "skoraj vsa" moramo žal zapisati, ker se ponavlja zgodba iz prejšnjih let, ko se sejma niso udeležile vse slovenske založbe in tako na panojih ni bilo mogoče videti celotne slovenske knjižne produkcije. Ob večjih in uveljavljenih založbah pri nas deluje veliko

UMETNIKI ZA KARITAS

NOVO MESTO - V prostorih knjižnice frančiškanskega samostana bodo v soboto, 27. novembra, ob šestih zvečer odprli prodajno likovno razstavo. Na ogled bodo likovna dela, ki so nastala v likovnih kolonijah Umetniki za Karitas. Možno jih bo tudi odkupiti, izkupiček pa je namenjen materinskemu domu Karitas v Solkanu.

Muzeji in galerije vabijo

Muzejski pedagogi na srečanju v Posavskem muzeju
Brežice - Predstavitvena knjižica muzejev in galerij

BREŽICE - Muzejski pedagogi, ki delujejo v pedagoški sekciji pri Skupnosti muzejev Slovenije, so se v ponedeljek, 22. novembra, zbrali v Posavskem muzeju, ki so ga tokrat prvič izbrali za svoje redno delovno srečanje. Sekcija sicer obstaja že nekaj deset let, vendar intenzivneje deluje od leta 1993, ko se je na novo organizirala v skladu s spremenjeno vlogo, ki so jo muzejski pedagogi dobili s pre-

la pravi žepni priročnik za odkrivanje svetov, kjer prebivajo muzeji, kot je dejala članica Odbora za pripravo publikacije Elizabeta Petruška Štrukelj.

MiM

NARAVNO ZDRAVLJENJE

NOVO MESTO - Jutri, 26. novembra, bodo ob 18.30 v restavraciji Breg predstavili knjigo dr. Draga Smiljanica Naravno zdravljenje: bioenergija in kiropraktika.

Višja kustosinja Elizabeta Petruška Štrukelj na predstavitvi knjižice Pedagoški programi v slovenskih muzejih in galerijah.

obrazbo slovenskih muzejev in galerij v javnosti bolj široko odprte ustanove. Ob običajnem vodenju po muzejskih in galerijskih zbirkah razvijajo še druge oblike dela in programe, nimenjene predvsem solarjem in študentom, od muzejskih delavnic, učnih ur, zgodovinskih kvizov do vodenih sprehodov po mestu in podobno.

Na srečanju so predstavili knjižico Pedagoški programi v slovenskih muzejih in galerijah, priložili predavanju samostojne svetovke pri republiškem zavodu za solstvo Jožice Čampa o devetletni osnovni šoli ter si za zaključek ogledali še zbirke Posavskega muzeja. Približevanje muzejev in galerij širši javnosti naj bi spodbudila tudi omenjena knjižica, v kateri je z bistvenimi podatki predstavljenih kar 58 muzejev in galerij na Slovenskem, od njih pa so še podatki o samostojnih pedagoških programih, kjer jih pač imajo. Knjižica je namenjena predvsem učiteljem in mentorjem kulturnih programov, seveda pa tudi ostalim obiskovalcem muzejev, "z željo, da bi knjižica postala

Dolenjska vez, spletena v otroštvu

Del pregledne razstave ustvarjalnosti slikarja, grafika in ilustratorja Franceta Miheliča je postavljen v galeriji Miklova hiša v Ribnici - Vplivi okolja

RIBNICA - Po več kot dvajsetih letih je ponovno na ogled pregledna razstava del enega najpomembnejših slovenskih likovnih umetnikov tega stoletja, lani umrlega slikarja, grafika in ilustratorja Franceta Miheliča. Veliko pregledno razstavo so prejšnji teden odprli v Moderni galeriji v Ljubljani, del Miheličevih risb in litografij pa je pod naslovom Ribniški čas razstavljen v galeriji Miklove hiše v Ribnici.

Ribniška razstava, ki so jo odprli v soboto, 20. novembra, je sestavni del velike, pregledne razstave, zasnovane v Moderni galeriji, kjer je Miheličevo delo predstavljeno z okoli 200 deli v olju, akrilu, grafičnih tehnikah, risbi in tapiseriji. Izpostavljeni so vsi mejniki Miheličeve ustvarjalne poti od prvega litografskega cikla Pozabljeni slikar, prek tiskarskega cikla s slovitim Mrtvim kurentom in partizanskih let do povojnega

KNJIGI

JANEZA KOLENCA

NOVO MESTO - Danes, 25. novembra, bodo ob šestih zvečer v veliki čitalnici študijskega oddelka Knjižnice Mirana Jarca predstavili najnovejši knjigi novomeškega pesnika in pisatelja Janeza Kolence, roman Čudna pota ter zbirko esejev in kratke proze Iskanje v blodnjah.

KONCERT PIROŽENKA

NOVO MESTO - V veliki dvorani Kulturnega centra Janeza Trdine je v sredo, 17. novembra, zvečer na samostojnem koncertu nastopil mladi ruski pianist Aleksander Piroženko iz Sankt Peterburga, dobitnik druge nagrade na tokijskem tekmovanju mladih pianistov z vsega sveta.

Lojze Gostiša, dolgoletni prijatelj Franceta Miheliča in avtor treh monografij o njem, na otvoritvi razstave Ribniški čas.

obdobja, ko se je umetnik z mojstrskimi upodobitvami fantazijskega sveta v jedkanicah, perorisbah in na velikih platnih zapisal med vrhunske mojstre evropske fantastične umetnosti. V razstavnih prostorih Miklove hiše je na ogled okoli 40 risb in litografij ter najstarejša ohranjena Miheličeva slika, ki ji je avtor razstave, umetnostni zgodovinar in dolgoletni slikarjev prijatelj Lojze Gostiša, dal naslov Ribniški čas.

Ribnica z okolico je tesno povezana s Francetom Miheličem in njegovim ustvarjanjem. V Dole-

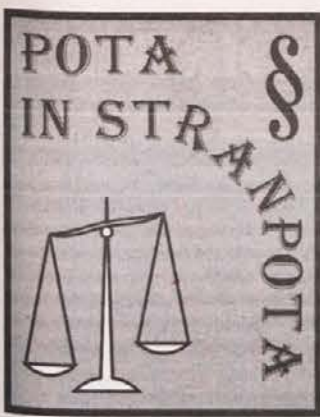

Tomaž Zlobko

pet trobil, pet trombonov, pet saksofonov, bas kitaro, kitaro, klavir in bobne, potrebovali vsaj trideset glasbenikov, v mestni godbi pa jih zdaj vaje redno dvakrat na teden obiskuje le petnajst.

"Želimo si sodelovanja vseh glasbenikov in glasbenih pedagogov, tudi iz okolice Novega mesta, ki jih ta vrsta glasbe zanima. Krško je tak primer. Veliko glasbenikov vključno s pedagogi igra tako v big bandu, simfoničnem orkestru in v godbi," je povedal Zlobko, brat znane harfistke Mojce Zlobko.

L. MURN

dežurni poročajo

BREZ MOBITELA - Dijaku J. T. iz Malega Oreha je neznanec 12. novembra v garderobi športne dvorane Leona Štuklja v Novem mestu iz žepa bunde ukradel 40 tisoč vrednega mobilni telefon.

NE POZABITE NA ZAKLEPANJE - R. K. je parkiral nezaklenjeno kolo z motorjem znamke Tomos ATX 50 C v bližini hiše v Sevnici. Neznanec se je z njim v noči na 16. novembra odpeljal neznanokam.

RAČUNALNIČAR - Med 12. in 13. novembrom je neznanec iz šolske delavnice Novoletsa v Straži iz pisarne podjetja Megales ukradel računalnik, tipkovnico in miško. Lastnik A. Z. iz Novega mesta je oškodovan za okrog sto tisoč tolarjev.

ODKLENJEN AVTO - Neznanec 16. novembra ni imel težkega dela, ko je iz nezaklenjenega avta M. B. iz Novega mesta v Kettejevem drevoredu ukradel moško torbico z bančnimi karticami in osebnimi dokumenti. M. B. je medtem odpeljal otroka v vrtec.

FOTOGRAFI - Okrog sto tisoč tolarjev je vreden fotoaparati znamke Pentax, ki ga je med 13. in 15. novembrom neznanec ukradel iz odklenjenega avta znamke Zastava Yugo 55 Koral v Sevnici.

UKRADEL OVCO - A. D. iz Mirne Peči je med 16. in 17. novembrom iz odklenjenega hleva v Malenski vasi neznanec ukradel 15 tisoč tolarjev vredno ovco.

ZARADI SNEGA NE NAPREJ - 19. novembra so na gozdni cesti v bližini Vlaskega križa našli zapuščen osebni avto znamke Mercedes E 200 (I), ki je bil ukraden v Italiji. Očitno neznanec ni mogel z njim nadaljevati poti zaradi snega na cesti.

ALARM GA JE PREPLAŠIL - Neznanec je 19. novembra nekaj po 1. uri vlomil v menjalnico B.A.R.M. v Črnomlju, vendar je po vključitvi alarma pobegnil. Škoda znaša vseeno okrog 50 tisoč tolarjev.

TRČIL V NADVOZ

PLUSKA - Voznik izrednega tovora V. V. iz Ormoža, ki je bil namenjen v HE Brestanica, je 15. novembra dopoldne na hitri cesti št. 1 trčil v nadvoz na Pluski, verjetno zaradi previsokega tovora. Zaradi poškodb tovora, vozila in nadvoza je prišlo do večje materialne škode. Okoliščine nesreče policisti še ugotavljajo.

po dolenski deželi

ŽE PRIPRAVE NA PRAZNOVANJE - Dočakali smo sneg, pred vrati je že december, ki diši po praznikih. Ti pa so seveda povezani s pijačo, dobro hrano in zabavo. Neznanec iz Rečce vasi vsega tega nima, pa si je priskrbel po svoje več steklenic žgane pijače, več zavitkov cigaret ter nekaj denarja. Vse to je ukradel iz gostinskega lokala Leon pub, kamor je seveda najprej vlomil, nato še v priručno skladišče, od koder pa ni odnesel ničesar. Lastnik J. H. je oškodovan za 160 tisoč tolarjev.

STARO ZA NOVO - V trgovini Julija na Glavnem trgu v Novem mestu si bodo zapomnili obisk neznanca oz. najverjetneje neznanke, ki je v času od 15. do 16. novembra prišla v prodajalno. Z obešalnika je ukradla črno žensko palerino, nanj pa obesila rabljen ženski plašč. Očitno je mislila, da velja ponudba staro za novo. No, nova palerina ni bila tako poceni - stala je več kot 56 tisoč tolarjev.

Pravica do zasebnosti ogrožena?

Posvet o spoštovanju pravice do zasebnosti - Pogojena z absolutno poštenostjo vseh - Meja s pravico do obveščenosti občana o vseh javnih zadevah - Kako bo to področje uredila EU?

LJUBLJANA - Je pravica do zasebnosti ogrožena? Kaj pomeni izguba pravice do zasebnosti za druge človekove pravice? Kako je z varovanjem človekovih podatkov? Kateri interesi in katere institucije ogrožajo zasebnost? Katere jo varujejo in kako? V kakšnem odnosu so ta vprašanja do pravice javnosti, da je obveščena o javnih zadevah? O vseh teh vprašanjih so pred kratkim razmišljali razpravljavci na strokovnem posvetu v prostorih Parlamenta RS, ki sta ga organizirala Državni svet in društvo Občanski forum.

Ne glede na to, da pravico do zasebnosti varuje Ustava RS, da jo opredeljujejo tudi mednarodni dokumenti, kot so Mednarodni pakt o državljanskih in političnih pravicah in Svet Evrope - Konvencija o varstvu človekovih pravic in temeljnih svobodah, postaja ta pravica po mnenju mnogih danes vse bolj ogrožena, z njo pa tudi nekatere druge. "Pravica do zasebnosti je pravica posameznika pred posegi oblasti. Informacijske tehnologije, ki so se v zadnjih desetletjih močno razvile, so hkrati omogočile decentralizacijo oblasti, ki vključuje nove in veliko bolj učinkovite kontrole posameznih sfer javne uprave, obenem pa tudi vsestransko in enostavno poseganje v zasebnost. Pravica do zasebnosti je torej povezana z omejitvijo policije in obveščevalnih služb, da spoštujejo ustavne določbe o pravici svobode mišljenja, izražanja, političnega delovanja in tiska," je dejal dr. Leo

Šešerko in poudaril, da se v večini avtoritarnih držav po padcu realnega socializma uveljavlja liberalnodemokratska družba z nekaterimi avtoritarnimi in neliberalnimi elementi.

Postavlja se tudi vprašanje, v kakšnem odnosu je pravica do zasebnosti do pravice javnosti, da je obveščena o javnih zadevah. Marjan Sedmak meni, da v visoko razvitih državah postaja meja med javnim in zasebnim tako gibljiva, da jo je vse težje nadzorovati s klasičnim instrumentarijem pravne države. V zvezi z mediji govori ob koncu tisočletja o dveh zasebnostih: "o pravi in tisti, ki jo razvedrilna industrija postavlja na ogled. Ko gre za razvedrilnost, je sklicevanje na zasebnost odveč,

kjer je prizadeti svojo zasebnost vede ali hote postavljati na ogled javnosti. Ostaja pa mu pravica do intimne."

Tone Vidmar je prepričan, da je varnost pravice do zasebnosti pogojena z absolutno poštenostjo vseh posameznikov, ki ne bodo v imenu višjih ciljev nikoli prekršili osnovnega principa osebnega poštenja in resnice. Preveč idelistično? Novinar RTV Slovenija **Tomaz Ranc** je s svojo izkušnjo, ko je spremljal afero Vič - Holmec in so mu kriminalisti, da bi prišli do vira njegovih informacij, brez odredbe sodišča, torej nezakonito, kontrolirali izpise telefonskih klicev preko mobilnega in s tem posegli v njegovo zasebnost in poklicne pravice, želel povedati, da je pravica do zasebnosti žal povezana z močjo.

Glede vključevanja Slovenije v Evropsko unijo pa so razpravljali o opozorili, da niti ta nima jasnih rešitev, kako področje pravice do zasebnosti urediti smiselno in enotno.

L. MURN

"Res, bil sem presenečen"

Jure Košir, vodja policijskega okoliša Ribnica, najboljši policist - Večino dela opravi peš

RIBNICA - Ko so pred dnevi v Ljubljani razglasili najboljšega policista v Sloveniji, je bil Jure Košir, vodja policijskega okoliša Ribnica, nemalo presenečen. V ostri konkurenci s kolegi iz vseh policijskih uprav je odnesel prvo mesto.

Doma je z Brega pri Kočevju, na ribniški policijski postaji pa dela že od leta 1981. Čeprav se v službo vozi največ z avtobusom, mu niti na pamet ne pride, da bi zato zaprosil za delo v bližnjem Kočevju. "Med Ribničani se res dobro počutim. Večino dela opravi peš in sem tako v stalnem stiku z ljudmi. Imam bolj svetovalno vlogo, pomagam pri organiziranju okroglih miz, skrbim za varnost v prometu, rad prisluhnem problemom občanov ipd. Ljudje me dobro poznajo in imajo vpogled v moj poklic," pravi Košir. Kljub temu želi pri delu ostati neopazen, diskretnost pa je potrebna zlasti pri žgočih težavah.

Za osvojenjo 1. mesta je Jure Košir prejel mobilni in enoletne brezplačne pogovore v Simo-

bilovem omrežju ter tridnevni polpenzion v Atomijskih toplicah. Njegov uspeh je tudi priznanje vsem zaposlenim na PP Ribnica, ki jo pesti prostorska stiska. Težav pa bo kmalu konec, saj se bodo okrog novega leta preselili v obnovljeno stavbo nekdanjega zdravstvenega doma.

M. GLAVONJIČ

Jure Košir

ZGODBA IZ NOVOLINE, D.O.O.

Ne razumejo, zakaj so na zatožni klopi

Preložena glavna obravnava zoper D. Pluta, Z. Volf - Žulič in M. Mihelič, ki jih obtožba bremeni zlorabe položaja ali pravic, Pluta pa še sklenitve škodljive pogodbe - "Sploh ni oškodovancev!" - Zakonska nedorečenost v začetku devetdesetih

NOVO MESTO - Na okrožnem sodišču v Novem mestu je prejšnji teden potekala glavna obravnava zoper Dušana Pluta, Zvonko Volf - Žulič in Marijo Mihelič. Obtožba jih bremeni, da so v začetku devetdesetih let kot odgovorne družbeno-pravne osebe pri opravljanju gospodarskih dejavnosti v podjetju Novoline, d.o.o., zlorabili svoj položaj z namenom, da si pridobijo veliko protipravno premoženjsko korist.

Podjetje Novoline, d.o.o., Novo mesto so konec septembra 1990 ustanovili podjetje Novoles Straža, Kolpa Metlika in deset zasebnikov z namenom opravljanja finančnih, tehničnih in poslovnih storitev. Direktor podjetja v mešani lastnini je postal Dušan Plut, Žuličeva je bila njegova pomočnica za finančni inženiring in Miheličeva pomočnica za ekonomsko-razvojnne storitve. Podjetje je uspešno poslovalo, v javnosti pa je zaradi nekaterih poslovnih potez zbuvalo precejšnjo pozornost. Julija 1994 so se v podjetju oglasile inšpektorice Agencije za plačilni promet, da bi ocenile poslovanje v smislu lastninskega preoblikovanja podjetja. Glavna ugotovitev je bila, da je podjetje od ustanovitve naprej močno spremenilo lastninski sestav, saj se je v slabih treh letih iz v bistvu podjetja v družbeni lasti spremenilo v podjetje v popolni zasebni lastnini, te spremembe pa so nastale tudi kot posledica poslovnih odločitev, od katerih naj bi nekatere imele tudi znake kaznivih dejanj.

Inšpektorice so pri pregledu poslovanja med Novoline, d.o.o., in Depo, d.o.o., katerega direktorica je bila Žuličeva (med ustanovitelji sta še podjetje Novoline in Miheličeva), našle dve sporni računa, ki naj ne bi imela podlage. Z računom št. 10 naj bi se vsi trije obtoženci zaradi neplačanega davka okoristili za okrog 53 tisoč nemških mark ali 128 povprečnih plač, z računom št. 3 pa za 173 povprečnih plač. Pluta obtožnica bremeni tudi sklenitve kreditne pogodbe leta 1991 s 25 osebami - delavci, za skupno vrednost preko 320 tisoč nemških mark za nakup kapitalskih vložkov v podjetju Novoline, d.o.o., z odplačilnim rokom štirih let, 10-odstotno letno obrestno mero in 60-odstotnim obračunavanjem eventualno zakonsko določene revalorizacije, čeprav "je vedel, da se krediti odobravajo z devizno klavzulo in da so zato pogodbe za podjetje škodljive, zaradi česar je podjetje kljub skrajšanju odplačilnega roka na dve leti samo zaradi izostanka devizne klavzu-

TRENUTEK NEPAZLJIVOSTI - Snežne razmere so te dni gotovo ovirale promet, najprej v sredo s prvimi snežnimi padavinami, še močnejše pa v petek in nedeljo. Le trenutek nepazljivosti je bilo treba, še posebej na slabo spluženih ali delno posutih cestah, in že je prišlo do zdrsra s cestišča ali manjših prometnih nesreč. Na bok prevrnjeni avto na cesti Otočec-Družinska vas je že eden od takih primerov, čeprav je bilo snega takrat še komaj za vzorec. (Foto: L. M.)

POSVET "MOČ UPORABNIC SOCIALNOVARSTVENIH SLUŽB"

NOVO MESTO - V okviru akcije "Kaj ti je, deklica," ki poteka od 16. novembra do 15. decembra, bo v ponedeljek, 29. novembra, ob 16. uri v prostorih gimnazije Novo mesto regionalni posvet z naslovom Moč uporabnic socialnovarstvenih služb. Predavala bo Lidija Jerebic iz zavoda Pelikan in Materinskega doma Škofljica, nato pa bodo predstavniki centrov za socialno delo v regiji in policije predstavili svoje izkušnje pri reševanju primerov nasilja nad ženskami.

NEPREVIDNO NA SNEŽENI CESTI

ZALOKE - Pri naselju Zaloke na hitri cesti iz smeri Obrežja proti Ljubljani je 21. novembra ob 11.10 D. M. iz Krškega zaradi neprilagojene hitrosti na zasneženem vozišču zaneslo na nasprotni vozišč. Takrat je pripeljal T. Z. s Senovega in prišlo je do trčenja. Potnico I. Z. iz Brestanice so hudo poškodovano odpeljali v novomeško bolnišnico, povzročiteljci pa so prvo pomoč nudili v ZD Krško.

AVTOBUS TRČIL V DREVO

ŽUŽEMBERK - Voznika avtobusa R. Š. je na spolzki in zasneženi regionalni cesti z Dvora proti Žužemberku 17. novembra začelo zanašati. Avtobus, na katerem na srečo ni bilo potnikov, je trčil v drevo. Voznik se hudo poškodovan zdravi v novomeški bolnišnici.

Zimska zgodba se ponavlja

Problem tovornjaki

Čeprav je jasno, da zima slej ko prej pomeni tudi sneg in z njim povezane težave v prometu, se zgodba vsako leto ponovi - nesreče, zastoji, zdrsi, slaba očiščenost cest ipd.

Slovenija in z njo tudi Dolenjska je te dni doživela letošnjo prvo "snežno krizo". Toliko snega v novembru ni menda zapadlo že vsaj petnajst let. Čeprav so bile napovedi vremenoslovcev znane, je sneg mnoge neprijetno presenetil. Človek ne more verjeti, ampak kljub vsem opozorilom o nujnosti ustreznih zimskih opreme je bilo v času največjega sneženja na cesti z lahkoto ugledati voznike, katerih jekleni konjički gotovo niso bili opremljeni tako, kot se za pol metra snega spodobi. Nek mladenič je np. neutrudno speljeval s parkirišča na Glavnem trgu. Drselo mu je, ni šlo ne naprej ne nazaj, sneg je letel izpod koles, on pa je vztrajal. Kako je njegova vožnja po neočiščenem vozišču potekala naprej, ne vem. Menda je srečno prispel, kamor se je napotil, čeprav bi se dalo razpravljati o odgovornosti do drugih v prometu.

Znova pa so vsaj na Dolenjskem največ težav v prometu povzročali tovornjaki, mnogi neprimerno "obuti" za zimo. Čeprav je np. v nedeljo zanje veljala dvojna prepoved vožnje - ker je nedelja do 22. ure in zaradi močnega sneženja - jih to ni motilo, da ne bi opravili svoje "nujne" poti. Tudi zemljevida s cestnimi izogibiščami se sami niso preveč radi posluževali. Peljali so se, dokler je pač šlo. Pa kaj, če so potem, ko niso zmogli klanca ali so se obrnili povprek, ves promet zaustavili za nekaj ur!

Zimske razmere na cestah so znova jasno pokazale našo prometno kulturo oz., bolje rečeno, nekulturo in nedgovornost.

L. M.

SNEG PADEL S PONJAVE

KARTELJEVO - 22. novembra nekaj po 11. uri je z vozila s polpriklonom, ki ga je vozil Z. B. iz okolice Brežic, na hitri cesti št. 1 pri Karteljevem padel sneg s ponjave na tovornjak s polpriklonom, ki ga je iz nasprotne strani vozil E. O. iz Trebnjega. Sneg je padel na prednje vetrobransko steklo, ki se je razbilo. Z. B. je moral plačati kazni v višini 10 tisoč tolarjev, ker ni očistil snega s ponjave.

KO BI PLUŽILI ŠE VEČKRAT! - Tako si je te dni, ko je na Dolenjskem močno snežilo, mislila večina voznikov in pešcev. Toda Cestno podjetje Novo mesto je šlo na delo z vsemi razpoložljivimi odvalnimi stroji, okrog devetdeset jih imajo. Z njimi so pluzili in posipavali tudi novomeške ulice (na sliki), da je promet le tekel, čeprav bolj po polžje. Ko bi vozniki tudi sicer vozili tako počasi in previdno! (Foto: L. M.)

Kdo je pripravljen na svojo prihodnost?

zavarovalnica filia

pripravljeni na novo tisočletje

IR IMAGE

Dom

je nekaterim dan,

za druge imamo rešitev.

KRAFTWERK / foto: Bruno Dias

[STANOVANJSKI VARČEVALNI RAČUN]

Že po treh ali petih letih varčevanja lahko najamete ugodno posojilo in si postavite ali obnovite hišo, prenovite ali kupite stanovanje, morda garažo, vikend ali pa si pridobite gradbeno zemljišče.

Vsi, ki vas naša ponudba zanima, nas pokličite ali nas obiščite v naši najbližji enoti. Z veseljem vam bomo predstavili naš ugoden način dolgoročnega varčevanja in kreditiranja. Informacije dobite tudi na spletni strani www.nkbm.si.

Za lasten dom, samo vas, topel, prijeten in udoben.

Ekspozitura Brežice
Cesta prvih borcev 6
telefon: 0608 61 978

Agencija Krško
Cesta krških žrtev 135 b
telefon: 0608 22 877

Nova KBM d.d.
Nova Kreditna banka Maribor

Majhna pozornost, veliko presenečenje.

Te prekrasne vrtnice in še veliko drugih dodatkov bo dalo vašemu LX telegramu poseben pečat.

Seznam vseh LX telegramov in dodatkov najdete na vseh poštah in v Telefonskem imeniku Slovenije.

POŠTA SLOVENIJE

<http://www.posta.si>

e-pošta: info@posta.si

Meta Malus

LUNINE BUKVE 2000

LUNIN KOLEDAR

Lunine bukve 2000 z luninim koledarjem so letos bogatejše in obširnejše od lanske izdaje.

Dodali smo še osem strani. Naj opozorimo še zlasti na vrtni koledar Slavka Zgonca, ki vas bo vsak mesec vodil po opravilih, ki so razdeljena na sobne rastline, okenske in balkonske rastline, okrasni vrt, zelenjavni vrt, sadovnjak in vinograd, svoj astrološki nasvet pa dodaja še Meta Malus. Poleg že ustaljenih rubrik luninega koledarja boste lahko prebrali še o zdravljenju s kamni in kaj vam prinaša kitajski horoskop.

Kot novost smo dodali tudi horoskop za vaše štiri-nožne ljubljence - pse.

Ker ste imeli lani precej pripomb na drago poštnino z odkupom, smo se letos odločili za navadno pošiljanje koledarja. Zato vam bomo po naročilu najprej poslali položnico z ustrežno ceno, kjer so poleg Luninih bukev zajeti tudi drugi stroški, kot so poštnina, položnica, DDV itn. Če se boste odločili postati redni naročnik, boste imeli 10 % popust in boste za Lunine bukve odšteli 875 SIT; če boste le enkratni kupec, vas bo izvod stal 972 SIT. Zato vas prosimo, da se pri naročilu opredelite za eno ali drugo možnost (tudi če boste naročilo sporočili na avtomatski odzivnik, ki dela 24 ur na dan).

Lunine bukve boste po plačilu položnice prejeli z navadno pošto na vaš naslov. Na ta način smo vam omogočili, da boste letošnje Lunine bukve kupili ceneje kot lani.

Hkrati vas obveščamo, da bo mogoče Lunine bukve kupiti tudi v knjigarnah, Delovi prodajni mreži in na 300 prodajnih mestih Pošte po vsej Sloveniji, in sicer po 972 SIT.

Naročila sprejemamo do razprodaje na naslov: ČZD Kmečki glas, Železna cesta 14, 1000 Ljubljana ali 24 ur na dan po telefonu (061) 13 77 542. Če bo vključen avtomatski odzivnik, vas prosimo, da pustite točen naslov in tudi podatek, če želite postati redni naročnik.

NAROČILNICA

Podpisani (ime in priimek):

Naslov:

Pošta:

Želim postati redni naročnik Luninih bukev (označite s križcem) ☐

Datum:

Podpis:

z dobrimi željami v leto

2000

Kroglice za jelko
5 cm - 15 kosov ali
6 cm - 12 kosov,
v različnih barvah

990.-

Okrasna veriga
8 mm x 10 m, na kolutu,
v različnih barvah

398.-

CARIOCA

72- delni set
Sestavljanke
pobarvanka
RAZLIČNI MOTIVI
Obojestranska pobarvanka 70 x 100 cm
sestavljena iz 35 mega kosov nudi otroku
ure in ure zabavnega ustvarjanja!
12 debelih in 24 tankih flomastrov
na prirobnem stojalu

1.700.- CENEJE

Jelka - 140 cm

2.590.- 3.150.-

SPAR

Video

komplet

TV GT 3300

konzola, 2 joystika,
adapter, TV pištola in
kasete s 500 igrnicami

2.920.- CENEJE

9.980.-

2.000.- CENEJE

Letališče

maketa letališča s parkirno hišo, restavracijo
in posebnim pristajališčem za helikopter;
priložena podloga
velikosti 82 x 73 cm,
2 potniški letali, gasilski
tovornjak ter tovornjak
za prevoz goriva

4.980.-

HIPERMARKET

SPAR

KRŠKO

DOBRODOŠLI! (v decembru)

PON. - PET. 8h - 20h

SOBOTA 8h - 19h

NEDELJA 8h - 15h

HIPERMARKET

SPAR

NOVO MESTO

DOBRODOŠLI! (v decembru)

PON. - PET. 8h - 20h

SOBOTA 8h - 17h

NEDELJA 7³⁰ - 12h

TERMOTEHNIKA

več kot trgovina

ISO 9002

Največji salon kopalniške
opreme na Dolenjskem!

• široka ponudba različnih priznanih proizvajalcev

- brezplačno svetovanje in ogledi na objektu
- možnost kreditiranja pri različnih bankah
- gotovinski popust
- brezplačna dostava blaga
- lastna monterška ekipa, ki vam naredi ali prenove kopalnico v nekaj dneh

Posebna prednovoletna ugodnost v času
med 25.11. in 31.12.1999:

brezplačna montaža pri nas kupljenih pip!

- prednovoletni popusti na montažo in material

Termotekhnika, Pod Trško goro 83, 8000 Novo mesto, telefon: (068) 371 800, fax: (068) 322 050

www.termotekhnika.si, e-pošta: termotekhnika@siol.net

ZDRAVILIŠČE DOLENJSKE TOPLICE

ALI IMATE OSTEOPOROZO?

Specialisti iz Zdravilišča Dolenjske Toplice vam v najkrajšem
času s sodobno, zdravju neškodljivo preiskavo
- merjenjem kostne gostote - odgovorijo na to vprašanje.

Za vse tiste, ki osteoporozo imate, pa smo pripravili poseben
7-DNEVNI PREVENTIVNI PROGRAM, ki vsebuje:

- pregled pri zdravniku specialistu (brez merjenja kostne gostote),
- 3 zdravstvene terapije dnevno (skupaj 18 terapij),
- prosto kopanje v notranjih bazenih in
- dve predavanji z zdravstveno vsebino.

VSE SKUPAJ ZA SAMO 14.900 SIT!

Program bo potekal v naslednjih terminih:

21.11. - 28.11.1999; 12.12. - 19.12.1999;

16.1. - 23.1.2000; 6.2. - 13.2.2000.

Informacije in rezervacije: 068/ 65 230 ali 39 19 400

KRKA ZDRAVILIŠČA

Zahvala sponzorjem zbornika Šentjanž 700 let

Milan Jamšek, predsednik sveta krajevne skupnosti Šentjanž, ki je ob 700-letnici prve omenbe Šentjanža v pisnih virih izdala in založila zbornik *Šentjanž 700 let*, se je zahvalil ustvarjalcem zbornika, posebej še prof. Janezu Kosu, ki je knjigo uredil, ter sponzorjem. Izdajo knjige so podprli: KS Šentjanž; Občina Sevnica; Zveza kulturnih društev Sevnica; Armat, d.o.o.; Šentjanž; Kmečka zadruga Sevnica, z.o.o.; Sevnica; Inkos, d.o.o.; Krmelj; Sava avto, d.o.o.; Sevnica; Gradnje, d.o.o.; Boštanj; NLB, d.d.; podružnica Posavje Krško; Radio Sevnica; Sava Tires, d.o.o.; Trimo, d.d.; Trebnje; Nizke gradnje Izток Bence, s.p.; Boštanj; Prevoz mleka Andrej Majcen, s.p.; Šentjanž; Avtoprevoznik, okrepčevalnica Majcen, Milan Majcen, s.p.; Šentjanž; GTM Repovž, Šentjanž; Olga Medved, Bistro, Šentjanž; Gozdna Boštanj; Jože Sinkovec, Boštanj; Sadjarstvo Brečko; Zavarovalnica Triglav, d.d.; Ljubljana, Območna enota Krško; PNC Trgovina Remar, Veliki Cirk, Šentjanž; Remos, d.d.; Novo mesto; Krašcommerce, d.o.o.; Novo mesto; Kopitarna Sevnica; Gostinsko podjetje Sevnica, d.d.; Anton Bunderšek, s.p.; Kladje, Šentjanž; Steklarstvo Franc Mlakar, s.p.; Boštanj; JP Komunala, d.o.o.; Sevnica; Avtobusni prevozi Miro Novak, s.p.; Zabukovje; Marjan Majcen, RTV servis, Šentjanž; Konfekcija Jutranjka, Sevnica; Mizarstvo Drago Krošelj, s.p.; Boštanj; Pekarna Bruno Vidmar, Gabrijela; Tanin Sevnica, d.d.; Sevnica; Mercator Dolenjska, d.d.; Novo mesto; Konfekcija Lisca Sevnica, d.d.; Sevnica, in Krka, tovarna zdravil, d.d.; Novo mesto, z brezplačno objavo te zahvale pa tudi Dolenjski list Novo mesto, d.o.o.

DOLENJSKI LIST

Tomič prvak v velenjskem blatu

Na generalki pred evropskim prvenstvom v Velenju Tomič zmagal med mlajšimi člani - Sevnčanom ekipno zlato, Novomeščani drugi - Pionirski zmagi v Novo mesto in Šentjernej

V soboto so v Velenju na progi, kjer bo čez tri tedne evropsko prvenstvo, pripravili odprto državno prvenstvo in miting Evropske atletske zveze EAA v krosu. Med člani sta se gosta iz Avstrije Christian Pflugl in Peter Weund-sam že v prvem krogu oddaljila od slovenskih konkurentov, med katerimi je bil tudi Aleš Tomič iz Cerovega Loga, član novomeškega Portovalda, ki je med slovenskimi tekači dosegel peti čas, med mlajšimi člani pa je bil najboljši.

Velenjska proga tokrat ni bila ravno prijazna do tekačev. Dan pred prvenstvom je močno snežilo, tako da so morali organizatorjem na pomoč priskočiti lopate vajeni rudarji, ki so odstranili sneg, tekači pa se so med tekmo namesto v sneg pogrezali v blato. Novomeški uspeh med mlajšimi člani je s tretjim mestom dopolnil član Krke Telekom Boštjan Kozan.

Med mladinci, ki so se prav tako borili za mesta v reprezentanci za evropsko prvenstvo, Tomičevemu klubskemu tovarišu Marku Goren-cu, ki je jeseni dobil Kros Dela, tokrat ni uspelo ugnati Velenjčana Boštjana Buča, o prvem in drugem

mestu pa so odločili šele zadnji metri 6550 m dolgega teka. Tretje mesto je zasedel veliki up sevnške atletike Borut Veber. Tekmovanje je skupaj s pomladanskim prvenstvom štelu tudi za ekipni vrstni red, kjer so velik uspeh dosegli Sevnčani, ki so v šestevku točk članov, mlajših članov in starejših mladincev osvojili prvo mesto, novomeški klub Krka Telekom je bil drugi. Podobno je bilo pri dekletih, kjer so bile Sevnčanke ekipno druge.

Mlajši mladinci in pionirji so nastopili na mitingu, posebej pa sta se izkazala član Krke Telekoma Matjaž Berus in Šentjernejčanka Janja Bučar, ki sta zmagala med pionirji oziroma pionirkami.

Izidi državnega prvenstva v krosu: mlajši člani - 1. Aleš Tomič (Portovald) 35:35, 3. Boštjan Kozan 36:42, 8. Martin Pezdirc (oba Krka Telekom) 45:14; starejši mladinci (6.550 m): 1. Boštjan Buč (Velenje) 22:24, 2. Marko Gorenc (Portovald) 22:28, 3. Borut Veber (Sevnica) 23:11... 9. Robin Papež (Sevnica) 25:32, 10. Marko Bevc (Portovald) 25:32; starejši mladinke (3.350 m) - 6. Kladnja Tomažina 14:08... 10. Alenka Radej 14:50, 11. Janja Pungercar (vse Sevnica) 15:35; mlajši mladinci (4.950 m) - 2. Dejan Ambrožič 18:32... 4. Miha Kapš 19:11... 8. Jure Derganc 20:05, 9. Andrej Tomažin (vsi Krka Telekom) 20:34; pionirji (1750 m) - 1. Matjaž Berus 5:37, 8. Matjaž Šega (oba Krka Telekom) 5:37; pionirke (1.750 m) - 1. Janja Bučar (Šentjernej), 6. Branka Vrtič (Sevnica) 7:02.

V izbrani vrsti Slovenije, ki bo 12. decembra nastopila na evropskem prvenstvu v krosu v Velenju, so med 22 slovenskimi tekači tudi Aleš Tomič, ki bo nastopil v članski konkurenci, ter Marko Gorenc (oba Portovald Novo mesto) in Borut Veber, ki se bosta z najboljšimi evropskimi tekači v teku čez drn in strn pomerila v mladinski kategoriji.

VSE ZMAGE OŠ CENTER

NOVO MESTO - V petek, 19. novembra, so na osnovni šoli Center v Novem mestu pripravili občinsko prvenstvo v šahu za mlajše in starejše deklice, v vseh štirih kategorijah pa so zmagali mladi šahisti iz osnovne šole Center. Med dečki do 11. leta je zmagal Igor Radež, med dečki do 15. leta je bil najboljši Milan Radomir, medtem ko je Katja Golob zmagala tako med deklicami do 11. leta kot v starejši skupini. Kljub snežnemu meteu, ki je oviral prihod tekmovalcev v Novo mesto, je na tekmovalcu nastopilo 38 mladih šahistov. (R. R.)

METLIČANI ŽE BRCAJO V DVORANI

METLIKA - V soboto, 20. novembra, se je športni dvorani pri osnovni šoli v Metliki začela tretja zimska občinska malonogometna liga. Zanimanje za ligaško tekmovalstvo, ki ga tretje leto zapored pripravlja Športna zveza Metlika, je veliko, saj sodeluje 16 moštev. Izidi 1. kola: Grabrovec: Lokvica 6:2, Poljica: Svip 10:2, Krokari: Antikristi 7:1, Dabi: Suhor 4:0, Rojal: Hami 3:1, Podzemelj: Gradec 3:1, Krasinec: Štukelj: Zidarstvo Begič 10:1. Letos v ligi lahko nastopajo tudi registrirani igralci, tekme pa bodo ob sobotah popoldne in nedeljah dopoldne.

MIRNČANA TRETJA V ZGORNJI KUNGOTI

MIRNA - Na prvem mladinskem turnirju slovenskih badmintonistov za jakostno lestvico sezon 1999/2000 v Zgornji Kungoti je pomlajena ekipa Mirnčanov kljub vsemu posegla v vrh. Še posebej sta se izkazala mlada reprezentanta Urška Silvester in Žiga Strmole, ki sta v boju s starejšimi tekmeči osvojila tretji mesti in tako potrdila upravičenost izbora v mladinsko reprezentanco, ki bo konec januarja nastopila na ekipnem mladinskem evropskem prvenstvu v Avstriji. Njun uspeh sta dopolnili Špela Silvester s četrtim in Maja Klemenčič s petim mestom.

Velike težave z moštvi z repa

Trebanjci, Dobovčani in Ribničani so tokrat igrali s tremi zadnjevrščenimi - Le Trebanjci zlahka - Ribničani po dobrem začetku tekmo s Slovanom celo izgubili

Zaradi povratne tekme osmine finala evropskega rokometnega pokala mest so Trebanjci tekmo s predzadnjevrščenim Jadrantom v Hrpeljah odigrali že med tednom, po pričakovanju pa se domačini favoriziranim Dolenjcem niso mogli resneje upreti, vse pa je bilo odločeno že v prvem polčasu, ki so ga Trebanjci dobili s 24:12. Visok končni izid 43:32 za Trebnje je predvsem posledica slabe igre v obrambi in strelskih vaj Likavca (14 zadetkov), Žvižerja (9) in Šavriča (7).

Precej bolj ležerno kot Trebanjci so se tekme z zadnjevrščenimi Izoljani lotili Dobovčani. Goste so podcenjevali, kar bi se jim prav lahko maščevalo. Izoljani so namreč povsem zaslužen dobiti prvi polčas, Dobovčanom pa je uspelo vzpostaviti pravi red šele sredi drugega polčasa, ko so 12 minut pred koncem povedli s štirimi zadetki prednosti, kar je bilo dovolj za miren zaključek. Š to zmagi so se Dobovčani povzpeli na zaslužen peto mesto prvenstvene lestvice.

Tudi Ribničani so tokrat igrali z moštvom z repa lestvice, a jim je pričakovana zmagala ušla iz rok. Po začetnem vodstvu z 9:4 so zelo popustili, tako da se je Slovanu uspelo približati na en gol zaostanka. Na odmor so Ribničani sicer odšli z

dvema zadetkoma prednosti, Ljubljancani so prvič izenačili v 40. minuti na 14:14, v naslednjih minutah pa so prišli do dveh zadetkov prednosti, ki so jo uspeli zadržati do konca. Med najbolj zaslužnimi za zmago Slovana je Krčan David Imperl, ki se je izkazal z odličnimi obrambami v odločilnih trenutkih tekme ter tako preprečil Ribničanom, da bi izenačili in si priigrali vsaj točko.

V naslednjem kolu bo v Trebnjem derbi četrti- in petouvrščenega moštva lige med Trebnjem in Dobovo, glede na videno pa je pričakovati zmago domačih rokometasov, ki so tri poraze v dosedanjem delu prvenstva doživeli s tremi prvouvrščenimi moštvoma, Pivovarno Laško, Prulami in Preventoni. Ribničani bodo slab vtis s srečanja s Slovanom poskusili po-

praviti v Škofji Loki. Zmaga nad Termom bi jim prišla zelo prav, v primeru poraza pa bi zdrsnili proti repu lestvice, čeprav se jim zaenkrat za obstanek ni treba bati.

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

KOŠARKA

Pokal Saporta, skupina H, 8. kolo - Radnički: Krka Telekom 65:76 (24:38); KRKA TELEKOM: Dražovič 9 (75-odst.), Petrov 3, Smodiš 22 (46-odst.), Deschryver 9 (100-odst.), Grum 5, Ščekić 2, Ivo Nakić 22 (47-odst.). RADNIČKI: Nadjeff 16, Stojković 16 itd.

Pokal Slovenije, četrtfinale - Slovan: Krka Telekom 56:70 (25:31); KRKA TELEKOM: Dražovič 5, Petrov 3, Smodiš 24, Deschryver 7, Grum 4, Drobnač 2, Ščekić 2, Nakić 23. Prosti meti: Slovan 12:15, Krka Telekom 11:14. Met za tri točke: Slovan 4:18, Krka Telekom 9:25 (Nakić 5, Smodiš 2, Dražovič in Deschryver po 1). Osebnostne napake: Slovan 17, Krka Telekom 21.

1. B SKL, 8. kolo - Ten Krško: Ilirija 85:74 (42:42); TEN KRŠKO: Mesič 13, Finžgar 19, Ogorc 4, Božić 6, Zaturski 11, Rozman 3, Boh 6, Avenak 16, Vukič 7. LESTVICA: 1. Nova Gorica 14, 2. Bežigrad 14, 3. Ten Krško 14, 4. Kemoplast 13, 5. Radenska Creativ 13, 6. Banex 12 itd. V 9. kolu bo Ten Krško v soboto, 27. novembra, igral v gosteh z Banexom.

NAMIZNI TENIS

1. SNTL, 8. kolo - Krka - Maxi Olimpija 0:6; LESTVICA: 1. Eta Preserje 15, 2. ŽNTK Maribor 13, 3. Maxi Olimpija 12, 4. ERA Tempo 11, 5. Radgona 8, 6. Radlje 7, 7. Moravske Toplice Sobota 7, 8. Krka 4, 9. Učila Križe 3, 10. Petovia 0.

ROKOMET

Pokal mest, 2. tekma osmine finala - TREBNJE: RUNAR SANDEFJORD 33:22 (15:13); TREBNJE: Torlo 1, Hribar, Burdijan 3, Radelj, Begović 7, Blagojevič, Šavrič 6, Stojaković 5, Zupančič, Likavec 9, Gradišek 1, Žvižej 1.

1. SRL, moški 10. kolo - JADRAN: TREBNJE 32:43

(12:24); TREBNJE: Torlo, Hribar 1, Mežnaršič, Burdijan 2, Radelj, Begović 2, Šavrič 7, Stojaković 5, Likavec 14, Žitnik, Gradišek 3, Žvižej 9, Zupančič. DOBOVA: HOTELI MORJE PORTOROŽ 23:21 (11:13); DOBOVA: Kostevc, Džapo 8, M. Urbanč 2, Martinčič 1, Bogovič 2, Voglar 1, Deržič 4, Vertovšek 3 (3), D. Urbanč, Kukavica 1, Kranjčič 1, Škof. INLES RIKO: SLOVAN 21:23 (12:10); INLES RIKO: Grm, Spoljariš 2, Lesar 2, Ilc 1 (1), Na. Hojč 4, M. Hojč, Ivanec 3, Zbačnik 1, Pajnič 3, Bartol 2, Đokić, N. Hojč, Đukić, Merhar 3. LESTVICA: 1. Celje P. Laško 20, 2. Prule 67 18, 3. Prevent 16, 4. Trebnje 14, 5. Dobova 11, 6. Gorenje 9, 7. Radeče 8, 8. Inles Riko 8, 9. Slovan 7, 10. Termo 7, 11. Jadrant 2, 12. HM Portorož 0.

ODBOJKA

1. DOL, ženske, 7. kolo - TPV NOVO MESTO: ASICS TABOR 3:0 (17, 22, 26); Lestvica: 1. Infond Branik 18, 2. HIT Nova Gorica 17, 3. Kemiplas Koper 14, 4. TPV Novo mesto 11, 5. Formis Bell Rogoza 10, 6. Šentvid 10, 7. ZM Ljutomer 9, 8. Marsel Ptuj 7, 9. Asics Tabor 0, 10. Jeta Sport Bled 0.

2. DOL, moški, 7. kolo - Kovinar Kočevje: SIP Sempeter 1:3, Šostanj Topolšica: Krka Novo mesto 3:0. Lestvica: 1. Brezovica 20... 9. Kovinar 4, 11. Krka 4. V soboto, 27. novembra, bo Krka igrala doma s Termom Lubnikom, Kovinar pa v gosteh z Ljutomerom.

3. DOL, zahod, ženske, 7. kolo - Pnema center Mokronog: Hoteli Simonov zaliv Izola 2:3; Lestvica: 1. Salonič 20... 7. Pnema center Mokronog 10.

3. DOL, zahod, ženske, 7. kolo - TPV Novo mesto II: Piran 1:3; Kemiplas Koper III: Črnomelj 3:0, Kočevje: Breznica 3:0. Lestvica: 1. Kočevje 20, 2. Črnomelj 18... 7. Breznica 7, 9. TPV Novo mesto II 6, 11. Semič 3.

TPV oslavljen na pokal CEV

Po zmagi nad Taborom novomeške odbojkarice začasno na četrtem mestu - Blesteli Rajakova in Kopilova - Oslabljeni v Nemčiji - Mokronogu ne gre - Prvi poraz Črnomaljk

NOVO MESTO - Medtem ko so drugi odbojarski prvotilgaši konec minulega tedna zaradi pokalnih tekmovalcev nekoliko pozabili na ligaške točke, so odbojkarice novomeškega TPV-ja vseeno opravile svojo ligaško dolžnost, saj so zaradi nastopa na turnirju drugega kroga pokala evropske odbojarske zveze v Nemčiji tekmo sedmega kola državnega prvenstva z Asicsom Taborom iz Ljubljane odigrale vnaprej.

Ljubljancanke so se Novomeščankam resneje upirale le v tretjem nizu, sicer pa so TPV-jeve odbojkarice po pričakovanju zlahka zmagale, ter se začasno prebile na četrto mesto prvenstvene lestvice, ko bo odigrana še tekma med Šentvidom

• Odbojkarice novomeškega TPV-ja bodo od 26. do 29. novembra nastopile na turnirju drugega kroga pokala Evropske odbojarske zveze CEV v Marktheidenfeldu v Nemčiji, kjer se bodo pomerile z beograjskim Poštajem, danskimi državnimi prvakinjami Holte IF in domačo vrsto Franken Brunnen iz Karbacha. Novomeška ekipa bo nastopila oslABLJENA, saj zaradi zdravstvenih težav Sandra Grabič in Anastazija Muhič ne bosta nastopili.

in Rogozo pa bodo zdrsnile na peto mesto. Na začetku prvega niza sta bili ekipi izenačeni, a le do desete točke, nato pa so Novomeščanke

povedle z 21:12 in vse je bilo odločeno. V drugem nizu so gostje celo vodile s 7:4, a kaj več jim ni uspelo. V tretjem nizu so Novomeščanke povedle s 16:11, gostje pa so poskusile izrabi še zadnjo priliko in povedle s 23:22, Novomeščanke pa so spet izenačile na 24:24 in v podaljšku izkoristile tretjo zaključno žogo. Z natančnimi servisi iz skoka in učinkovito igro v napadu se je ponovno izkazala Srežana Rajak, z dobrim blokom in natančnimi podajami pa Maša Kopilova.

Žužemberčani so tokrat počivali, oba dolenjska drugoligaša Kovinar Kočevje in Krka Novo mesto pa sta srečanja sedmega kola izgubila. Tudi Mokronožani, ki so se lani vse do zadnjega borili za sam vrh tretjeligaške lestvice, so se morali v sedmem kolu spet sprijazniti s porazom, že tretjim v novi sezoni, ki jih je močno oddaljil od zastavljenega cilja uvrstiti se v drugo ligo. Zanimiv je tudi razplet sedmega kola v tretji ženski ligi. Do sedaj vodilne Črnomaljske so brez dobljenega niza izgubile s tretjo ekipo kopskega Kemiplasa, tako da so morale prepustiti vodstvo na lestvici Kočevkam, ki so edine še neporažene in na dobri poti v drugo ligo.

L. V.

Celo vratar je zadel gol

Trebanjski rokometasji so se s sijajnim zaključkom tekme z Runarjem uvrstili v četrtfinale pokala mest

TREBNJE - Trebnje se je v slovenskem športnem prostoru že zdavnaj uveljavilo kot pomembno rokometno središče, od sobotnega večera pa je vrisano tudi v evropski rokometni zemljevid. Trebanjski rokometasji so se s sijajno predstavo na povratni tekmi osmine finala evropskega pokala mest uvrstili med osem najboljših moštev v tem tekmovalstvu, kar je do sedaj največji mednarodni uspeh trebanjskega rokometasja.

Pred tednom dni so na Norveškem z Runarjem v Sandefjordu sicer izgubili s štirimi zadetki razlike, a so lahko dodobra spoznali način igre norveških rokometasov, ki so do zmage prišli predvsem s hitrimi protinapadi. Preprečiti njihovo hitro igro in onemogočiti najboljša igralca Sandefjorda Trollerunda in Lieja je bil ključ do uspeha na povratni tekmi v Trebnjem. Prvi polčas je bil izenačen in po začetnem vodstvu Trebanjcev so gostje v 13. minuti celo povedli s 7:6, prvi polčas pa je z dvema zadetkoma prednosti le pripadel Trebanjcem.

Drugi polčas se je začel zelo živčno, a številnih napak Trebanjcev gostje niso znali kaznovati. Potem pa so napočile minute Trebanjcev,

ki so v odločilnem delu tekme popolnoma nadigrali goste, izid z 19:17 prvič povišali na 23:18, kar bi jim že zagotovilo napredovanje v četrtfinale, izid 29:19 nekaj minut pred koncem pa je bil že znak za slavo v trebanjski športni dvorani, med strele pa se je v zadnjih minutah srečanja vpisal celo vratar Mustafa Torlo.

Trebanjski rokometasji so se s sijajnim zaključkom tekme z Runarjem uvrstili v četrtfinale pokala mest

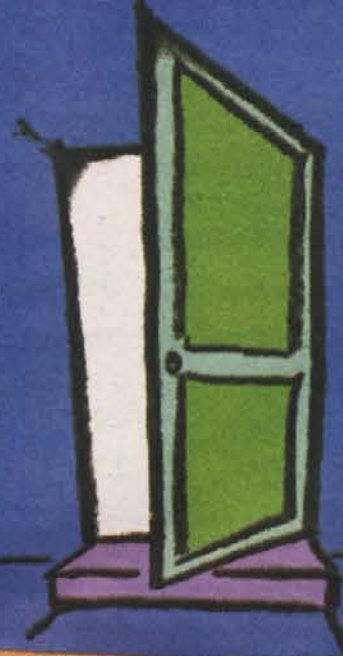
ZMAGA ČRNOMLJA IN SNEŽNIKA

V vzhodni skupini druge košarske lige je Črnomelj v osmem kolu v gosteh z 82:69 premagal Laštovko in je na lestvici peti, Kočevski Snežnik pa je v zahodni skupini prav tako v gosteh z 78:74 ugnal Tolmin in je na lestvici četrta.

SREČA POTRKA DVAKRAT

Tok!

Ob vsakem nakupu audio in video izdelkov se vam odpirajo vrata do več kot 3000 privlačnih nagrad.

Tok!

20. januarja 2000 pa se vam bodo natečaj odprla vrata do glavnih nagrad: DVD - digitalni videopredvajalnik, 15 televizorjev, 10 mini glasbenih sistemov in 10 soundmašin.

PHILIPS

Obrnimo svet na bolje.

KURILNO OLJE VAM PRIPELJEMO

Ekstra lahko kurilno olje naročite po telefonu.

Skladišče:
Novo mesto 068 323 814
Brežice 0608 61 188
Bencinski Servis:
Črnomelj 068 56 070
Kočevje 061 851 461
Trebnje 068 460 420

Šport iz Kočevja in Ribnice

• RIBNICA - Rokometaši Grče nadaljujejo z zmaganji v Ribnici. V osmem krogu druge lige so zlahka ugnali Grosuplje, za Kočevce pa je Dejan Malnar kar sedemkrat zadel mrežo nasprotnikov.

• KOČEVJE - Na četrtem rokometnem turnirju za veteranke v Sentiernju so se spet izkazale Kočevke, ki so osvojile prvo mesto in tako uspešno zaključile letošnjo sezono. V finalu so z 9:8 premagale Sentiernje.

• RIBNICA - V šestem kolu v drugi državni malonogometni ligi, skupina zahod, so nogometaši Ribnice doma z 1:5 izgubili s Casinojem iz Portoroža. Ribnicani so srečanje dobro začeli, cel prvi polčas oblegali gostujočega vratarja in z zadetkom Kaukoviča povedli z 1:0, potem pa v drugem polčasu povsem popustili.

• RIBNICA - Na enajstem državnem tekmovanju Mladina in gore je v Framu pri Mariboru med 71 ekipami nastopila tudi štirilčna ekipa Urbana iz Ribnice po mentorstvu Zdenke Mihelič. Tjaša Arko, Lesa Lesar, Simon Žurga in David Debeljak so osvojili drugo mesto, zmagala pa je ekipa iz Braslovca. Za nagrado so Ribnicani dobili prejšnja petdnevna bivanja v Rjavčevi koči pod Vrščem in v Pogačnikovem domu na Kriških podih.

• RIBNICA - V 18. krogu občinske lige v malem nogometu so bili doseženi naslednji izidi: Tornado Agaton : Grafit 4:3, Divji jezdec Foto Toni : Biba market 8:3, Elin Kot : Turjak 5:3. Na lestvici vodi Tornado Agaton, med strelci pa Vlado Grgurič. (M. G.)

Košarkarska zgodba brez žarometov

S košarkarji Krke Telekom na tekmi z Radničkim na Madžarskem - Potovanja niso užitek, tujih mest si ni časa ogledovati - Vse podrejeno tekmi - Tudi zmaga se hitro pozabi

Suhoparne številke v časopisnih poročilih o tekmah povedo skoraj vse: kdo je zmagal in kdo je tekmo izgubil, koliko je kdo dal košev, katero je moštvo na lestvici. Poročilo ponavadi govori o dogodkih na igrišču, ki jih osvetlije z žarometi vidijo tudi gledalci v dvorani, a to ni vsa košarkarska zgodba, nekaj ji manjka. Košarkarji to zgodbo vidijo drugače, doživljajo jo z druge strani.

Tekma osmega kola evropskega košarkarskega pokala Saporta med Krko Telekomom in beograjskim Radničkim v madžarskem Peczu ni bila usodnega pomena za nobeno od obeh moštev, ki sta si napredovanje v naslednji krog tega tekmovanja praktično zagotovili že pred tem, bila pa je pomembna za vrstni red v skupini H, od katerega je odvisno, kako močnega nasprotnika bo moštvo dobilo v naslednjem krogu. Novomeščani so v Novem mestu mlado in hitro moštvo Radniškega premagali, a ne lahka.

Košarkarji Krke Telekom so se na Madžarsko, kjer zaradi političnih razmer v Jugoslaviji Radnički igra skoraj vse tekme, ki bi jih sicer moral igrati na domačem terenu v Beogradu, odpravili že v ponedeljek zjutraj, tekma pa jih je čakala v torek zvečer. Dolgotrajno potovanje z avtobusom za košarkarje ni noben užitek. Če normalno visok človek še nekako spravi noge med dva sedeža, imajo dvometraši s tem velike težave. Vsak se sicer znajde po svoje, a ravno spočit na cilj ne pride nihče. O tekmi, ki jih je čakala naslednji

dan, se niso pogovarjali. Tekme so za fante del življenja. Navadili so se nanje tako kot na vsakodnevne treninge, so del njihovega ritma, nihče se zaradi njih posebej ne vznemirja.

Kdor športnikom zavida številna potovanja, si verjetno ne predstavlja, kako vse skupaj izgleda. Od slik ob poti skozi Slavonijo je bila ogleda vredna le dolina duhov, kot je eden izmed košarkarjev poimenoval pokrajino porušeni in požganih vasi, zapuščenih in zaraščenih njiv, travnikov in gozdov. Vojna je pregnala ljudi, ki se v porušene domove še niso in se verjetno nikoli ne bodo vrnili.

Ko so se po skoraj deseturni vožnji vsi polomljeni in sestradani novomeški velikani v Pecsu izkrcali iz avtobusa, jim je do večernega treninga ostalo časa le še za pozno kosilo in slabo uro počitka na zanje precej prekratkih posteljah. Šele trening v dvorani, v kateri bodo nastopili naslednji večer, je na njihove obraze priklical nekoliko več življenja. Tudi trening je igra, igra pa je za vsakega košarkarja strast, ki ji je podredil življenje. Ko ima v rokah žogo, nihče ni več ravnodušen. Ker so novomeški košarkarji z Radničkim že igrali in poznajo igro beograjskih košarkarjev, je trener Ivo Sunara igralni del treninga posvetil taktičnim zamislim, s katerimi je kanil ugnati nasprotnike.

Čeprav se je tekma v torek začela šele ob pol devetih zvečer, je bil cel dan posvečen njej. Trening, ogled posnetkov tekme z Radničkim v Novem mestu, analiza igre, dogovor o taktiki pa kosilo in počitek. Časa za nakupe in ogled mesta ni. Uro

POSLUŠAJTE ME! - V minuti odmora, ki jo ima v odločilnih trenutkih za posvet z igralci na voljo trener moštva, lahko svojim košarkarjem pove veliko ali pa malo. Ivo Sunara (desno) je na tekmi z Radničkim očito dobro vedel, kaj jim mora svetovati, fante na čelu s kapetanom Matjažem Smodišem (levo) pa so njegove nasvete dobro upoštevali in nasprotnike povsem nadigrali.

pred srečanjem so fante že v dvorani. Nobene živčnosti ni, vsak komaj čaka začetek.

Potem je šlo zares. Na tribuni dvorane v Pecsu, ki premore okoli 250.000 prebivalcev, se je zbralo okoli 1.500 gledalcev, ki so navijali za Beograjčane, saj Radnički vse tekme pokala Saporta kot domače moštvo igra pri njih. Teorija trenerja Sunara, da Krka Telekom veliko lažje igra druge tekme, ko nasprotnike že dobro pozna, se je izkazala za pravilno. Novomeščani so povedli takoj na začetku tekme, prvi polčas dobil s 14 točkami razlike in le po prvih petih minutah fanatične igre Beograjčanom dovolili, da so izenačili. Potem je nasprotnikom zmanjkalo sapa. Medtem ko je v prvem polčasu blestel Smodiš, je v drugem delu igre polnil koš Beograjčanov Ivo Nakić, ki ga v Srbiji, kjer je Nakić igral več let, zelo cenijo. Predstavniki Jugopetrola, glavnega pokrovitelja moštva Radniškega je po tekmi dejal, da je Naki-

ćeva igra prav nehumana. Tekme je bilo konec, izid zapisan. Nihče ne proslavlja.

Že čez tri dni je košarkarje čakala nova preizkušnja, nova zgodba. Po pozni večerji so se stlačili v avtobus in se v snežnem metežu odpeljali domov. V Novo mesto so prišli, ko so se Novomeščani odpravljali na delo, ob šestih zjutraj. Delovni dan košarkarjev se je končal, ko se je za druge začel nov. Tudi to je del športa, tisti del, ki ga žarometi ne osvetlijo.

I. V.

KRKA TELEKOM ZA UNIONOM OLIMPIJO

NOVO MESTO, KRŠKO - V sedmem kolu zahodne skupine mladinske košarkarske lige je Krka Telekom v gosteh s 86:64 premagala Ilirijo, Krško pa je doma 67:87 izgubilo z Ekipo Janče. Na lestvici s 14 točkami vodi Union Olimpija, Krka Telekom je z 11 točkami druga, Krško pa z 9 točkami peto.

KAM Z NOGAMI? - Za dvometraše potovanje z avtobusom ni užitek, največ preglavic pa jim delajo (pre)dolge noge. Takole so se vsak naj svoj način med potjo na Madžarsko poskušali znajti Ervin Turaniš, Darren Deschryver in Dragiša Drobnjak (v ospredju) ter Simon Petrov, Matjaž Smodiš in Sašo Stakić (v ozadju).

Pomlajena Krka je na dobri poti

V prvem delu prvenstva v prvi namiznoteniški ligi so si Novomeščani zagotovili obstanek - Boljši pogoji vadbe in nov trener mladih obetajo boljše čase

NOVO MESTO - Ekipa namiznoteniškega kluba Krka je v predzadnjem kolu jesenskega dela prvenstva v prvi državni ligi brez dobljenega niza izgubila z državnimi prvaki. Maxi Olimpija, ki ji letos ne gre tako kot v preteklih letih, je bila kljub temu predrd oreh za močno pomlajeno novomeško vrsto, ki pa je v jesenskem delu klub temu dosegla cilje, ki so si jih v namiznoteniškem klubu Krka zadali pred letošnjo sezono.

Čeprav krkaše do konca jesenskega dela čaka še tekma z vodilnim Preserjem, so novomeški namiznotenisarji že potegnili črto pod prvi del sezone. Dobili so ob tekmi s tekmečci za obstanek v ligi, kar je letošnji domet Krke, za razliko od preteklih sezon, ko so Novomeščani ciljali celo na nikoli osvojeni naslov prvakov. Zmaji v gosteh nad Petrovijo s 6:2 in Križami s 6:3 jim zagotavljata mirno nadaljevanje prvenstvenih bojev, saj izpade le deseto-uvrščena ekipa, to pa so Ptujčani, ki v prvem delu še niso osvojili točke.

Krka je pred sezono ostala brez treh najboljših igralcev. Gregor Komac je odšel v Maribor, Kitajec Xu Jia pa v Radgono. Oba sta se pridružila poklicnim moštvom, kjer sta ob odličnih možnostih za vadbo spet našla sama sebe. Xu Jia je z enim samim porazom celo najuspešnejši igralec prvega dela prvenstvenih bojev. Njuna izvrstna igra v no-

vih klubih je dokaz, da so imeli Novomeščani prejšnja leta v rokah prava igralca za velike dosežke, a njihovi sposobnosti brez možnosti za trening dvakrat dnevno in brez ustreznega trenerja niso mogli izkoristiti. Moštvo je zapustil tudi Marjan Hribar, ki pa je kljub odločitvi, da se dokončno poslovi od tekmovalnega športa, še vzel lopar v roke in Krki pomagal do obeh zmag, kar več pa brez treninga od njega ni mogoče pričakovati.

Tako so priložnost dobili mladi. Tomažu Kralju se še vedno pozna pomanjkanje treninga med službenim vojaškega roka pa tudi v Ljubljani, kjer študira, zaradi študijskih obveznosti ne trenira redno. Precej bolj zagnan je Matjaž Retelj, ki prav tako vadi v Ljubljani; končno je pozdravil dolgotrajno poškodbo rame, zaradi katere je v prvem delu zelo nihaval v formi. Z mladimi zdaj vsako popoldne dela trener Dušan

Kočevar, rezultat njegovega dela in končno urejenih težav s prostorom za vadbo pa je tudi izjemen napredek 15-letnega Simona Gradišarja, ki mu sicer še ni uspelo zmagati v članski ligi, močno pa je presenetil na prvem mladinskem turnirju, na katerem se je iz kvalifikacij prebil do osmine finala, kjer je kot edini na turnirju odščitil niz kasnejšemu zmagovalcu in najboljšemu slovenskemu mladincu Žigi Jazbecu. Po Simonovih stopinjah gre tudi njegov vrstnik Matej Somrak.

I. V.

ZIMSKA LIGA V MALEM NOGOMETU

NOVO MESTO - Agencija za šport Novo mesto bo to zimo prvič organizirala zimsko občinsko ligo v malem nogometu. Za tekmovanje, ki se bo predvidoma začelo 19. decembra, se lahko prijavite do petka, 3. decembra. V ligi lahko nastopajo tudi moštva ali posamezni igralci iz občin Dolenjske Toplice, Žužemberk in Mirna Peč. Vsa dodatna poudarila dobite na Agenciji za šport ali po telefonu 322 267.

Letos jim ni spodrsnilo

Košarkarji Krke Telekom so se z rutinsko zmago nad Slovanom uvrstili na finalni turnir pokala Slovenije

NOVO MESTO - Košarkarji Krke Telekom so na četrtfinalnem turnirju pokala Košarkarske zveze Slovenije brez težav na Kodeljevem ugnali drugo ljubljansko moštvo in se uvrstili na finalni turnir, na katerem se bodo 8. in 9. aprila prihodnje leto pomerili z Unionom Olimpijo, Pivovarno Laško in škofjeloško Loko kavo, ki je tokrat nekoliko presenetljivo izločila Savinjske Hopse.

Z uvrstitvijo na finalni turnir slovenskega pokala so novomeški košarkarji že izpolnili enega izmed ciljev, ki so si jih zastavili pred novo sezono. Prav poraz v četrtfinalu pokala je bil največji in tako rekoč edini odločilni spodrselj košarkarjev Krke v lanskem sezoni, ta spodrselj pa je bistveno vplival na to, da je moral tedanji trener Ljubojevič zapustiti mesto ob Krki.

Novomeščanom, nekliko utrujenim od pogostih nastopov v pokalu Saporta in na domačem prvenstvu, se tokrat ni bilo treba posebej truditi in so si lahko privoščili, da so se jim Ljubljanci sredi drugega

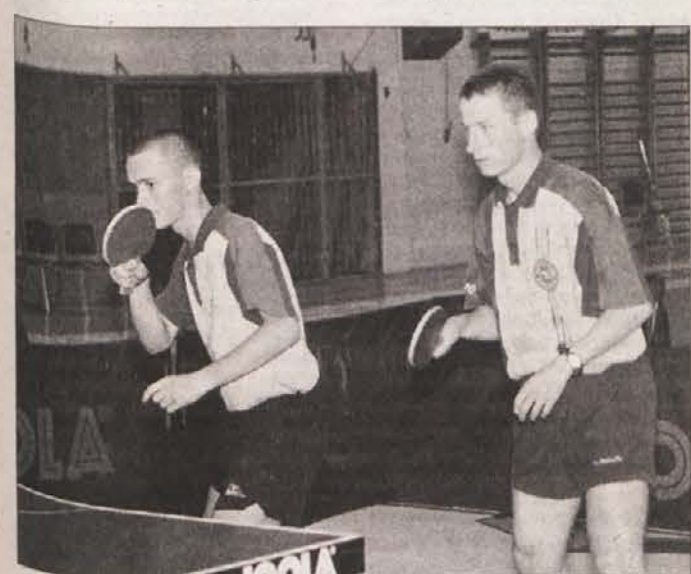
polčasa približali na eno samo točko razlike (38:39). Le nekaj minut bolj zavzete igre je bilo dovolj, da dvomov o zmagovalcu ni bilo več.

Vse kaže, da Ivo Nakić, ki je na prvih tekmah letošnje sezone zaradi operacije hrbenice sedel na tribuni, počasi prihaja v staro formo. Prav on in Matjaž Smodiš sta tokrat skupaj dosegla kar dve tretjini vseh točk Krke Telekom (47). Podobno kot na Madžarskem na tekmi z Radničkim je Smodiš polnil koš nasprotnikov v prvem polčasu, ko je dosegel 16 točk. Nakić pa se je s Slovanom poigral v drugem delu tekme, ko je dosegel 15 točk.

Podobno kot Krka Telekom sta se na finalni turnir brez težav uvrstila tudi Union Olimpija, ki je s 96:45 ugnala domačliki Helios, in Pivovarna Laško, ki je z 82:68 premagala ZM Maribor. Tako kot lani Krki je letos spodrsnilo Savinjskim Hopsom, ki se počasi poslavljajo od mesta med veliko četverico, kamor meri četrti udeležene finalnega turnirja škofjeloška Loka kava.

ATLETSKI STADION - Zaradi sneženja je bila slovesnost ob otvoritvi stadiona v srednji ekonomski in trgovski šoli. Potem so zunaj na stezi pre-rezali trak, nakar so atleti in tudi nekateri drugi tekli krog po zasneženem stadionu. (Foto: L. M.)

MLADI OBETAJO - Novomeški namiznoteniški klub je v prizidku ob športni dvorani Marof dobil prepotrebne prostore za vadbo, kar s pridom izkoriščajo predvsem mladi, s katerimi dela nekdanji odlični igralec Dušan Kočevar. Njihova sreča je tudi v tem, da je moral Krka precej pomladiti svojo vrsto in tako tudi mladi v članski ligi nabirajo dragocene izkušnje. Petnajstletni novomeški namiznoteniški up Simon Gradišar (na sliki levo v paru s Tomažem Kraljem) je privlaške izkušnje že dobro vnočil in v prvem mladinskem turnirju, kjer je kot še neznan igralec nase opozoril z izvrstno predstavo proti najboljšemu mlademu namiznotenisarju v Sloveniji in kasnejšemu zmagovalcu Žigi Jazbecu. (Foto: I. V.)

KRKA ZDRAVILIŠČA
HOTELI OTOČEC

TENIŠKI CENTER OTOČEC

- TRADICIONALNI TURNIR DVOJIC - V soboto, 20. novembra, so v Teniškem centru Otočec pripravili tradicionalni turnir dvojic. Med ženskami sta zmagali Srebrnjakova in Munkova, ki sta v finalu ugnali Zupančev in Peljhanovo, med moškimi pa sta Ilovar in Pepelnjak v finalu s 7:5 premagala Frelja in Možica.
- POSEBNA PONUDBA - Novembra in decembra so v Teniškem centru Otočec za svoje obiskovalce pripravili posebno ponudbo. Tako si lahko uro tenisa v dvorani med 8. in 14. uro in med 22. in 24. uro privoščite za 1.500 tolarjev, medtem ko je treba za uro teniških užitkov ob sobotah in nedeljah od 8. do 14. ure plačati 2.000 tolarjev. Upokojen-

ci, dijaki in študenti imajo do 14. ure še 20 odst. popusta. Kdor si privošči paket 10 ur, igra eno uro brezplačno, po dogovoru pa vodstvo centra odobri popust tudi organizatorjem turnirjev.

- PAKET ZDRAVJA - Paket zdravja, ki stane 9.500 tolarjev, gostom Teniškega centra Otočec omogoča enomeščno neomejeno uporabo fitnesa, savne in masažne bazena.
- REKREATIVNI DNEVNI PAKET - Enkratni obisk fitnesa savne in masažne bazena v enem dnevu stane 1.560 tolarjev.
- TELEFON - Za rezervacije in dodatna pojasnila se lahko obrnete neposredno na recepcijo Teniškega centra Otočec ali pa zavrtite telefon (068) 75 458.

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka že objavljene informacije, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Odgovori, popravki in mnenja", vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

Zadnja pot gospe Vere

DL 43, 28. oktobra

Vaš cenjeni list prebram v knjižnici v Ljubljani. Tam že dalj časa opažam množico starih in mladih, ki se tako izobražujejo. Življenje mladih in starih se spreminja. Svet se nenehno vrti in odnaša stare čase. Tudi ljudje se spreminjajo in ne želimo živeti več tako, kot nam kdo zapove.

Želela bi napisati nekaj besed na članek z dne 28.10.1999 z naslovom "Zadnja pot gospe Vere". Če bi bila gospa Vera še med nami, bi ji želela stisniti roko. Skupaj bi odšli v naše prelepe slovenske gozdove. Skupaj bi se veselili ptičjega petja in prelepe slovenske narave. Stisnila bi ji roko zato, ker ni želela stereotipnega pogreba s cvetjem, (pre)dragimi venčji, s svojci, ki korakajo v vrsti in gledajo po ludeh, ki jih sploh (več) ne spoznajo, s tihim šepetanjem "lej, kako je oblačena, ali ima še tistega", in podobno.

Gospa Vera je vedela, da je vsa ta navlača za staro šaro in samo razmetavanje denarja, od katerega nima nihče koristi. Življenje je samo eno in od nas je odvisno, kako ga bomo preživel pa tudi, kako bomo pokopani. Pomembno je življenje! Ali pomislimo kdaj, da bi človeku v stiski posodili/poklonili par tisočakov? Seveda ne! A ko ga ni več med nami, nam je samoumevno, da razmetujemo denar za sveče in cvetje.

Zato čestitam sorodnikom gospe Vere, da so ji izpolnili zadnjo željo. Čestitam jim in želim vse dobro. Mislim, da so lahko zelo ponosni na svojo mamo.

DINA JAKLIČ
Gradišče 29
Škofljica

Zakaj naši otroci nimajo igrišč?

DL 46, 18. novembra

V mestni občini Novo mesto že nekaj let skrbimo za otroška igrišča v vseh večjih naseljih. V zadnjih treh letih je bilo v otroška igrišča vložnih več kot 15 mio SIT, nosilec naloge obnove in gradnje otroških igrišč je bil Sekretariat za vzgojo, izobraževanje, šport in mladino, veliki meri pa sta mu pomagala predvsem Sekretariat za okolje in prostor, ki je prispeval največ denarja, in pa Sekretariat za kmetijstvo in turizem. Področje obnove in gradnje otroških igrišč se namreč tiče vseh treh naštetih služb občinske uprave. O opravljenem delu imamo v naši službi tudi arhiv s podatki o opravljenih delih na posameznih otroških igriščih in tudi slikovno

gradivo, ki prikazuje stanje igrišč pred obnovo ali gradnjo in po njej. V zadnjem letu smo na mestni občini poskrbeli za naslednja otroška igrišča: dve igrišči v naselju Slavka Gruma, kjer je največ otrok, sledijo pa igrišča v Šegovi, Kristanovi in Ragovski ulici, Seidlovi cesti, na Mestnih njivah, na Slakovi ulici in na Regrških košenicah.

Na večini teh igrišč smo zamenjali uničene koše, košarkarske table in mrežice, uredili smo peskovnike in, kjer je bilo potrebno, napeljali novo mivko, nabavili nova otroška igrala in obnovili stara, popravili smo tudi parkovne klopi in, kjer je bilo potrebno, nabavili nove; otroška igrišča smo opremili tudi s koši za odpadke pa še marsikaj drugega smo postorili. Vsa dela je za mestno občino Novo mesto opravilo podjetje Gradis, v preteklih letih pa Trata, d.o.o., oba pa sta v obnovo prispevala tudi nekaj lastnih sredstev. Naštetja igrišča obnavljamo v glavnem vsako leto. Ker krajevne skupnosti razen redkih izjem v tej smeri ne naredijo nič ali bolj malo, se pač na mestni občini vsako leto potrudimo, da se lahko naši otroci na omenjenih igriščih igrajo in zabavajo. Lani je krajevna skupnost Ločna Mačkovec v Mačkovec za Dolenjskimi pekarnami tik ob naselju Pod Trško goro zgradila eno najmodernejših otroških igrišč v Sloveniji. Uredili so okolico, zgradili košarkarsko igrišče z najmodernejšo opremo in postavili imenitna otroška igrala. Projekt je izdatno podprla tudi Mestna občina Novo mesto. Igrišča pa imamo tudi v Bršljunu (Slakova ulica), na Regrških košenicah pa še kje, čeprav Vi trdite drugače. Tudi za vaška igrišča skrbimo. Vsako leto pripravimo javen razpis, na katerega se lahko prijavijo vaše krajevne skupnosti in vaša športna društva, ki upravljajo in vzdržujejo športna igrišča. Omeniti moram letošnjo otvoritev športnega igrišča v Dolenjem Koteljstvu, o kateri je pisal tudi Dolenjski list.

V svojem članku ste skritizirali tudi odnos občine do športa za vse, kar pomeni rekreacijo. Na osnovi katerih podatkov? Kot občina našega mesta vas moram seznaniti, da je po zaslugi našega javnega zavoda Agencije za šport ravno rekreacija v Novem mestu na izredno visoki ravni. To nam priznava tako na Ministrstvu za šolstvo in šport kot druge občine, ki se pri svojem delu zgledujejo po naših delavskih športnih igrah in rekreativnih ligah ter družinski rekreaciji, ki je namenjena staršem z majhnimi otroki. Pa še bi lahko našteval.

Kdo ste, gospod Tomaž Levičar, da si upate takole brez vsakih osnov, da ne rečemo dokazov, vse povprek pljuvati po občinski oblasti in njenem delu ter po ostalih javnih službah v našem mestu? S svojim člankom v zadnji številki Dolenjskega lista ste namreč napadli mestno občino Novo mesto pa tudi mene in moje delo, saj se kot svetovalec za šport ukvarjam tudi s problematiko otroških igrišč v mestnih krajevnih skupnostih in vaških igrišč. Jaz lahko svoje podatke, ki sem jih navedel, mirno dokazem, kadarkoli bi kdo to želel. Kdo pa bo odgovarjal za laži in neresnice, ki ste jih natrosili v vašem zadnjem pisanju?

MARJAN MENER svetovalec za šport na MO Novo mesto

Trebanjske iveri

DL 45, 11. novembra

V tej rubriki je vaš nepodpisani novinar blatil Ivanko Višček, glavno in odgovorno urednico Glasila občanov, hkrati pa se je ponorčeval tudi iz ostalih članov uredniškega odbora kakor tudi iz našega tehničnega sodelavca, ki skrbi za oblikovanje in izdajo Glasila občanov. Po njegovem mnenju sploh ni pomem-

ben ne problem ne pristop, primer je izbranih zgolj kot prilžnost, da se poleg Viškove oblati še naše občinsko glasilo. Ne drži trditve, da v tem glasilu kdo ne more objavljati, nasprotno, trudimo se za celostni prikaz dogodkov iz cele občine in za čim širši krog dopisnikov. Ne moremo pa KS Trebnje nameniti toliko prostora, zahtevali so namreč objavo celotnega gradiva 7. seje Sveta KS Trebnje, ki je obsegalo enajst strani. Glasilo občanov ni namenjeno le KS Trebnje, zato člani uredniškega odbora poskušamo zajeti dogajanje tudi v ostalih petnajstih kragajnih skupnostih.

Ker kritika neupravičeno dodaja glasilo strankarske barve, naj pove, da uredniška politika - tako je bilo že v preteklem mandatu - dopušta do ene tipkane strani v vsaki številki glasila vsaki v občini Trebnje registrirani politični stranki, a to množico stranke minimalno izkorišči.

Uredniški odbor je legalno izvoljen od Občinskega sveta Trebnje. Vemo, da se vsi ne strinjajo z nami, a kljub temu poskušamo karseda objektivno in celovito pokrivati področje trebanjske občine. Res je, nismo strokovno usposobljeni za to delo, saj nismo poklicni novinarji. Kot uredniški odbor Glasila občanov delujemo amatersko, a z željo po objektivnem in kvalitetnem poročanju. Vemo, da si vsako gospodinjstvo v občini Trebnje ne more privoščiti tednikov, kaj šele dnevnikov, zato Glasilo občanov, ki v zadnjem času mesečno in brezplačno prihaja v vsa gospodinjstva v občini, zapolnjuje to vrzel.

Uredniški odbor Glasila občanov gl. in odg. urednica Ivanka Višček in tehnični sodelavec Printel Marko Bukovec, s.p.

Ponarejene grafike Mersada Berberja tudi v Sloveniji

Pred dobrim mesecem dni je hrvaški tisk objavil policijsko poročilo o koncu trimesečne preiskave in vložitvi kazenske prijave proti dvema ponarejevalcema grafik Mersada Berberja.

Na začetku leta sta po kanalih, ki jih policija še raziskuje, na hrvaškem tržišču razpečala veliko količino ponarejenih grafik, ki so bile naprodaj po znatno nižjih cenah od avtentičnih. Kot je znano doslej, je ponarejen večji del edicije znanih Dubrovnških motivov in velik del so prodajali na raznih avkcijah.

Takoj po policijskem sporočilu se je na hrvaško javnost obrnil sin Mersada Berberja Ensar Berber, ki ima preko podjetja E&A edini avtorsko pravico za tiskanje očetovih grafik. Od takrat se na objavljeno telefonsko številko vsak dan oglašajo kupci in potem prinašajo svoje grafike na pregled.

Klici prihajajo tudi iz Slovenije in pri pregledu teh grafik se je izkazalo, da so kupljene na nekih dražbah v Sloveniji, kar je potrdilo sum o prisotnosti ponarejenih Berberjevih grafikah tudi na slovenskem tržišču, znanim po velikem zanimanju in

Še tistih nekaj parkirnih mest za invalide po mestu ponavadi zasedejo drugi vozniki, pa tudi sicer so neprimerna, ker so preozka - Kje so inšpektorji?

Pred dnevi je na parkirno mesto na Glavnem trgu divje pripeljal avto. Iz njega je izstopil krepak in kot dren zdrav mladenič. Pravi dolenski kerle! Namenil se je v banko, ki je le korak od parkirnega mesta, da bi napolnil žep z novci. Nič nenavadnega, ali kaj, ko je mladenič svoj avtomobil parkirnil kar na parkirnem mestu za invalide. Pobral sem ga, da bi bilo modreje, ko bi ga parkirnil na sosednjem parkirnem mestu, ki je napravljeno za neinvalidne. Odločno je odbrusil, da je tudi on invalid. Ker sem ugotovil, da je res, se z njim nisem želel več bosti. Bil je seveda invalid po razumu. Še bolj žalostno pa je to, da fant pač ni edini, ki ne ve, da to parkirišče namenjeno invalidom.

Sicer pa parkirno mesto za invalide na Glavnem trgu pred Ljubljansko banko itak ni kaj prida, vsaj za invalide ne. Zakoni in podobni akti so v besedah modri, toda žal temu ne sledi tudi dejanja onih, ki bi se jih morali držati. "Zakon o graditvi objektov" določa uporabo "Pravilnika o gradnjah brez arhitektonskih ovir" (Uradni list 48/1987), to pa je akt, povsem jasno napisan, seveda, ki se ga morajo projektanti strokno držati, v nasprotnem primeru jih je moč prijaviti gradbeni inšpekciji. Ta pravilnik v 16. členu že od leta 1987 določa, da mora biti javno odprto parkirno mesto široko vsaj 3,5 metra oziroma pri združenih dveh parkirnih mestih vsaj 6 metrov. Le v tem primeru lahko invalid, ki uporablja voziček, pride na primeren način iz avtomobila in vanj.

In veste koliko je široko edino parkirno mesto za invalide na vozičkih na Glavnem trgu? Dva metra! Niti centimetra več. Porazno. Le o čem razmišljajo na Komunalni, ko rišejo te črte? Podobnih, torej neuporabnih parkirnih mest za invalide na vozičku v Novem mestu pa ne manjka in ne zmanjka. Za stavbo novomeške občine, denimo, sta dve parkirni mesti za invalide, široki po 2,5 metra. Obe sta torej preozki, o tem, kako gre invalid od tam na vozičku v strmo dolino oziroma nazaj grede v hrib, pa raje ne razmišljajte. Neposredno ob stavbi občine, tik ob vhodu vanjo, je sicer tudi parkirišče, toda to je zagazeno v rampo, nelegalno in nemoralno kakopak, in ga seveda lahko uporabljajo le občinski veljaki. Med njimi ni invalidov. Pri novi občinski zgradbi na Novem trgu je problem podoben, eno parkirno mesto je široko 2,3 metra, drugo pa 3,2 metra. Premalo, no, pa saj so na njih itak pogosto parkirana kar vozila Pošte.

Poglejmo si za primer še eno kapitalsko močno podjetje, podjetje Merkur oz. njegovo trgovino v Bršljunu. Tu je parkirnih mest kot lista in trave, in med njimi sta dve tudi za invalide. Toda obe preozki, zgolj po 2,5 metra. In tako bi šli lahko še naprej po mestu. Kaj sploh dela inšpektor, je lahko zgolj eno od povsem relevantnih vprašanj.

Nauk zgodbe je preprosto: parkirna mesta za invalide na vozičkih naj bodo, še bolje, po zakonu morajo biti, široka vsaj 3,5 metra! To morajo vedeti tako projektanti kot inšpektorji, lahko pa bi to vedeli tudi investitorji. Invalidom na vozičkih pa za razliko od teh

itak ni treba gledati v predpise, oni to občutijo.

TOMAŽ LEVIČAR

Kdor ne mara živali, nima rad niti ljudi

Pod rešetkami jaška pred pošto v novem poslovno-trgovskem središču je proseče mlajavala mucka. Nekdo jo je vrgel v betonski ožijem. Nepremišljeno, za štos, morda celo iz zlobe. Bila je obsojena na pogin, kajti nemogoče je bilo, da bi se sama rešila, saj je bilo do prostosti previsoko, mucka pa je bila majhna, stara komaj nekaj tednov. V mestnem vrvežu se je znašla, ker je lastnik spoznal, da nima kam z njo in bolje od tega, da bi jo vrgel v potok, se mu je zdelo to, da jo je, ko ga ni nihče videl, odvrget med bloki. Se bo že znašla, si je mislil. Morda pa je računl tudi na dobrosočnost koga, ki se mu bo živalca zasmilila in ji bo ponudil toplo zavetje. Toda v novem naselju ljudje nimajo časa niti zase, kaj šele za odvrženo mucko.

Pa se je ubožica le zasmilila zakonskemu paru, ki ni mogel skriti ljubljansčine. Odstranila sta rešetke in rešila mucko. Kje in kako je končala, ne vem, vem samo to, kar govorijo ljudje. Namreč to, da tisti, ki nima rad živali, nima rad niti ljudi.

TONI GAŠPERIČ

Kdaj varuh za otrokove pravice?

Ob obletnici sprejetja otrokovih pravic - Forum za pravice otrok do obeh staršev

20. novembra je minilo 10 let, odkar je Generalna skupščina Združenih narodov sprejela konvencijo o otrokovih pravicah. Prek medijev smo bili obveščeni, da v mnogih državah kljub članstvu v OZN in sprejetju konvencije kršijo otrokove pravice. Površni opazovalci bi morda trdili, da pri nas kršitev otrokovih pravic ni, pa se motijo! Res, da mi otrok ne pošiljamo na fronto, jih ne obremenjujemo s težkimi fizičnimi deli, z njimi ne prekuščujemo, kršimo pa otrokove pravice na drugačen način, predvsem z onemogočanjem stikov med otroki in starši, največkrat z očetom.

Spominjamo se, kako je spomlad leta 1996 na omizju v Cankarjevem domu dr. Borut Prelovšek želel izvedeti, koliko je v Sloveniji otrok, ki nimajo stikov z enim od svojih staršev. Predstavnik ministrstva za delo, družino in socialne zadeve mu ni znal postreči z zadovoljivim odgovorom. Prej in po tem so na omenjeno ministrstvo, Urad varuha človekovih pravic in Centre za socialno delo deževala prijave primerov preprečevanja stikov med otrokom in enim od staršev. Zaradi neodzivanja vladnih institucij in drugih uradnih ustanov so se ne močni in prizadeti starši začeli povezovati. Očete so ustanovili Forum za pravico otrok do obeh staršev.

Forum seznanja vladne in nevladne ustanove s primeri kršenja otrokovih pravic in daje pobude za njihovo odpravo. Že pred leti je predlagal ustanovitev posebnega varuha za otrokove pravice, ves čas opozarja na počasnost reševanja sodnih in drugih postopkov, zavlačevanja na centrih za socialno delo, na nedopustne in grde manipulacije z otroki, predlaga dopolnitve in spremembe k nekaterim zakonskim določbam, želi pridobiti statistične podatke o številu preprečevanja stikov oziroma o tem, kaj se dogaja

z otroki v primeru ločitve staršev. Pričakujem, da Urad varuha človekovih pravic pridno beleži vsa kršenja otrokovih pravic pri nas in da bo izsledke vnesel v poročila za leto 1999. Se bomo o prelomu tisočletja vendarle kaj naučili od naših otrok, bomo znali razbrati in razumeti njihove stiske, bomo znali zakonska bojišča in pogorišča, brez žalosti in brez trganja na dvoje, spremeniti v prijetne in tople domove?!

IVE A. STANIČ

Študijski krožek je učenje v prijetni družbi

V prostorih Ric-a

Če bi se radi lotili oblikovanja gline, pa nihče ne organizira tečajev, ali bi radi obnovili znanje angleščine, pa družinski proračun ne preneša dodatnih stroškov, vam lepo priloženost ponuja študijski krožek. Študijski krožek ni tečaj, čeprav predavanja vodijo predavatelji ali vas usposablja inštruktorji. Ni že vnaprej pripravljen program, ker ga pripravite člani krožka sami. S tem tudi določite, česa bi se radi naučili, kaj in koliko časa potrebujete za to. Ne zahteva posebnih stroškov, ker tovrstne aktivnosti odraslih sofinancira Ministrstvo za šolstvo in šport. V RIC Novo mesto vam pomagamo najiti mentorja in "posodimo" prostore za srečanja.

Spomlad smo poskusno izpeljali pet študijskih krožkov za odrasle z raznolikimi vsebinami. V dva krožka so se vključevali starši, ki se srečujejo s težavami pri odraslanju svojih otrok ali pa z željo pomagati svojim otrokom pri učenju. Strokovne teme s področja izobraževanja so načenjali člani študijskega krožka Andragoški pogovori. Klepet ob času ali Teatime je bil rezerviran za tiste, ki so želeli osvežiti znanje angleščine. Članice krožka Slikanje na svilo so svoje izdelke razstavljale v Dolenjski banki.

In s katerimi krožki pričnemo v decembru? Najprej bomo pomagali dvema skupinama občanov, ki želijo oblikovati izdelke iz gline ali se naučiti, kako slikati na steklo. Krožek Andragoški pogovori bo nadaljeval, z veseljem pa bomo omogočili srečanja vsem, ki radi prebirate knjige, pišete ali kako drugače ustvarjate. Kako se vključite? Preprosto: pokličite RIC Novo mesto! Tudi le za nove ideje.

IVESNA DULAR

KAR S KONJSKO OPREMO

Prvi večji snežni metej je kočevska zimska služba pričakala nepripravljena. Zaradi neočiščenih ali pozno spluženih cest je bilo med ljudmi kar precej slabše volje. Služiti je bilo celo nekaj predlogov, naj kmetom dovolijo, da plujejo tako kot nekoč: s konjsko opremo. Pravijo, da je včasih potrebno storiti korak nazaj, da bo potem uspešneje storiti dva naprej.

IVE A. STANIČ

Tvegamo, da nam rečete zločinci!

Ko smo pred 20 leti uka željni odhajali na študij v Ljubljano, smo ob sklepanju novih poznanstev s študenti od drugod, pogosto slišali vprašanje: "Kako pa kaj medved pri vas?" Bravo! Čestitamo! Če kdo izmed nas v ta naš mali slovenski prostor ni znal natančneje umestiti kakšnega rojstnega kraja naših novih znancev, so nam ti, brez ene same izjeme, dali jasno vedeti, da vedo, da prihajamo - iz dežele medvedov. Da še danes na Kočevsko prihajajo turisti, ki si želijo v Kočevskem Rogu ogledati famozne podzemne rove bivše JLA in da na nekdanjem zaprtim območju Kočevske Reke povprašujejo, kje lahko prižgejo sveče pobitim po drugi svetovni vojni, je drugotnega pomena. Ve se namreč, kje Kočevska je in kdo tam živi. Medved, seveda!!

Tako je bilo pred 20 leti. Kako pa je danes? Kočevska še vedno velja za deželo medvedov, in če komu rečeš, da si iz Kočevja, ta še vedno najprej pomisli na medvede. Razlika pa je

v tem, da danes zoper istovetenje našega rojstnega kraja z domovanjem medvedov ne moremo uporabiti več niti tako nemočne obrambe kot smo jo včasih, ko smo lahko s govoriku zabrusili: "Pa kaj mislite, da se medved pri nas spreha po mestu?!" Res je sicer, da se medved še niso pomčali med ljudi, vendar pa je tudi res, da se niti ljudje, ki stanujejo v naseljih na obrobju samega Kočevja, ne počutijo več varne, da o tistih na podeželju sploh ne govorimo. Zato si kljub veganju, da nas bodo najbolj goreči nasprotniki odločbe ministra Cirila Smrkolja o povečanem odstrelu medvedov razglasili za zločince, na Kočevskem upamo reči, da je medvedov preveč. Nepoznavanje dejanskih razmer vzbuja neupravičen strah, da bi utegnili medvede iztrebiti. Ne vem, kako je drugod, toda na Kočevskem lahko rečemo: "Medved je naš in ga ne damo - radi pa bi varno živeli z njim tako kot pred 20 leti!"

MOJCA LESKOVŠEK-SVETE

Inles obratuje že 37 let

RIBNICA - Uprava delniške družbe Inles je objavila sklic 3. skupščine delničarjev za 3. december 1999. Delničarji naj bi po predlogu dnevnega reda obravnavali in sprejeli letno poročilo o poslovanju delniške družbe v letu 1998 z mnenjem pooblaščenega revizorja. Inles delniške družbe je v minulemu letu poslovala z izgubo, zato naj bi na podlagi mnenja nadzornega sveta to pokrili v prihodnjih letih v breme tekočih prihodkov. Odločali bodo tudi o predlogu pripojitve Inlesa-trgovina, d.d., k Inlesu, d.d., ter izdaji

Slovesnost v Loškem Potoku

Dr. Rode blagoslovil nove orgle - Izšla knjižica o novih orglah

LOŠKI POTOK - Že v soboto, 13. novembra, so farani, veliko jih je bilo tudi iz drugih krajev, napolnili farno cerkev sv. Lenarta, kjer je nove orgle predstavil Bra-

ne Košir, vodja Škofijske orglarske delavnice iz Maribora, ki je nove orgle izdelovala čeli dve leti. Iz njegovih besed je moč zaključiti, da so te orgle z 21 registri prve mehanske orgle na območju ribniške pokrajine. Vsak register posebej je zvokovno predstavil organist Janez Pogačnik in na koncu izvedel kratek koncert.

Prav za to priložnost je župnija Loški Potok izdala zanimivo knjižico s fotografijami novih orgel in cerkvenega okolja, ki je bilo vse v zadnjih letih prenovljeno. Knjižico so napisali: Maks Ipavec, dekan iz Ribnice, Brane Košir, Franc Vidmar, potoški župnik, ti isti del, ki nosi naslov Geografski oris Loškega Potoka, pa domačin Blanka Bartol. Tudi del fotografij so prispevali domačini.

V nedeljo, 14. novembra, je orgle blagoslovil slovenski metropolit in ljubljanski nadškof dr. Franc Rode v družbi številnih duhovnikov, občanov in gostov.

A. K.

Zahvala za prijazno povabilo

Srečanje starejših krajanov, ki ga organizira KO RK Majde Šilc vsa leto, je veselo doživetje. Mnogi, ki živimo brez sorodnikov v bližini, nam je srečanje s kraji v razvedrilo, za tiste, ki imajo toplino družinskega življenja, pa je gotovo prijetna sprememba vsakdanje enoličnosti.

MODNI KOTIČEK

Naj zima ne riše gub (2. del)

Zima je tudi čas, ko je treba zamenjati parfum. Nežen vonj, ki dopolnjuje svež in naraven videz, a je primeren za gibanje na prostem v toplejših dnevih, naj zamenja bolj subtilen in osebni parfum. Poznamo se, kateri novi parfumi so v prodaji. Reakcija kože se spreminja, zato je potrebno pregledati tudi parfume, ki ste jih uporabljali že prej. Opazite boste, da se vonj parfumov zelo spreminja skozi različne letne čase.

Zima je tudi čas, ko lahko sprostite svojo domišljijo in se prepustite instinktom. Najboljši način, da ohranite dobro voljo in preženetost živino prežganih večerov in pustih dni je, da črpite iz zaloge energije in vedrega razpoloženja, ki ste ju "pridelali" poleti. Poskusite z več telovadbe, prebijte dovolj časa na prostem, nadaljujte z dejavnostmi, katerim ste se posvečale poleti. Igrajte tenis ali plavajte, vpišite se v tečaj joge ali začnite telovaditi kar doma.

Na privlačen in mladosten videz lahko vpliva tudi zdrava prehrana. Zato naj bi bilo vsak dan na našem jedilniku tudi kaj sladkega (sveže in suho sadje, rozine, nizkokalorična sladica), slane (juhe, omake), grenkega (grenivka, endivija...), izogibajte pa se alkohola, užijte čim manj rafinirane sladkorja, minimalne količine mesa in rib, malo mlečnih proizvodov, veliko stročnic (fižol, grah, leča...) precej žit (riž, ajda), dovolj orehov, lešnikov, mandljev, sadne in zeliščne čaje, negazirane mineralne vode, čim več zelenjave (tudi krompirja), polnozrnat kruh in mlinec.

Zdrav in zaren videz je ključ do zimske lepote.

JERCA LEGAN

sti. Za vse to veselje pa je potreben nekdo, ki to organizira. In ker vsaka organizacija zahteva veliko dela, skrbi in iznajdljivosti, se prisočno zahvaljujem aktivistkam KO RK Majde Šilc, ki se nesebično trudijo in nam pripravijo tako lep dan. Vedno poskrbijo tudi za program, ki ga ponavadi pripravijo najmlajši. Letos je bil prisrčen nastop grmskih solarjev in ubran pevski nastop vzgojitelj iz vzgojno-varstvenih zavodov.

Vsem tistim pa, ki imajo kakršnekoli predlog, da se tega prijetnega snidenja ne udeležijo, priporočam, naj pridejo na naslednje snidenje. Še enkrat se prisočno zahvaljujem vsem organizatorjem in nastopajočim za nepozabno doživetje. Lepo je živeti v KO RK Majde Šilc, ker veš, da nisi osamljen in pozabljen. Sreča je v sožitju med ljudmi, ki spoštujejo drug drugega.

SILVA BUK

PREVAJALSKA ŠOLA

V Celju bo od 3. do 5. in od 10. do 12. decembra potekala prevajalska šola, namenjena prevajalcem, študentom in dijakom, ki jih zanima prevajanje predvsem leposlovnih del iz angleščine, španščine, nemščine in češčine. Podrobne informacije na tel. 061/126-20-83 ali 061/125-93-55.

PRVI DAROVALCI ZA VESELI DECEMBER

METLIKA - Občinska zveza prijateljev mladine Metlika pripravlja za Veseli december v sodelovanju s svojimi društvi, vrtem, šolami, ljudsko knjižnico in ob izdatni pomoči sponzorjev pester program in enotno obdaritev predšolskih otrok. V oktobru so za Veseli december nakazali - iz Metlike: Antonija Brinc, Andreja Perčin, Zdržena lista socialnih demokratov, Franc Molek, Romana Vinski, Zveza svobodnih sindikatov Slovenije - OO za Belo krajino, Biserka Čokeša, Viktor Matjašič, Ribiška družina, Andrej Gršič, Mihaela Gregorčič, Območna obrtna zbornica, Radovan Dojčinovič, Jože Budački, Društvo invalidov, Roman Iveč, Ivanka Bučan, Marjan Končar, Manja, d.o.o., Duty free Regal, d.o.o.; iz Suhorja: TPV, d.o.o., Društvo upokojencev in Krajevna skupnost; s Hrasta: Ljubica Popovič; iz Gradca: Marjan Cerjanec in Drago Penica; iz Podzemlja: Robert Butala in Julij Mušič; iz Križevske vasi: Boris Vukšinič in Esma Bobič; iz Brezovice: Janko Gajski; iz Drašič: Miran Križan in Anton Škrinjar-Globus. Prispevke lahko nakazujete na žiro račun OZPM Metlika, št. 52130-678-84260. Vsem darovalcem v imenu otrok in organizatorjev prisočna hvala.

OZPM Metlika

je izvedena administrativno, po vsej verjetnosti pa je na nerešene probleme vplivala gospodarska reforma v letu 1965. Z novim letom 1966 pa sta se iz kombinata izločila LK Kočevje in Jelka Podpreska, oba takrat iz območja kočevske občine. V letu 1972 se je v Inles vključilo Mizarsko podjetje Javor Jušič iz območja občine Opatija. Pripojitev Javorja Inlesu je bila ena izmed redkih medrepubliških integracij, ki je delovala do osamosvojitve.

Značilno za Inles pa je v preteklosti to, da preko 25 let ni posloval z izgubo. Dosegal je pozitivne finančne rezultate, čeravno različne. Od ustanovitve pa do osamosvojitve se je število zaposlenih povečalo.

- vd

ZA VESELI DECEMBER

Od 15. do 19. novembra so za Veseli december na žiro račun DPM 'Mojca' Novo mesto št. 52100-678-80209 prispevali: Janez Mavsar, s.p., Novo mesto, 5 tisoč tolarjev; Anton Junc, Dobrava 2 tisoč; Krešimir Ursič, Novo mesto, 10 tisoč; Kulovec, s.p., Novo mesto, 2 tisoč; Miran Ilič, s.p., Novo mesto, 4 tisoč; Zvonka Kobe, s.p., 5 tisoč; Ivan Derganc, s.p., 5 tisoč; Peval, d.o.o.; Novo mesto, 5 tisoč; Edo Drobnič, s.p., Rumanja vas, 10 tisoč; Andrej Tiran, s.p., Novo mesto, 10 tisoč; Relax, d.o.o., Novo mesto, 5 tisoč; Acer Novo mesto, d.o.o., 15 tisoč; T-Media, d.o.o., 5 tisoč; Krajevna skupnost Otočec 40 tisoč; Boštjan Poljšak, s.p., Novo mesto, 10 tisoč; Slavko Salehar, s.p., Novo mesto, 3 tisoč; Marko Bukovac, s.p., 10 tisoč; Stane Prešeren, s.p., 5 tisoč; Peter Verbič, s.p., 4 tisoč dvesto; Mira Lalič, s.p., 5 tisoč; Občina Mirna Peč 300 tisoč; Slovenske železnice 6 tisoč; Krajevna skupnost Šmarjeta 100 tisoč; Lekarna Straža, Mojca Galeša 10 tisoč; ZTK OS Novo mesto 5 tisoč; Matjaž Dular, s.p., 2 tisoč; Stane Pezdirc, s.p., 5 tisoč; Jože Stibrič, s.p., 7 tisoč; Novak Ludvik, s.p., 5 tisoč; Stelem, d.o.o., 50 tisoč; D-Novak, d.o.o., 10 tisoč; Kakovost 2000, d.o.o., 30 tisoč; Utris Mirna Peč, d.o.o., 10 tisoč; Krajevna skupnost Stopiče 20 tisoč; Zarja, d.d., 50 tisoč; Društvo invalidov 3 tisoč; Vilko Kirm, s.p., 3 tisoč; Ambi, d.o.o., 10 tisoč; Espri, d.o.o., 5 tisoč; Dolenjski list 40 tisoč; Sporti, d.o.o., 5 tisoč in Dijaški dom Novo mesto 10 tisoč tolarjev. V imenu darila čaka-jočih otrok vsem darovalcem iskrena hvala!

Ljubo Jenkole

V soboto, 13. novembra, je med sorodniki, sodelavci in prijatelji odmevala žalostna vest, da je po krajši bolezni nenadoma umrl Ljubo Jenkole.

Izročil se je za mehanika. V podjetju Gorjanci je popravil tovorna vozila in avtobuse. Skoraj dvajset let pa je kot samostojni avtomehaničar skrbel tudi za brezhibnost številnega voznega parka, predvsem pa viličarjev v podjetju Novoles. Neglede na mnoge spremembe na tehnološkem področju je zmeraj resno in poln energije pristopil k vzdrževalnim posegom, svoje bogate izkušnje pa je prenašal na mlajše rodove. Za prijatelje in sodelavce je imel zmeraj prijazno besedo in kakšno šalo. Več kot 32 let je bil tudi član prostovoljnega gasilskega društva Dvor. Že kot mlad fant se je priključil gasilskim vrstam, bil na številnih tekmovanjih: na začetku kot tekmovalce, kasneje tudi kot mentor. Aktiven pa je bil tudi v združenju šoferjev in avtomehaničarjev.

Na pokopališču pri sv. Antonu se je ob odprtem grobu v imenu ZŠAM Gorjanci, ZŠAM Novo mesto, ZŠAM Črnomelj, Semič in Metlika poslovil Dušan Mikec in v imenu PGD Dvor Jože Fabjan. Gasilci smo izgubili dobrega tovariša, sodelavca Novolesa odličnega mehanika in družina skrbnega moža in očeta.

S. M.

Rezi Pirc

Zveza prijateljev mladine Krško je izgubila dolgoletno predsednico in ugledno članico Rezi Pirc, ki se je vse življenje razdajala za lepšo in srečnejšo mladost naših otrok, za njih vzgojo in izobraževanje ter dejavno preživljanje prostega časa. Bila je poosebljena dobrota, človek, ki ne skopari z ničimer, kar daje človeku veličino in lepoto. Bila je človek, ki vedno znova dokazuje sebi in nam drugim, da je enkrat, vendar v vsej svoji veličini skromen in ljubeč. Bila je svojevrsten simbol šolstva v občini Krško.

Kot pedagoška delavka je poučevala mladi rod na domači osnovni šoli v Leskovcu pri Krškem po 2. svetovni vojni, ko je bil učitelj na vasi nosilec napredka in vez med šolo, starši in krajani. Delo v razredu v povojnem času je bilo težavno. Rezi je bila pri tem pobudnica razvoja izvenšolskih dejavnosti. Z ustanavljanjem DPM v občini in širše pa je ostala zvesta svojim načelom - delati z otroki in za otroke. Svoje sposobnosti je udeležila kot referentka za šolstvo na občini, nato kot tajnica temeljne izobraževalne skupnosti in vodja strokovnih služb.

Rezi Pirc smo poznali kot dobro sodelavko. Bila je ob vsem drugem tudi nosilka dejavnosti, ki so generacijam mladih ostale globoko v spominu. To so bila letovanja otrok, številna šolska in občinska tekmovanja, pohodi, srečanja, likovni bienale v Kostanjevici, decembrska praznovanja, dobrodelne akcije in še in še.

Močna in vztrajna osebnost je bila naša Rezi Pirc. V sebi je imela neverjetno ustvarjalnost, ki je občinsko izobraževalno skupnost privela do odločitve o gradnji novih šol in vrtcev v občini Krško in počitniške baze za letovanje otrok v Nerezinah na Lošinju.

Ob vsem tem je delala še v društvi in organizacijah krajevne skupnosti, občine, republike. Njen dom krasijo številna odlikovanja in priznanja za vztrajno, odgovorno in uspešno delo. Vajeni smo zahval ob slovesu, toda bojim se, da je ta zahvala veliko premalo. Hvala za pedagoško ustvarjanje, za 50-letno skrb za mladi rod, za prijateljstvo, za lepe besede in uspešno sodelovanje.

DANICA ZALOKAR,

v imenu sodelavcev ZPM Krško

Franc Zorko

Vsak človek je zase svet, čuden, svetel in lep kot zvezda na nebu... Tako je zapisal pesnik, tako pa nas je učil tudi naš učitelj in dolgoletni ravnatelj Franc Zorko, od katerega smo se v velikem številu poslovi v torek, 9. novembra, na pokopališču v Cerkljah ob Krki. Vsako slovo je težko. Tem težje, kadar nam je človek prirasel k srcu, nam prinašal človeško toplino in luč.

Poučevati je začel v času, ko je primanjkovalo učiteljev in je bilo treba poprijeti za vsako delo. Začel je orati prve brazde poučevanja v Kostanjevici in nato pri Svetem Antonu, kjer sta tedaj z ženo začela ustvarjati družino. Kakor so rasli njuni otroci, tako se je kalila njegova predanost šoli. Leta 1957 je prišel na osnovno šolo Blanca in ostal do upokojitve leta 1990.

Danes se ga mnogi odrasli ljudje spominjamo kot priljubljenega učitelja, polnega vedrine, domislje, zanimivih zgodb in razumevanja. Nič drugačen ni bil, ko je postal ravnatelj. Voditi kolektiv, poučevati in opravljati mnoge naloge v kraju, in to v času, ko je potekala gradnja šole, ni bilo lahko. Zanj ni bilo počitnic.

Ni delal samo v šoli, bil je tudi igralec, režiser, predsednik in tajnik organizacij v KS Blanca. Njegov utrip je bilo čuti na vseh področjih življenja KS Blanca, a tudi širše v Posavju. Vrsta priznanj kaže na njegovo vsestransko družbeno delo. Previharil je viharje številnih pedagoških reform, v 32 letih ravnateljevanja dal šoli na Blanci neizbrisni pečat in nam nesebično pomagal stopati po pedagoških poteh.

Vsi, ki smo ga poznali, smo ga imeli radi: učenci, njihovi starši, sodelavci. Za vse ostaja zgled pokončnega, poštenega, doslednega in humanega človeka, ki je vedno, posebno pa še v težkih trenutkih, znal najti pravo besedo spodbude, tolažbe, pohvale pomiritve. Bil je resnično naš tovariš. Sodelavci, krajanji in vsi nekdanji učenci se ga bomo spominjali s hvalečnostjo in ljubeznijo. Zato bo živel v naših mislih in dejanjih, kajti življenje, ki se razdaja, ne more nikoli povsem usahniti.

A. MEŠIČEK

SREČANJE STAROSTNIKOV V PODGRADU - Krajevna organizacija Rdečega križa Podgrad je v soboto, 30. oktobra, pripravila sprejem za starejše krajanje, s katerimi sta se ob tej priložnosti srečala tudi predsednica območnega združenja Rdečega križa Novo mesto Anica Bukovec in predsednik krajevne skupnosti podgrad Marjan Erpe. V kulturnem delu programa so se starostnikom predstavili učenci osnovne šole Podgrad in tamkajšnji sekstet. (B. Meglič)

NA POHODU OD LITJE DO ČATEŽA - V soboto, 13. novembra, smo se tudi učenci grmske osnovne šole od 5. do 8. razreda udeležili pohoda po znameniti Levstikovi poti, ki nas je vodila skozi gozdove, čez polja, travnike in mimo zidanic. Ker bi bilo mogoče vseh 22 kilometrov za nekatere preveč, smo vsi razen treh učencev prehodili 16 km dolgo pot od Litje do Moravč. Čeprav je bilo naporno, smo ob misli na Levstika tudi mi podoživljali dogodke izpred več kot 140 let. (Literarni krožek OŠ Grm)

V BUČNI VASI TUDI GORENJE - V sklopu nakupovalnega centra Maja na Ljubljanski cesti, kjer je že trgovina in bife, so v petek odprli še prodajno Gorenje. Poleg bele tehnike, akustike in gospodinjstvih aparatov je kupcem na voljo še bogat izbor kuhinj in kopalnic, ponudbo pa so popestrili z darilnim programom. (Foto: Majda Luzar)

SLIKA S SPREJEM - V prostorih novega študentskega kluba v Ribnici se je z nenavadno razstavo predstavil slikar Janez Jevnikar iz Novega mesta. Namesto čopiča in barv uporablja le sprej in časopisni papir. Njegove slike, na kateri so motivi iz narave, nastajajo pred ljudmi na ulici. V novejšem času ga mika tudi znanstvena fantastika. Sicer se Janez s to vrsto slikarstva ukvarja peto leto, začel pa je z grafiti. (Foto: M. Glavonjić)

STROKOVNO PREDAVANJE - V veliki čitalnici študijskega oddelka Knjižnice Mirana Jarca je v petek, 12. novembra, dopoldan na povabilo Društva knjižničarjev Dolenjske predaval akademik dr. Jože Kraševac o slovenskem standardnem prevodu Svetega pisma iz izvirnih jezikov. Dr. Kraševac je strokovnjak svetovnega slovesa za starozavezna biblična besedila in še posebej za njegove literarne, slogovne in retorične oblike. Kot predsednik Koordinacijskega odbora za nov prevod Svetega pisma se je odločno zavzel, da so pri slovenskem prevodu upoštevali tako vsebinsko kot slogovno zvestobo izvirnikom. Uglednega gosta je predstavila Silva Gomišček (na sliki desno), nato pa je sledilo zanimivo strokovno predavanje. (Foto: MiM)

SREČANJE IZGNANCEV PO 54 LETIH

Banditenfirer Stanko, general Franci in vojak Janči

Na Martinovo soboto je bilo pri Francu Novaku z novomeškega Grma ganljivo in veselo. Na obisk sta prišla brata Langer, Janči in Stanko, slednji nekdanji vrhunski atlet, v svojem času eden najboljših tekačev na 110 m z ovirami na svetu. Objeli so se ostareli možje, ki so se nazadnje videli, ko so bili še otroci, pred dobrih 54 leti. V začetku poletja 1945 sta se izgnani slovenski družini Novak iz Dolnje Radulje pri Buči in Langer iz Buč na Kozjanskem v nemškem lagerju, kjer so skupaj preživeli dobri dve leti, ločili in se po različnih poteh vrnili domov. Od takrat se niso več videli.

Po toliko letih pa je Novak pripravljen na srečanje. Spomini so se obudili, povrnila so se otroška leta, polna pomanjkanja in trpljenja, nevarnosti, strahu in groze, a kljub vsemu lepa, lepa. Otroštvo, zgodnja mladost. Življenje brstje in mlado zelenje, ki ga ne vojna ne izgnanstvo nista mogla zadušiti.

Medicinski poskusi na otrokih

Novakove in Langerjeve so Nemci takoj na začetku druge svetovne vojne z desetstično drugih družin izselili v Nemčijo. Novakovi so imeli 5 otrok, Langerjevi 4 sinove. Prav neverjetno, a pri enih in drugih so se domov vrnili vsi, starši in vsi otroci. In še danes živijo vsi otroci obeh družin, pri Novakovih na domačiji v Dolnji Radulji pa celo 90-letna mama.

Nemci so enim in drugim in seveda vsem ostalim izseljenim družinam obljubljali, da se jim bosta v njihovem rajhu cedila med in mleko. S seboj so smeli vzeti le, kar so lahko nesli v rokah, v Nemčiji pa naj bi od vsega, kar so morali pustiti

doma, dobili dvojno: lepa stanovanja, dobre službe in vse ostalo. Seveda od vsega tega ni bilo nič. Čakala so jih rabota, strahovanje, grobosti, pomanjkanje, kaznovanje, brezpravje, boleznin in smrt.

Na takrat 8-letnem Francu so delali celo medicinske poskuse. "Strpali so nas v zankirni hotel zvečnega imena Deutsche Kaiser v mestu Rudolfstadt, kjer so nas žrle stenice. Za tiste poskuse so izbirali otroke, ki smo bili posebej občutljivi za pike stenic. Jemali so nam kri in nam potem vbrizgavali neko snov in to v nekaj tednih večkrat ponovili," se spominja Novak, ki je v tem mestu, ki je kasneje pripadlo Vzhodni Nemčiji, od blizu videl Hitlerja, ko je govoril na trgu.

Naslednje leto 1942 se spominja Franc, so se pogumnejši starejši fantje skrivaj z vlakom odpeljali domov; bučenska fara je takrat namreč sodila v nemški rajh. Ko so se čez nekaj dni vrnili, so povedali, da so v domačih vaseh Kočevarji, ki so jih nagnali. "Kaj se v resnici dogaja doma, sploh nismo vedeli; 1942 smo slišali, da so v Gorjancih partizani, ki s kamenjem napadajo Nemce in da se jih ti bojijo. Na to smo bili otroci zelo ponosni." Slovenski fantalini pa so bili prebrisan, neugnani in neustrašni. Starše in otroke so Nemci ločili. A 10-letni Franc je med alarmom, ko so mesto, kjer je bila podzemna tovarna letalskih motorjev, napadala zavezniška letala, najprej poiskal očeta, ki je delal kot česar, hkrati pa je moral kopati tudi množične grobove za ubite v letalskih napadih; nato se je odpravil daleč stran in poiskal ma-

ter, ki je delala pri nekem kmetu, in ji povedal, da je oče živ. "Otroci smo skupali 2 m globoko zemljanko in vanjo jeseni znosili narabutana jabolka in cele kilograme makovega zrnja, ki smo ga nakradli na velikih makovih poljih med letalskimi napadi, ko so bili Nemci v zakloniščih. "Mak smo nabirali v vrečke, ki smo jih naredili iz padal zavezniških letalcev, ki so jih Nemci sestrelili. Tudi pšenico smo napaberkovali po poljih in si tako ustvarili izdatno ozimnico. Pozimi smo prav po partizansko hodili v zemljanko in za sabo vedno zabrisali sledi. Mama pa je v kavnem mlinčku mlela pšenico in nam kuhala močnik. To je bilo v časih, ko so se ljudje stegli za debelejši krompir pri kosilu."

Ko korakajo slovenski fantiči

Spomladi 1943 so Novakove preselili v Waltershausen blizu Jene, kjer so se v srečali z Langerji. Od takrat naprej so bili fantje iz obeh družin nerazdružni. Stanko, letnik 1931, je bil kot najstarejši in najsmelejši med njimi nesporni vodja. Pridružili so se jim še Jurčičevi fantje iz brežičkega konca. Stanko je postal "banditenfirer" in fantje so zganjali člega vraga. Nemški vrstniki so se jih zelo bali. Starejši so bili močno zaposleni z vojno, otroci so se šli pa svojo. Stanko je Francija imenoval za svojega generala, a je moral svoj "čin" stalno potrjevati in upravičevati, in to tako, da je vsake toliko časa pretepel kakšnega nemškega mulca, kot dokaz pa je moral "banditenfirerju" Stanku prinesiti odtrgan gumb ali šop Nemčevih las. Janči je bil pa vojak. "Ko smo slovenski fantje pod Stankovo komando korakali po mestu, so se nemški otroci razbežali in poskrili," se spominja Franc.

A so bile tudi veliko bolj nevarne igrice. Fantje so ob koncu vojne prišli tudi do orožja. In tako je Stanko na umikajočo se kolono Nemcev užgal iz avtomatske pištole. Zaradi tega bi se Nemci lahko znesli nad ljudmi v taborišču. K sreči do tega ni prišlo, so pa zato Stanka starejši slovenski taboriščniki prijeli in ga, krivca, priveli pred starše. "Tukaj ga imate in

ga tepite, kolikor hočete!" je rekla mati. In so ga. Pa je tudi to prestal. "Heci" so bili tudi, ko so taborišče osvobodili Američani. "Fantje smo hodili po mestu, da bi videli črnce," se nasmeje Franc. Mlajši Stankov brat, 9-letni Vili, je Američanom iz skladišča ukradel pol ovce in jo pritoril v kasarno, kamor so jih zavezniški preselili iz lagerja.

"V lagerju je mati rodila otroka, petega sina," pripoveduje Stanko. "Otrok se je rodil oktobra, bivali smo v veliki in mrzli dvorani; dojenček je dobil pljučnico in čez pol leta umrl." Mati je za dojenčka dobivala nekakšen dodatek - malo mleka in kruha, kar je bilo za tiste čase, posebej za vedno lačne otroke, sanjski priboljšek. "Ko sta bila moja otroka še manjša, smo večkrat potovali po Evropi," pripoveduje Stanko. "Nekoč smo sedeli ob švicarskem jezeru in opazovali labode. Pa sem si mislil: moja otroka imata vse, še preden željo izrečeta, jaz pa sem si v njunih letih najbolj želel mleko in kruh, ki ju je mama tako skopo dobivala za mojega ubogega brata..."

Domov po štirih letih

V domovino so se Novakovi in Langerjevi vrnili po različnih poteh. Že v Nemčiji se je začela huda propaganda. "V lagerjih so se pojavile zastave; na enih je pisalo Živel kralj Peter!, na drugih je bila peterokraka zvezda," pripoveduje Franc, ki se dobro spominja neke Srbinje, ki je Slovence nagovarjala, naj se odločijo za pot domov s pomočjo Rusov, "naših bratov", in naj nikar ne zupajo Američanom, češ da jih bodo namesto domov odvedli "v indokinsko sužnost". "Takrat sem prvič slišal za Indokino," se nasmeje Novak. Novakov oče se je kljub propagandi odločil za Američane, in tako so 22. julija 1945 prišli na Jesenice in nekaj dni zatem domov v Dolnje Radulje. Langerjevi pa so šli z Rusi in njihova pot je bila veliko daljša in mukotrpna. A končno so eni in drugi prišli domov, vsi, kolikor so jih leta 1941 Nemci izselili.

"Mi smo prišli prvi iz naše vasi nazaj iz pregnanstva," pripoveduje

GANLJIVO SREČANJE - Po več kot 54 letih se je Franc Novak iz Novega mesta (v sredini) srečal s Stankom Langerjem (desni) in njegovim bratom Jančijem, s katerima je preživljal otroška leta v izgnanstvu v Nemčiji. (Foto: A. B.)

Franc. "V naši hiši je živel neki česar, tirolski Nemec, katerega vseh 5 sinov je padlo na ruski fronti. Se vse naše pohištvo smo dobili v Brežicah, kamor se je človek umaknil iz naše hiše ob koncu vojne. Največ pa je bilo vredno, da so nam ob vrnitvi dodelili kravo iz raduljske graščine." Franc se je šel 1947 k Pionirju učiti za avtoelektričarja. "Takrat so iskali fante, ki smo znali nemško, kajti pri Pionirju je bilo več nemških ujetnikov kot pravih pionirjevcev." Novak je prišel v uk k zelo sposobnemu nemškemu mojstru, ki so ga kasneje vzeli v Beograd, kjer je delal v delavnicah maršalata. Franc Novak je pri Pionirju ostal do pokoja, celih 42 let.

Langerjev oče, zelo razgledan in preudaren človek, ki se je zanimal za politiko in je imel pred vojno v svojem kmečkem domu v kozjanskim Bučah lepo knjižnico, je, preden so jih izselili v Nemčijo, del svojega imetja porazdelil med zanesljive ljudi. "Ko smo prišli domov, smo to dobili nazaj. Jaz sem iz 30 km oddaljenih Imenj na povodcu pripeljal domov kravo Lisko," pravi Stanko. Prav tako so dobili nazaj plug, brane in drugo orodje. Domačijo je kasneje prevzel brat Janči, ki je še danes tam gospodar.

Atlet svetovne veljave

Stanko pa je postal eden najboljših slovenskih atletov vseh časov. Kot tekač na 110 m z ovirami je bil

14 let nepremagan v Jugoslaviji in na Balkanu sploh. Sedaj že 37 let ne tekmuje več, a njegovega rekorda, ki ga je postavil še na stezi iz ugakov, v Sloveniji ni nihče izboljšal. Tekmoval je na treh olimpijskih igrah; na olimpiadi v Melbournu leta 1954 so šele po polurnem pregledovanju fotofiniša odločili, da je takratni svetovni rekorder Lauer 4., Langer pa 5., čeprav so še dolgo potem nekateri novinarji trdili, da bi moral biti obratno.

In ob vseh teh velikih uspehih je bil Stanko Langer vsekoli pravi amater. "Kot študent sem se ob koncu tedna vozil z vlakom v Celje, tam bival pri stricu in treniral," pripoveduje. "Ko sem šel nazaj v Ljubljano, sem od kluba za teden dni kot hranarino dobil pol kilograma slanine, 2 kg sladkorja, kakšen liter mleka in nekaj kruha. Potem sem v študentskem kolegiju v Ljubljani jedel slanino s kruhom in to poplakoval s kandiranim sladkorjem, zalivan z mlekom. To je bila vsa moja pojačana prehrana." Se nasmeje. In ob tem je osvojil drugo mesto na evropskem prvenstvu v Stockholmu. "Za nagrado sem dobil pa lesen nož za odpiranje pisem. Še danes ga imam in sem ponosen nanj!" Ponošen je tudi na to, da v 37 letih, kolikor je bil profesor na celjski srednji ekonomski šoli, noben dijak pred njim ni prižgal cigarete.

ANDREJ BARTELI

BESEDO IMA ZDRAVNIK

Revmatoidni artritis zahteva dolgotrajno zdravljenje

Revmatoidni artritis je kronična, vnetna, sistemska bolezen avtoimunske narave. Za bolezen je značilna simetrična prizadetost perifernih sklepov, posebno malih sklepov rok. Lahko pa prizadene tudi druge organe in tkiva. Za to boleznijo zbolijo od 0,3 do 2,1 odst. prebivalstva. Zenske zbolijo večkrat kot moški, razmerje je približno 3:1. Bolezen se lahko pojavi v vsaki starosti, največkrat pa med 35. in 50. letom.

Vzroka za nastanek revmatoidnega artritisa še niso odkrili. Najverjetneje je bolezen posledica medsebojnega delovanja številnih dejavnikov. Za nekatere že obstajajo mnogi dokazi o njihovi vpletenosti v nastanek bolezni. Ugotovljeno je, da se revmatoidni artritis pojavlja kar 4-krat pogosteje pri sorodnikih bolnikov, ki že imajo revmatoidni artritis. Prav tako se večkrat pojavlja pri enojajčnih dvojčkih. Pomembno vlogo imajo tudi ženski spolni hormoni, saj je bolezen pogostejša pri ženskah kot pri moških, posebej v rodnem obdobju. Nekateri domnevajo, da bi nastanek revmatoidnega artritisa lahko sprožili tudi številni zunanji dejavniki, vendar za to še ni trdnih dokazov.

Bolezen se običajno prične z neznaki, znaki, kot so: utrujenost, znojenje, oslabelost, izguba apetita, hujšanje, nespečnost, bolečine v mišicah in sklepih. Šele čez nekaj časa, lahko tudi čez nekaj mesecev, se pojavijo oteklina sklepov. Najpogostejše so prizadeti mali sklepi rok, zapestja, stopala in gležnji. Lahko so prizadeti tudi vsi ostali sklepi na okončinah kakor tudi hrbtnica in čeljustni sklepi. Prizadeti sklepi so boleči, otekli, v začetku toplejši od okolice. Pojavlja se tudi značilna okorelost po vsakem daljšem počitku. Gibljivost v sklepih je zaradi bolečine in oteklina omejena. Zaradi neaktivnosti in vnetnih procesov, ki potekajo tudi v mišicah, pride do propadanja malih mišic na rokah, lahko pa tudi večjih mišic na okončinah.

Revmatoidni vozliči se pojavljajo pri približno 30 odst. bolnikov. Običajno se nahajajo na mehki in izpostavljenih mestih, kot so komolci, zunanja stran podlakti, nad koleno, nad križnico in nad Ahilovo kito. Lahko se pojavijo tudi na številnih notranjih organih (srce, pljuča, rebrna mrena). Zaradi prizadetosti žilne stene prihaja do majhnih pikčastih krvavitev v koži, lahko pa tudi do razvoja kožnih razjed in gangrene. Prizadeti so lahko vsi notranji organi.

Pri bolnikih z revmatoidnim artritisom je pogosta osteoporoza, ki je v določeni meri tudi posledica terapije s kortikosteroidi. Za bolezen so značilni številni zagoni, v katerih pride do hujših bolečin, otekanja in poslabšanja vseh drugih simptomov bolezni. V času med dvema zagonoma so težave običajno manjše. Zaradi stalnega napredovanja bolezni pride do značilnih deformacij malih sklepov na rokah, kakor tudi vseh ostalih prizadetih sklepov. Posledica napredujočih deformacij in zmanjšane gibljivosti sklepov je večja ali manjša invalidnost.

Diagnozo revmatoidnega artritisa postavimo na osnovi klinične slike. V pomoč so nam tudi nekatere laboratorijske preiskave ter rentgensko slikanje sklepov. V laboratorijskih izvidih ugotavljamo pospešeno sedimentacijo eritrocitov, zvišane vrednosti C-reaktivnega proteina ter občasno fibrinogena. Pogosto je prisotna anemija. Pri 80 odst. bolnikov je pozitiven revmatoidni faktor, ki je pozitiven tudi pri 5 do 10 odst. zdrave, posebej starejše populacije.

Zdravljenje bolnikov z revmatoidnim artritisom je dolgotrajno in zahtevno. Cilji zdravljenja so: zmanjšanje bolečine in vnetja, ohranjanje oziroma izboljšanje gibljivosti prizadetih sklepov, ohranjanje in izboljšanje mišične moči, preprečevanje in zdravljenje že nastalih deformacij. Za doseganje teh ciljev uporabljamo različna zdravila (nesteroidni antirevmatiki, kortikosteroidi, zlato, metotreksat itd.), metode fizikalne medicine in rehabilitacije ter kirurške posege.

V Zdravilišču Dolenjske Toplice že vrsto let zdravimo bolnike z revmatoidnim artritisom. K nam prihajajo na zdravljenje v različnih fazah bolezni ter po različnih kirurških posegih. Program zdravljenja pripravimo za vsakega bolnika posebej in je odvisen od trenutne aktivnosti bolezni oziroma od stopnje prizadetosti posameznih sklepov. Pri zdravljenju uporabljamo različne oblike elektroterapije, ultrazvok, parafin, toplotne obloge, masažo z ledom, ročno in podvodno masažo. Poseben poudarek je na različnih oblikah razgibanja in poučevanju bolnikov o njihovi bolezni.

DANILO RADOŠEVIČ, dr. med., specialist interne medicine, vodja zdravstvene službe Zdravilišča Dolenjske Toplice

PONUDBA SKB banke

MEDNARODNE VODE S POSLOVNIM SKB NET-OM

POSLOVNI SKB NET že poznate kot storitev elektronskega bančništva za podjetja. Mogoče celo iz lastnih izkušenj, ki ste jih pridobili s poslovanjem preko **POSLOVNEGA SKB NET-a**, veste, da samostojni podjetnikom, podjetjem in ostalim pravnim osebam omogoča varno, enostavno in pregledno finančno poslovanje 24 ur na dan, vse dni v letu. Ne veste pa še, kaj prinaša v mednarodnem plačilnem prometu.

Z novim zakonom do novih možnosti

S **POSLOVNIM SKB NET-om** smo v SKB banki pripravili tudi na elektronsko opravljanje plačilnega prometa s tujino. Samostojni podjetniki, podjetja in ostale pravne osebe ga boste lahko uporabljali takoj, ko boste v SKB banki odprli transakcijski račun v tujih valutah. Po prenosu plačilnega prometa iz Agencije za plačilni promet na banke boste isti račun uporabljali tudi za opravljanje domačega plačilnega prometa preko SKB banke. V tem trenutku lahko preko **POSLOVNEGA SKB NET-a**:

- izpisujete stanje na transakcijskem računu odprtem pri SKB banki,
- izpisujete promet na ostalih računih,
- pregledujete izpiske,
- vnašate naloge za bremenitev računa,
- pošiljate pakete nalogov iz vašega informacijskega sistema,
- varno pošiljate elektronsko pošto do skrbnikov elektronskega bančništva.

Uporabniki **POSLOVNEGA SKB NET-a** omenjene funkcionalnosti lahko uporabljate v okviru **večvalutnega transakcijskega računa**, ki ga odprete na podlagi sklenjene pogodbe o transakcijskem računu v tujih valutah. To pomeni, da imate domači promet možnost opravljati preko **enega računa z eno identifikacijsko številko**.

Kljub novostim, ohranja stare prednost

POSLOVNI SKB NET omogoča preglednost finančnega poslovanja, hitro in enostavno plačevanje ter integracijo z računovodskim informacijskim sistemom uporabnikov. Je **udoben**, saj storitve lahko izvajate kadarkoli in kjerkoli, deluje 24 ur na dan, vse dni v letu. Poleg omenjenega uporabnikom **prihrani čas in denar**. Bančne provizije so namreč manjše kot za transakcije opravljene na klasičen račun ali na bančnih okencih. Za njegovo uporabo ne potrebujete niti računalniškega predznaja, tako enostaven je.

V okviru **POSLOVNEGA SKB NET-a** nudimo še **POSLOVNI SKB NET - ZBIRNI CENTER**. Slednji omogoča, da preko interneta prevzimate podatke o opravljenih transakcijah s posebno položnico in posebno nakaznico. Storitve je za uporabnike brezplačna, podatki pa se na bančnem štrežniku hranijo tudi po opravljenem prenosu, zato lahko prenos kadarkoli ponovite.

Več informacij o **POSLOVNEM SKB NET-u** boste dobili, če pokličete brezplačno telefonsko številko **Zelenega telefona 080 15 15**, podeskate po spletnih straneh naše banke **www.skb.si** ali se oglasite v najbližji poslovalnici. Pa le pogumno med nove izzive. Mi smo pripravljeni in vas pričakujemo.

SKB BANKA D.D.

Za Danes. In za Jutri.

Mestna občina Novo mesto

objavlja naslednji

JAVNI RAZPIS

za zasedbo delovnih mest v občinski upravi Mestne občine Novo mesto

1. Višji strokovni sodelavec I za gospodarjenje s stavbnimi zemljišči in za investicije
2. Višji strokovni sodelavec I za pripravo prostorsko izvedbenih aktov
3. Višji strokovni sodelavec I za pripravo prostorske izvedbene dokumentacije - 2x

Pogoji k 1. točki:

Kandidati morajo poleg zakonsko določenih izpolnjevati še naslednje pogoje:

1. da ima univerzitetno izobrazbo gradbene ali ekonomske smeri,
2. ima najmanj 5 let delovnih izkušenj,
3. da pozna delo z računalnikom, ima voziški izpit B kategorije, ima opravljen preizkus usposobljenosti iz upravnega postopka,
4. ima dodatna znanja: strokovni izpit, opravljen preizkus iz pisarniškega poslovanja.

Pogoji k 2. in 3. točki:

Kandidati morajo poleg zakonsko določenih izpolnjevati še naslednje pogoje:

1. da ima univerzitetno izobrazbo gradbene, geodetske, arhitekturne smeri ali smeri krajske arhitekture,
2. ima najmanj 5 let delovnih izkušenj,
3. da pozna delo z računalnikom, ima voziški izpit B kategorije, ima opravljen preizkus usposobljenosti iz upravnega postopka,
4. ima dodatna znanja: strokovni izpit, opravljen preizkus iz pisarniškega poslovanja.

Z izbranimi kandidati bo v skladu z zakonom in drugimi predpisi sklenjeno delovno razmerje za nedoločen čas.

Upošteevane bodo prijave, ki bodo prispele v roku 10 dni od objave razpisa na naslov: **Mestna občina Novo mesto, Sekretariat za občo upravo, Seidlova cesta 1, 8000 Novo mesto.** Prijave morajo biti predložene v zaprti ovojnici, opremljene z oznako: "Ne odpiraj - prijava na delovno mesto".

Kandidati bodo o izbiri obveščeni najkasneje v roku 30 dni od dneva objave tega javnega razpisa.

Dodatne informacije lahko kandidati dobijo v Sekretariatu za občo upravo, tel. št. 068/317-242.

OBNOVILI POKOPALIŠČE IN KAPELO

ČRMOŠNJICE - Krajin Črmošnjice in Srednje vasi so septembra s prostovoljnim delom obnovili pokopališče in pokopališko kapelo sv. Križa na Novem Taboru. Kapela je dobila tudi nov zvon, ki so ga poimenovali po blaženemu Antonu Martinu Slomšku. Priložnostno cerkveno slovesnost sta vodila prelat Božidar Metelko iz Ljubljane in semiški župnik Janko Štampar. (O. K.)

ZASEG NABOJEV IN TELESKOPSKE PALICE

OBREŽJE - Policist je pri italijanskem državljanu A. A. 16. novembra na MMP Obrežje v vozilu našel 609 lovskih nabojev, ki jih kršitelj ni prijavil. Naboj je zasledil, njega pa čaka sodnik za prekrške. 17. novembra pa so v vozilu bosanskega državljan E. K. našli 50 cm dolgo teleskopsko palico. Tudi to so zasegli.

Društvo za razvoj Bele krajine Martin Janžekovič Črnomelj

razpisuje

natečaj

za podelitev nagrad na raziskovalnem področju

1.

V skladu s Pravilnikom o podeljevanju nagrad za izume in tehnične izboljšave razpisuje Društvo za razvoj Bele krajine Martin Janžekovič Črnomelj natečaj za zbiranje predlogov za nagrade v letu 1999.

2.

Društvo bo podelilo tri nagrade in sicer: I. nagrado v višini 300.000 SIT, II. nagrado v višini 200.000 SIT in III. nagrado v višini 100.000 SIT brutto. Nagrade se podeli za izume oz. tehnične izboljšave, ki so pričeli dajati rezultate v zadnjih dveh letih pred objavo razpisa na območju Bele krajine. Nagrado lahko prejme fizična oseba ali skupina fizičnih oseb.

KZ KRKA, z.o.o., PE AGROSERVIS, Knafelčeva 2, Novo mesto, v okviru tradicionalnega sejma, ki bo v nedeljo, 28.11.1999, objavlja javno licitacijo rabljenih in poškodovanih vozil.

	Letnik	Izkl. cena v SIT
1. R-KANGOO 1,4	1999	600.000
2. FORD FIESTA 1,1	1994	300.000
3. R-TRAFIC T 1100 D FURGON	1991	220.000
4. AUDI A4 1,8	1999	4.000.000
5. PIAGGIO PORTER S 85 LV	1994	500.000
6. PRIKOLICA KUFRER 2600	1993	500.000

Licitacija bo v nedeljo, 28.11.1999, ob 9. uri v prostorih PE Agroservis, Knafelčeva 2, Novo mesto. Ogled vozil bo v petek, 26.11.1999, od 8. do 15. ure, ter eno uro pred začetkom licitacije. 10-odst. vplačila sprejemamo eno uro pred začetkom licitacije. Vozili pod zap. št. 4 in 5 ter prikolica pod zap. št. 6 so nepoškodovani v voznem stanju.

KZ Krka z.o.o., Novo mesto

3.

Merila za podelitev nagrad so: pridobivanje večjega dohodka, povečanje števila delovnih mest oz. njihovo ohranjanje, uvažanje okolju prijaznejše proizvodnje, zagotavljanje trajnejših dobrih poslovnih rezultatov.

4.

Prijava na natečaj mora vsebovati:

- a. natančno ime in naslov predlagatelja ter kandidata oz. članov skupine, ki se predlagajo za nagrado,
- b. potrdilo pristojnega urada o patentu, če gre za izum oz. potrdilo firme, če gre za tehnično izboljšavo,
- c. opis izuma oz. tehnične izboljšave,
- d. potrdilo firme o poslovnih učinkih v skladu s 3. točko tega razpisa.

5.

Prijava na natečaj lahko pošlje sam avtor ali pravna oseba, za katero dela avtor in sicer do vključno 31.12.1999 na naslov: **Društvo za razvoj Bele krajine Martin Janžekovič, Črnomelj, Ulica Mirana Jarca 20, Črnomelj.** Podrobnejše informacije so na voljo pri Kseniji Khalil, tel. 068/51-265.

Sporočamo žalostno vest, da nas je v 47. letu zapustil

JOŽE BREGAR

delavec Dolenjke

Od njega smo se poslovili v ponedeljek, 22. novembra, na pokopališču v Brusnicah. Ostal bo v našem spominu!

Kolektiv družbe Dolenjka, d.d., Novo mesto

ZAHVALA

Za eno prosim Gospoda, to skušam doseči: da bi prebival v Gospodovi hiši vse dni svojega življenja, da bi zrl Gospodovo milino, premišljal v njegovem templju. (Ps 27,4)

V 80. letu je odšel po večno plačilo naš dobri mož, oče, stari ata, brat, tast, stric in svak

KAREL KAPŠ

vrtnarski mojster v pokoju

Hvala vsem, ki ste nam v času njegove bolezni in najtežjih trenutkih stali ob strani, nam izrazili sožalje, darovali cvetje, sveče, za svete maše in za smihelsko cerkev. Hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Še posebej pa družini Rauh, Pošti Slovenije PE Novo mesto, pevcem Grajski fantje iz Otočca in vsem duhovnikom. Hvala vsem, ki ste ga spoštovali, ga imeli radi in se ga spominjate v molitvah.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Kar je minilo, se ne vrne. Toda če je zašlo v svetlobi, se še dolgo sveti. (K. Foerster)

V 86. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, babica, prababica, tašča, sestra in teta

FRANČIŠKA KLUN

roj. Drganc

iz Šentjošta 19, Novo mesto

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom in vsem, ki ste z nami delili žalost in bolečino ter pokojno pospremili na njeni zadnji poti. Hvala pogrebni službi Oklešen, pevcem in gospodu župniku za lepo opravljen obred. Še enkrat vsem iskrena hvala!

Vsi njeni

ZAHVALA

V 46. letu starosti nas je mnogo prezgodaj zapustila draga žena, mama in stara mama

VERA ŽUNIČ

iz Žuničev

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, podjetju Danfoss ter sodelavcem podjetja za pomoč. Zahvala tudi pogrebni družbi Hiti ter njegovim pevkam, gospodu župniku za lepo opravljen pogrebni obred. Vsem skupaj iskrena hvala!

Žalujoči: mož Ivan z otroki

NOČE VRNITI DENARJA

ŽUŽEMBERK - 36-letna I. M. iz okolice Grosuplje je osumljena kaznivnega dejanja goljufije, ker si je 28. maja 1999 od oškodovanke M. S. iz okolice Žužemberka sposodila tisoč DEM in ji obljubila, da jih bo vrnila v tednu dni. Osumljena kljub večkratnim opozorilom tega ni storila.

POPRAVEK

Pri zahvali za pokojnim ANTONOM HUMLJANOM z Boldraža pri Metliki je pomotoma izpadel stavek: "Hvala vsem, ki ste žalovali z nami." Prizadetim se opravičujemo!

ZAHVALA

Vse življenje si garal, vse za dom, družino dal. Bolečine težke si prestal, a za nas nisi umrl, v naših srcih boš ostal.

V 75. letu starosti nas je po težki bolezni zapustil naš dragi mož, oče in stari oče

JOŽE ŽIVCIČ

Kovačji grad 2, Vinica

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem za podarjeno cvetje, sveče in izraze sožalja. Posebna zahvala družini Sneler in Gračam za pomoč na domu, g. župniku za lepo opravljen obred, govornikom za besede slovesa, g. Florjanu Jaketiču in g. Miru Kajinu, borcem NOB, gasilec PGD Vinica, pevcem ter pogrebni službi Flajnik za pogrebne storitve. Še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste sočustvovali z nami in pospremili pokojnika na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: žena Marija, sin Jože z družino, hčerki Zdenka in Viljenka z družinama

ZAHVALA

Od poti do poti prepevam o tebi, a nihče ne ve za dolino mojih sanj. (I. Zoran)

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta in brata

IVANA ZORANA

iz Trdinove 5 c v Novem mestu

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste v težkih trenutkih bili z nami. Neizmerno ga bomo pogrešali in za vedno bo živel v naših srcih.

Za njim žalujemo: žena Tilka, sinova Borut in Jernej, brat Franci in sestra Anica

ZAHVALA

Mar prav zares odšel je tja v neznano? Kako je mogel, ko smo mi še tu? Nositi moramo vsak svojo rano molče, da mu ne zmotimo miru.

Z bolečino v srcu sporočamo, da nas je v 64. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in stric

STANKO MARKELC

iz Zaloga pri Škocjanu 3

V mrzlem jesenskem dnevu se je poslovil in za seboj pustil praznino v krogu domačih in tistih, ki so ga poznali in imeli radi. Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v trenutkih žalosti stali ob strani, pokojniku darovali svete maše, cvetje, sveče ter nam izrazili sožalje in našega očeta v tako velikem številu pospremili k preranemu grobu. Zahvala tudi g. župniku za lepo opravljen obred, pevcem, govornikom g. Anderliču in g. Smrekarju za poslovinne besede, pogrebni službi Blatnik ter gasilec. Zahvala tudi kolektivoma Mesarstvo Cvetan in GRC Novo mesto. Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

Po hudi bolezni je v 69. letu starosti umrl

PETER BUTALA

iz Izole

Pokojnik je pokopan v rojstni vasi v Radencih,
Stari trg ob Kolpi.

Žalujoči: hčerki z družinama

ZAHVALA

V 63. letu nas je zapustila žena,
mama, stara mama

MARIJA BIZJAK

Zahvala vsem, ki so darovali za zadnje slovo.

Žalujoči: vsi njeni

POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

Leopold Oklešen

K Roku 26, Novo mesto

☎ 068/323-193

mobitel: 0609/625-585

0609/615-239

delovni čas: NON STOP

Vsi, ki so upravičeni do povračila
pogrebni stroškov, imajo pri celotni
storitvi le minimalno doplačilo.
Opravljamo tudi prevoze v tujino in
v nekdanje jugoslovanske republike.

ZAHVALA

V 75. letu starosti nas je za vedno
zapustila naša draga mama, stara
mama, prababica, tašča, sestra in teta

LJUDMILA ZUPANČIČ

Brezarjeva mama

iz Dobrniča 28

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem,
ki ste pokojni darovali cvetje in sveče ter jo v tako velikem
številu pospremili na zadnji poti. Zahvala tudi gospodu
župniku za lepo opravljen obred in cerkvenemu zboru iz
Dobrniča. Vsem še enkrat hvala!

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

V 66. letu starosti nas je zapustil naš
dragi mož, oče, sin, stari oče, brat,
stric in tast

ALOJZ VDOVČ

iz Dobruške vasi pri Škocjanu

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in prijateljem
za darovano cvetje in spremstvo pokojnega na zadnji poti.
Zahvala tudi zdravstvenemu osebju, pevcem, govornici in
gospodu za lepo opravljen obred.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Skrb, delo in trpljenje -
tvoje je bilo življenje.
Bolečine si prestala,
zdaj boš v grobu mirno spala,
a v naših srcih boš ostala.

V 63. letu nas je po hudi bolezni za
vedno zapustila naša draga mama,
stara mama, sestra, tašča in teta

ANA POLIČNIK

roj. Hrovat

iz Loške vasi 7 a
pri Dolenjskih Toplicah

Zahvaljujemo se sorodnikom, sosedom in znancem za izraze
sožalja, podarjeno cvetje, sveče, maše in spremstvo pokojne
na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo Splošni bolnišnici
Novo mesto, patronažnima sestrama Kati in Erni. Hvala tudi
Mercatorju, ZNAS-u in Marjanovim bivšim sodelavcem
Gorjancev, pevcem iz Šmihela, pogrebni službi Oklešen in
gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

V 87. letu starosti nas je po kratki,
hudi bolezni zapustila naša draga
mama, tašča, sestrična, babica in
prababica

MARIJA MURGELJ

roj. Gašperič

nazadnje stanujoča na Malem
Kalu 12, Mirna Peč

Zahvaljujemo se sorodnikom, prijateljem, vaščanom in
znancem za izraze sožalja, darovano cvetje, sveče in za sv.
maše ter vsem, ki ste pokojno v tako velikem številu spremili
na zadnji poti. Hvala pogrebni službi Oklešen, pevskeemu
zboru Šmihel, g. župniku za lepo opravljen obred in
godbeniku za odigrano Tišino. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Zima bo v najin vrt prišla,
čakala bo, da prideš ti,
in sedla bo na zasnežena tla
in zajokala bo, ker te ni.

V 66. letu starosti nas je zapustila
naša draga mama

ANA HODNIK

iz Ragóvske ul. 7, Novo mesto

Najlepše se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in
znancem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali, nam izrazili
sožalje, pokojni darovali cvetje in sveče. Posebno se
zahvaljujemo Domu starejših občanov Novo mesto, družini
Povše, župniku za lepo opravljen obred in vsem, ki ste
pokojnico spremili na zadnji poti.

Žalujoči: hčerka Anita in vsi njeni

ZAHVALA

V 49. letu starosti se je mnogo
prezgodaj končala življenjska pot
našega dobrega in ljubečega moža,
očeta in brata

LJUBA JENKOLETA

z Dvora 13

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v
težkih trenutkih stali ob strani in nam pomagali ter ga v tako
velikem številu pospremili k večnemu počitku.

Žalujoči: žena Amalija, hči Ljubica, sinova Jože in Martin ter
sestra Draga in brat France z družinama

Sporočamo žalostno vest, da nas je nenadoma zapustil naš sodelavec

ANTON TORI

tesar v betonarni

Ohranili ga bomo v lepem spominu.

CESTNO PODJETJE NOVO MESTO, d.d.

ZAHVALA

Ko bi človeška glava
umna bila,
dragi Bojan, tebe
ne bi črna zemlja krila.

Ob tragični in mnogo prezgodnji smrti našega dragega

BOJANA FLORJANČIČA ml.

iz Šentpetra 31, Otočec

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam izrekli sožalje, nam stali ob strani ali kako drugače
pomagali v težkih trenutkih slovesa. Hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili do
njegovega preranega groba.

Vsi njegovi

OSMRNICA

Iztekla se je življenjska pot našega upokojenega sodelavca iz SEKTORJA LOGISTIKE IN NABAVE

FRANCA BAŠLJA

Obrh 21, Šmarješke Toplice

Od njega smo se poslovili v soboto, 20. novembra 1999, na pokopališču v Šmarjeti. S
hvaležnostjo se ga bomo spominjali.

Delavci in upokojenci Krke, tovarne zdravil, d.d., Novo mesto

Sporočamo žalostno vest, da je umrl

FRANC ŽITNIK

upokojeni delavec Ljubljanskih mlekar

Dolgoletnega sodelavca bomo ohranili v lepem spominu.

Delavci Ljubljanskih mlekar, d.d.

tedenski koledar

Četrtek, 25. novembra - Katarina Petek, 26. novembra - Konrad Sobota, 27. novembra - Vigil Nedelja, 28. novembra - Jakob Ponedeljek, 29. novembra - Nina Torek, 30. novembra - Andrej Sreda, 1. decembra - Marijan

LUNINE MENE
30. novembra ob 0.19 - zadnji krajec

kino

BREŽICE: Od 25. do 28.11. (ob 18. in 20. uri) ter 29. in 30.11. (ob 20. uri) pustolovska komedija Asterix. 1.12. (ob 20. uri) drama Srčne igre.

DOBROPOLJE: 26.11. (ob 19.30) komedija Moja boš. 28.11. (ob 15. uri in 19.30) pustolovski film Legionar.

GROŠUPLE: 26.11. (ob 19. uri) pustolovski film Legionar.

IVANČNA GORICA: 25.11. (ob 20. uri) pustolovski film Legionar.

KOČEVJE: 27.11. (ob 20. uri) komedija Moja boš. 29.11. (ob 18. in 20. uri) pustolovski film Legionar.

KRŠKO: 26.11. (ob 20. uri) ter 27. in 28.11. (ob 18. uri) komedija Ful gas.

NOVO MESTO: Od 25.11. do 1.12. (ob 21. uri) akcijski film Zbornica. Od 25.11. do 1.12. (ob 17. in 19. uri) ter 27. in 28.11. (tudi ob 11. in 15. uri) pustolovska komedija Asterix.

RIBNICA: 27.11. (ob 21. uri) pustolovski film Legionar. 28.11. (ob 16. uri) komedija Moja boš.

TREBNJE: 26.11. (ob 20. uri) in 28.11. (ob 17. uri) romantična komedija Naravne sile.

VELIKE LAŠČE: 27.11. (ob 19. uri) pustolovski film Legionar. 28.11. (ob 19. uri) komedija Moja boš.

KUPIM

JEDILNI KROMPIR odkupujemo. ☎ (068) 66-665. 3868

MOTORNÁ VOZILA

PEUGEOT 206 XS 1.4, letnik 2/99, rdeč, prvi lastnik, 3V, servisna knjižica, 20.000 km, 4 zimske gume, prodam za 1.800.000 SIT. ☎ (041)253-008. 3721

CLIO 1.2, 3V, letnik 1995, bel, 39.000 km, prodam za 800.000 SIT. ☎ (068)325-837, po 14. uri. 3833

MALI OGLAS

Lepo grajen, manjši, močan, ljubitelj športa in narave, sposoben, vzdržljiv ponujam trajno varnost predvsem ženskam, pa tudi moškim vseh starosti.

CENA: že od 250 SIT na dan. **ŠIFRA:** Mercedes-Benz, razred A, 3+financiranje.

Dodatne informacije: AUTOCOMMERCE, d. o. o., Seidlova cesta 16, Novo mesto, telefon: 068 321 000.

JUGO KORAL 45, letnik 1991, registriran do 2/2000, 90.000 km, rdeč, prodam. ☎ (041)568-304. 3838

JUGO SKALA 55, letnik 1990, 64.500 km, registriran do 31.7.2000, prodam. ☎ (0608) 87-784. 3843

POLO, letnik 1999, prodam. ☎ (068)69-487. 3850

CLIO 1.4 RT, letnik 1993, registriran do 7/2000, prodam. ☎ (068)75-334 ali (041)697-963. 3850

LADO NIVO, letnik 1987, vozno, prodam. ☎ (068)75-521. 3851

OPEL OMEGA 2.0 i karavan, letnik 1988, bel, ugodno prodam. ☎ (041)883-670. 3853

ŠKODA FAVORIT GLX, letnik 1993, dobro ohranjeno, prodam za 3000 DEM. ☎ (068)27-372 ali (041)202-302. 3855

JUGO 45, letnik 1990, prodam. ☎ (068)45-514. 3861

ALFA ROMEO 145 1.6, letnik 1996, 52.000 km, prodam za 1.590.000 SIT. ☎ (041)372-880. 3877

POLTOVORNO VOZILLO Mercedes Benz MB 100, nosilnost 1 tona, letnik 1992, s cerado, 55.000 km, dobro ohranjen, prodam. ☎ (0609)653-772. 3845

PRODAJ

KAMEN, pohorski škrljavec, naraven, različnih barv in debelin, prodajamo. Nudimo polaganje kamna in prevoz. ☎ in fax: (063)754-003 ali (041)621-478. 3748

LES, stenski opaž, bruna, ostriže, late, talni pod, rezan les prodajamo. Nudimo prevoz! ☎ in fax: (063)754-003 ali (041)621-478. 3748

OPAZ, smrekov, stropni ali talni, in zaključne letve, suhe, prve ali druge klase, prodam. Dostava brezplačna! ☎ (063)451-082. 3780

HLADILNO VITRINO, salamoreznico in police za trgovino prodam. ☎ (0608)778-191. 3844

DVOOSNO PRIKOLICO za osební avto, nosilnosti 800 kg in cisterno, plastično, 2000-litrsko, za kurilno olje, prodam. Ogleđ na Lutskem selu 22, Otočec. 3860

VEČJO KOLIČINO medu (hoja, kostanj, cvetlični), prodam. ☎ (068)84-394. 3871

MOBILNI TELEFON Motorola 160 D ugodno prodam. ☎ (068)324-377. 3875

PANCERJE št. 44 ugodno prodam. ☎ (068) 324-377. 3876

BUKOVE BRIKETE za kurjavo in 120 m² opaža, 16 mm debeline prodam. ☎ (068)83-124. 3836

RAZNO

VEDEŽEVANJE PO POŠTI! Postavite jasno vprašanje. Navedite rojstni datum. Plačilo po povzetju 1500 SIT + PTT za eno vprašanje. Storžek - MC, d.o.o., Partizanska 2, 2319 Poljčane. 3728

Teptalni stroj PRINOTH za urejanje tekaških prog in manjših smučišč, prodamo. Tel. 064/472-034, po 16. uri.

URŠKA Novo mesto več kot plesna šola

ZAUPAJTE PLESNIM MOJSTROM!

TEČAJI ZA MATURANTE, VALETO, CELOLETNA PLESNA ŠOLA ZA OTROKE, SKUPINE ZA HIP HOP, ŠPORTNI PLES...

TEČAJI ZA ODRASLE: začetni: sobota, 4.12. ob 19.30 nadaljevalni: torek, 7.12. ob 20.00 petek, 10.12. ob 19.00

Tel.: 0609/625-949

SI ŽELITE DRUŽBE, potrebujete pogovor, nasvet? Pokličite! ☎ (090)46-52, 156 SIT/min. 3727

INŠTRUIRAM računovodstvo, statistiko in ostale strokovne predmete na srednji in visoki šoli ekonomske usmeritve. ☎ (068)324-377. 3812

POSLOVNI PROSTOR, primeren za gostinstvo in trgovinsko dejavnost, v Novem mestu, cca 140 m², prodam. ☎ (068)25-, 26. ali 27. novembra, od 9. do 12. ure na ☎ (041)861-467. 3839

ZAVAROVANI AVSTRIJSKE ZAVAROVALNICE WIENER STADTISCHE - WWP! Če ste vplačali enega ali več obrokov življenjskega zavarovanja vam povrnemo del vplačanega zneska, tudi če ste izgubili polico. ☎ (062)622-227, od 10. do 14. ure. 3840

POKOJNINSKE BONE, delnice vseh skladov in podjetij lahko prodate preko borzno-posredniške hiše Medvesek Pušnik v Mercator centru Novo mesto, ☎ (068)393-02-62. 3862

IZPOSOJA svečanih oblek in šivance po meri, izdelava konfetov in ostalih dodatkov, velika izbira ženskih poročnih oblek, oblekice za krst in obleke za obhajilo. Florjančič, d.n.o., Sent-jernej, ☎ (068)82-040. 3862

PISARNIŠKE PROSTORE, 120 m², v neposredni bližini centra Novega mesta, oddam. ☎ (041)720-207. 3865

V NOVO MESTU nudim varstvo otrok in čistim stanovanja ter druge prostore. ☎ (068)324-868. 3873

SLUŽBO DOBI

NATAKARICA in KUJARICA dobi zaposlitev v enem od novomeških bistrojev. ☎ (041)628-385. 3852

KUHARJA (-ICO) zaposlimo za nedoločen čas. ☎ (068)47-451. 3852

KUHARICO zaposlimo. ☎ (068)78-254. 3866

ŠTUDENTKE iz okolice Trebnjega, Novega mesta ali Ivančne Gorice, za delov gostinskem lokalu, brez strednje hrane, iščemo. ☎ (041) 682-484. 3866

DVA ELEKTRIKARJA - monterja zaposlimo. Pisne vloge pošljite na naslov: Elfis Novo mesto, d.o.o., Ragovska 7 a, Novo mesto. 3866

V pričakovanju leta 2000 potrebujemo urejene zastopnike za terensko prodajo na področju širše Dolenjske. OD vsaj 50.000 SIT in dnevnice ter KM. Inf. na tel.: 041/736-727 po 17. uri.

KOPROS, d.o.o., Cirje 6, 8274 RAKA zaposli v novem gostinskem lokalu 2 KUHARJA in 2 NATAKARJA. Pisne prijave z življenjepisom pričakujemo do 1.12.1999. Informacije: 0608/75-70-10.

TRGOVSKO PODJETJE ZRNO, d.o.o. Gmajna 6, 8274 RAKA zaposli dva šoferja za vožnjo s pol-priklopniki na relaciji Hrvaška-Slovenija. Zaželenje so delovne izkušnje. Informacije na telefon: 0608/75-410 0608/75-086

V KAVA BARU Pri slonu zaposlimo natakari-co. ☎ (068)321-495, dopoldan, 326-748, popoldan. 3869

DEKLE za delo v strežbi zaposlimo. ☎ (041)269-462. 3872

ELEKTROMECHANIK ali avtomehanik z veseljem do prevkalifikacije v elektromehanika ter avtoličarja nudimo delo. Šifra: Elektromehanik. 3878

STANOVANJA

NA MIRNI na Dolenjskem prodam komfortno garsonjero s telefonom, CK, balkon, kletjo, 33 m², prvo nadstropje. Julijana Jaklič, ☎ (068)47-912. 3835

TRISOBNO STANOVANJE v Šegovi ulici 12 v Novem mestu ugodno prodam. ☎ (041)622-668. 3841

V NOVO MESTU (na Kandijski c.) oddam kompletno opremljeno enosobno stanovanje s CK, TV in telefonom. ☎ (068)25-538, (041)740-256. 3879

ŽIVALI

POLOVICO krave prodam. ☎ (068)344-184. 3831

KRAVO SIMENTALKO, staro 4 leta, za zakol ali nadaljnjo rejo, prodam. ☎ (068)85-760. 3832

PRAŠIČE za zakol, težke 150 do 200 kg, domača hrana, prodam. ☎ (068)42-594. 3846

PRAŠIČA, težkega 110 kg, domača krma, prodam. ☎ (068)771-233. 3846

PRAŠIČA prodam. ☎ (068)326-704. 3848

POLOVICO PRAŠIČA, težkega 200 kg, domača krma, prodam. ☎ (068)47-645. 3856

2 PRAŠIČA, 140 do 160 kg, prodam. ☎ (068)324-097. 3857

PUJSKE, težke do 30 kg, prodam. ☎ (068) 75-121. 3858

2 PRAŠIČA, 120 do 160 kg, domača krma, prodam. ☎ (068)75-010. 3859

PRAŠIČA za zakol, krmiljenega z domačo krmo, prodam. ☎ (068)326-271. 3863

OVCE za zakol, očiščene, po kosih prodam. ☎ (068)50-103 ali (041)717-756. 3864

PRAŠIČE za zakol prodam. ☎ (068)81-679. 3834

KREKOVA BANKA

UGODNA PONUDBA KREDITIRANJA PREBIVALSTVA

DO 5 LET

ZA KOMITENTE IN NEKOMITENTE

PE NOVO MESTO, Prešernov trg 1 Tel.: (068) 371-9860

www.krekova-banka.si

Da bo denar v službi človeka

Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije

Območna enota Novo mesto

Novi trg 9, 8000 Novo mesto

Za delo izvedenskih organov Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije objavlja

RAZPIS za izvedence nemedicinske stroke za Invalidsko komisijo I. stopnje pri območni enoti Novo mesto:

• 2 inženirja varstva pri delu

Za izvedenca je lahko imenovan strokovnjak nemedicinske stroke z ustreznimi delovnimi in strokovnimi izkušnjami, ki omogoča ocenjevanje invalidnosti in drugih dejstev za pridobitev pravic po Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

Izbrani izvedenci bodo kot člani senata Invalidske komisije, sodelovali pri izdelavi izvedenska mnenja po 265. in 140. členu Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Delo se na podlagi določil posebnega pravilnika Zavoda opravlja po pogodbi in poteka praviloma v dopoldanskem in popoldanskem času.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izobrazbi v 8 dneh na naslov: ZAVOD ZA POKOJNINSKO IN INVALIDSKO ZAVAROVANJE SLOVENIJE

Območna enota Novo mesto
Novi trg 9
8000 Novo mesto

O imenovanju oz. neimenovanju bodo kandidati obveščeni v 8 dneh po sklepu pristojnega organa.

NOVOTEKS TKANINA, d.d.

Novo mesto

objavlja

prosto delovno mesto za nedoločen čas s polnim delovnim časom

ANALITIK - PLANER

Pogoji:

- VI. ali VII. stopnja izobrazbe ekonomske smeri
- 3 leta delovnih izkušenj
- poskusno delo 4 mesece
- zaželenje izkušnje s področja plana in analiz
- pasivno znanje tujega jezika

Kandidati naj v 8 dneh po objavi oglasa pošljejo pisne prijave z dokazili in kratkim življenjepisom na naslov: **Novoteks Tkanina, d.d., Foersterjeva 10, 8000 Novo mesto** s pripisom "za razpis". O izbiri bomo kandidate obvestili v 15 dneh po opravljeni izbiri.

ZRNO, d.o.o., Gmajna 6, 8274 Raka

I.

Trgovina Zrno, d.o.o., Raka ima veliko posezonsko akcijo gradbenega in kmetijskega materiala:

- cement 769,90 SIT/vreča
- apno 385,00 SIT/vreča
- armaturne mreže 9x6 5.290,00 SIT/kom
- mod. blok 85,90 SIT (naročilo za cel kamion)
- opeka Bramac 159,80 SIT/kom

V Zrnu zbira naročila za spomladi za vse vrste fasad, notranjih ometov, samorazlivne estrije, saj so na tem področju v samem vrhu po kvaliteti in asortimanu in trenutno nudijo izredno ugodne popuste.

Najugodnejše fasade proizvajalca Quarzolith - Avstrija v Sloveniji:

- toplotni omet P 2500 824,79 SIT/vreča
- toplotni omet supertherm 1.050,79 SIT/vreča
- stiropor fasada 5 cm kpl. 1.570,18 SIT/m²

Ravno tako ugodno cenovno in kvalitetno izvajajo tudi vodovod in centralno ogrevanje.

Preko Zrna je mogoče dobiti tudi ponudbe za zidarska in ostala gradbena dela.

II.

ZRNO ima posezonske cene za umetna gnojila v času od 15.11.1999 do 20.12.1999.

- posebno ugodna cena za KAN 1.049,00 SIT/vreča
- NPK 15-15-15 1.517,00 SIT/vreča
- NPK S 26-26 1.858,00 SIT/vreča
- NPK 7-20-30 1.849,00 SIT/vreča
- PK 0-10-30-0.2 1.950,00 SIT/vreča
- P 0-26-0-0.2 1.345,00 SIT/vreča

Na zalogi so žita:

- kuzuza v vrečah 23,76 SIT/kg
- ječmen v vrečah 30,00 SIT/kg
- oves v vrečah 28,00 SIT/kg

Nudimo vam tudi celoten program zaščitnih sredstev za naslednjo sezono po nižjih cenah.

Za vse kupljeno blago omogočajo v Zrnu dostavo na dom ali gradbišče.

Telefon: 0608/75-410, 0608/75-086

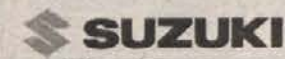

• 10. LIFF OBISKALO 20.000 CINEFILOV

Ljubljanski filmski festival se je končal v soboto s ponovno projekcijo zmagovalnega Desetega brata iz vseh pogledih malo znane in zelo oddaljene Kirgizije, države iz nekdanje sovjetske Azije. Kirgiški film, ki se je slovenskemu občinstvu v ostri konkurenci 22-ih naslovov tekmovalnih Perspektiv najbolj priljubil, je vodimca prejel predvsem po zaslugi svoje preprostosti in neposrednosti. Vsebinsko črpa iz tradicionalnega običaja, po katerem jalojemo paru ponudijo otroka iz velike družine. Ko mali Beškempir izve, da je posvojeneec ali deseti brat, dečka zagradi osebnostna kriza. Deseti brat, ki je posnet skoraj izključno v širokih, splošnih kadrh, je strašno duhovit in številnih nenavadnih erotičnih igricalh vaške mularije, ki ima namesto igrač na voljo le blato in pesek, iz katerega med drugim oblikujejo žensko figuro in z njo simulirajo spolni odnos.

Osebnost sem favoriziral švedski Pokaži mi ljubezen ali Fucking Amal, kar bi smiselno lahko prevedli kot "Zajebano zahojeno Trebnje". Štiri najstnejši junakinji filma sta najstnici, za kateri je Amal v vseh ozirih mnogo premajhen, toda ko dekleti, prva je osamljena pesnica in zaprežena lezbijka, druga pa lokalna lepota-prasička, zvožita mučno spolno samodefiniranje in si priznata, da sta na smrt zaljubljeni, to mirno javno pokažeta in se poživžgata na

TOMAŽ BRATOŽ

AVTO mehanika
prodaja vozil kleparstvo
ličarstvo

50 % ZDAJ Financiranje tudi na položnice 50% ČEZ 2 LETI

ALTO 1.013D	samo	10.270	tolarjev na mesec
SWIFT 1.013D	samo	11.979	tolarjev na mesec
BALENO 1.3/3D	samo	18.995	tolarjev na mesec

Avtomehanika Jurij Murn, s.p.

Resslova 4, Novo mesto

☎ 068/24-791

DOLENJSKI LIST

Izdajatelj: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Direktor: Drago Rustja Uredništvo: Jožica Dornič (v.d. odgovorne urednice), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Breda Dušič Gornik, Tanja Jakše Gazvoda, Mojca Leskovšek-Svete, Martin Luzar, Milan Markelj, Lidija Murn, Pavel Perc in Igor Vidmar

Izhaja ob četrtnih. Cena izvida 210 tolarjev; naročnina za 13 izvodov v 4. trimesečju 2.574 tolarjev, za upokojenca 2.314 tolarjev, za pravne osebe 5.148 tolarjev; za tujino letno 70 evrov oz. druga valuta v tej vrednosti. V ceni izvida oz. naročnini je upoštevan 8-odst. DDV.

Naročila in pisne odpovedi sprejemamo samo s prvo številko v mesecu.

Oglaš: Cena 1 cm v stolpcu za oglas (in mali oglas pravnih oseb) 2.800 tolarjev (v barvi 3.000 tolarjev), na prvi ali zadnji strani 5.600 tolarjev (v barvi 6.000 tolarjev); za razpis 3.300 tolarjev. V ceni oglaš oz. razpisa ni upoštevan 19-od

SHEN QI - energija življenja
Ustvarjamo pogoje za samozdravljenje bolezni, zasvojenosti...
GSM: 041/690-082
Tel.: 068/323-602

DOLENJSKI LIST

Poleg kegljišča na Germovi 6 v Novem mestu posluje

Postregli vas bodo s:

- picami
- hamburgerjem
- giricami
- pomfritom
- sladoledom
- ledeno kavo
- sadnimi kupami

in raznovrstnimi pijačami.

☎ 068/321-878

Vabljeni

DOLENJSKI LIST

LERAN, d.o.o.

Novo mesto, Lebanova 24

tel./fax: 068/322-282

tel. 068/342-470

mobitel: 0609/633-553

Prodamo:

• **HIŠE:** V Novem mestu, Brežicah, Krškem, Črnomlju, Metliki, Žužemberku, Mokronogu, Semiču, Straži, Gor. Vrhopolju, Orehoviči, Dol. Brezovici, Škocjanu, Bučki, Dol. Ponikvah, Ljubljani...

• **STANOVANJA:** v Novem mestu, Krškem, Črnomlju, Šmarjeških Toplicah, Smolenji vasi, Kranju...

• **VIKENDE:** v Kotu pri Dvoru, Borštu pri Ajdovcu, na Bučki, v Gabrju, na Šutenskem hribu pri Podobočju, Tolstem vrhu, Novi Gori nad Stražo, v Karteljevem (Poljane), na Trški gori...

• **GRADBENE PARCELE:** v Mirni Peči, Mokronogu, Vrhu pri Sentrupertu, Grobljem pri Sentejmeju...

• **POSLOVNE PROSTORE:** v Novem mestu (Glavni trg, Novi trg, Šolski center, Bučna vas), v Črnomlju (picerija in diskoteka), v Žužemberku...

• **KMETIJE:** v Gor. Nemški vasi pri Trebnjem, Šmarjeti, Beli krajini...

• **NAJEM:** v najem oddamo poslovne prostore in stanovanja v Novem mestu.

Oglasite na na sedežu podjetja ali nas pokličite.

Pokličite brezplačno telefonsko številko

080 3000

ISDN paket 3000

in se dogovorite za nakup

Brezplačno Vam ga v rdeči vrečki

dostavimo na dom. Paket vključuje digitalni telefon,

ki omogoča izpis številke

kličočega, paket SiOL za dostop do

interneta, modem ISDN ter nadgradnjo analognega

priključka v priključek ISDN. Brezplačna priključitev

terminalne opreme je zagotovljena! S

ISDN paket 3000

se stroški Vašega pogovora ne spremenijo.

Hitrost prenosa podatkov se poveča.

Cena je **49.900,00 SIT**

in vključuje DDV.

Zdaj je čas!

Telekom Slovenije

Super Akcija
od 22. do 30. 11.

Super cena
5.490,00 SIT
Rezalni stroj
BOSCH

Super cena
5.490,00 SIT
Zgibna vrata
80 x 200
bela, hrast

Super cena
63.990,00 SIT
Glasbeni stolp
SONY MHC RXD 7

Super cena
34.440,00 SIT
TV VOYAGER
51 TTX

Super cena
32.990,00 SIT
Videorecorder
Philips 285, 2 glavi

Gotovinski popusti
s kartico Kovinotehna

Supercenter v BTC Novo mesto
Ljubljanska 27

KOVINOTEHNA

Prodajni center podov
PCP PUREBER
PARKETARSTVO

DOLENJSKI LIST

RADIO BREŽICE

na 88,9 in 95,9 MHz

RADIO UNIVOX

107.5 MHz UKV

Rožna ulica 39, Kočevje

tel./fax 061/855-666

Verjemite ali ne...

RADIO OGNJIŠČE

Krvavec 104,5

Kum 105,9

Vrnimo otroke pravljicam

Majhna Kristina je v vojni izgubila mamo. Tisoče otrok po vsem svetu nosi s seboj podobne zgodbe, zgodbe izgubljenega otroštva. Pomagajmo otrokom vojne, vrnimo jih pravljicam! Svoj prispevek lahko nakazujete na žiro račun: 50102-678-99015 s pripisom "Pravljice".

unicef
Slovenski odbor za UNICEF

ŠTIRINAJST DOBRIH RAZLOGOV

1. **ZANESLJIV:** kakovostno in zmogljivo omrežje.
2. **HITER:** do konca leta bo s signalom 040 pokritih že devet desetih prebivalstva.
3. **ODPRT:** gostovanje v mnogih omrežjih tujih operaterjev po vsem svetu.
4. **UDOBEN:** številne dodatne storitve vključene v svežnjih brez doplačila.
5. **DOMISELEN:** naročniška svežnja za vsakogar.
6. **PRESTIŽEN:** večjo porabo nagradi z nižjo ceno pogovora.
7. **PARTNERSKI:** omogoča klicanje po ugodni ceni.
8. **PRIJATELJSKI:** z 040.prijatelji še za 40% nižje cene pogovorov.
9. **ZABAVEN:** predplačilni sistem HALO.
10. **POZOREN:** 080 40 40 - prijazna naročniška služba.
11. **AŽUREN:** www.simobil.si - vedno dostopne ažurne informacije.
12. **POSLOVEN:** kakovostno svetovanje podjetjem.
13. **DOSTOPEN:** pooblaščen prodajalci po vsej Sloveniji.
14. **TOLARJEV** - znotraj omrežja 040 lahko vsi naročniki kličejo po enotni ceni, 14 tolarjev na minuto, ves dan. Sveženj PARTNER v času nižje tarife omogoča klicanje po ceni 14 tolarjev tudi v druga omrežja v Sloveniji. Do 20% smo znižali tudi cene ostalih klicev. Če izberete svoje 040.prijatelje, boste lahko klicali še 40% ceneje. V omrežju 040 je minuta pogovora tako le 8,40 tolarjev. Vse zgoraj navedene cene že vključujejo DDV.

GSM: 040

Pokličite nas: 080 40 40
Obiščite nas: www.simobil.si

SI.MOBIL

Sonja Molan

Konec oktobra je na slavnostni razglasitvi akcije "Najboljši policist v letu 1998/99" v Ljubljani med trindvajsetimi najboljšimi slovenskimi policisti iz enajstih policijskih uprav kot edina ženska sedela Sonja Molan iz Urada kriminalistične službe Policijske uprave (PU) Krško. "Sploh nisem vedela, da sem prišla v izbor za regijsko ravnico. Pa mi sosedja pravi, da je glasovala zame. Zakaj, pa mi ni bilo jasno," pripoveduje kriminalistka Sonja, ki je sicer vesela priznanja, toda skromna kot je, pravi, da bi si ga verjetno še prej zaslužila kdo drug, katerega dela je javnosti bolj skrito.

Da si je Sonja, doma iz Kostanjevce na Krki, izbrala poklic policistke, ni pravzaprav nič čudnega. Policijsko uniformo je nosila že njen oče, mož v modrem pa je postal tudi Sonjin brat. "Doma niso nasprotnovali moji odločitvi, čeprav me je oče opozoril na težje strani tega poklica. Sicer pa sem delo dobro poznala, saj smo nekaj časa celo stanovali na policijski postaji. Naj se sliši še tako zguljeno, toda ta poklic me je resnično veselil že od malega," je povedala Sonja, ki pa je po osnovni šoli morala v srednjo trgovsko šolo v Brežice, takrat namreč še ni bilo posebnega šolanja za policistke. "Le mesec dni sem bila trgovka. To ni bilo zame. Leto 1976 pomeni moj vstop v policijo. Kot druga generacija deklet sem končala šolo za miličnike." Preden je leta 1980 prišla na PU Krško, je bila policistka v Ljubljani, Sevnici in v Trbovljah. Ob delu je končala višjo šolo za notranje zadeve in zdaj je že deset let kriminalistka na PU Krško.

"Sedanje delo mi je zelo všeč, saj imam opravka z ljudmi. Delam v splošnem sektorju, kar pomeni, da obravnavam tako navadne tatvine kot umore," je razložila letošnja najboljša krška policistka (v kategoriji preventivno delo je prvo mesto zasedel Anton Žbui iz Policijske postaje Brežice). Sonja je specializirana za delo z otroki in mladostniki ter žrtvami kaznivih dejanj. Kot kriminalistki ji dela ne zmanjka, saj najrazličnejša kazniva dejanja postajajo naš vsakdan. "Moj poklic je lep, ker pomagam ljudem v stiski. Ko ljudje slišijo besedo policist, ne bi smeli pomisliti, samo, da je to tisti, ki ga na cesti lahko kaznuje, pač pa tudi tisti, ki mu v nesreči pomaga. Kako krasen je občutek, ko se z mojo pomočjo kaj spremeni na bolje!"

Pri Sonjinem delu je še kako potrebno dobro sodelovanje s Centrom za socialno delo kot tudi z vrstic, šolami in starši. Pogosto se znajde v težkih situacijah, ko mora biti še posebej psihično močna, npr. pri ogledih umorov, samomorov. Kot najstrašnejši primer ji je v spominu ostal dogodek, ko je oče z dvema majhnima otroka skočil pod vlak, starejšemu pa se je le uspelo pravočasno iztrgati iz očetovih rok. "Veliko je nasilja v družinah, največ fizičnega, pa tudi psihičnega, kar je težje dokazljivo. Ne morem mimo misli, da pri tem svoje naredijo tudi filmi, ki so vse prevečkrat polni nasilja."

Da jabolko ne pade daleč od drevesa, pa ni dokazala le Sonja, pač pa tudi njena družina, ki ji lahko rečemo kar "policijska". Poročena je z direktorjem PU Krško Miho Molanom, "toda spoznala sva že prej, ko sem v Brežicah hodila v šolo," hitro pristavi. Njun najstarejši sin Peter je ravno tako policist in sedaj pridno študira ob delu, mlajši, 13-letni Peter, pa se še ni odločil, kaj bo počel v življenju. Sonjin brat, tudi policist, si je za življenjsko soprotnico ravno tako izbral policistko, in tudi njun sin že obiskuje kadetsko šolo. Toda to še ni vse. "Tudi Jure Košir, ki je eden od dveh izbranih najboljših policistov v Sloveniji, je moj bratranec," se nasmeje Sonja.

LIDIJA MURN

Izlet naročnikov Dolenjskega lista in prednovoletno rajanje

Zabava bo v Šentvidu pri Stični

Zadnji letošnji izlet bomo spet združili s prednovoletnim rajanjem v domači gostilni v Šentvidu pri Stični. Naše zadnje letošnje srečanje bo v soboto, 11. decembra, z novomeške avtobusne postaje pa bo avtobus odpeljal ob 9. uri. Peljali se bomo do Sevnice, po želji kaj kupili v tovarniški prodajalni Lisce, si za doplačilo 200 tolarjev ogledali sevnški grad in pot nadaljevali do Šentruperta, kjer si bomo ogledali cerkev sv. Ruperta. Po kosilu v Šentvidu bomo rajali približno do 20. ure in se domov vračali po glavni cesti Trebnje - Novo mesto, kamor bomo prišli okrog 21. ure. Od jutra pa do večera nas bosta spremljala harmonikarja, ki sta že lansko leto poskrbela za nepozabno vzdušje. Cena za naročnike Dolenjskega lista je 2.900 tolarjev in za ostale 3.400 tolarjev.

Zadnji rok za prijavo je ponedeljek, 6. decembra, na tel. številkah: 068/321-115, 325-477

Na izlet vas vabita

DOLENJSKI LIST
in
MANA
turistična agencija

UMRL ZARADI PODHLADITVE

ZAJČJI VRH PRI ČRNOM-LJU - 15-letni B. G. z Zajčjega Vrha, dijak 1. letnika gimnazije Črnomelj, je v torek, 16. novembra, odšel od doma. Njegovo izginotje so starši prijavili tamkajšnji policijski postaji. Policisti so sprožili akcijo iskanja, v katero so vključili službenega psa, posluževali so se tudi medijev. V četrtek, 18. novembra, okrog 11. ure je občan našel fanta mrtvega na kolo-voznici pota Tušev Dol-Talčji Vrh. Obdukcija je pokazala, da je umrl zaradi podhladitve.

Trebanjci ne bodo več zamujali

Nad Vrhrebnjem na razgledni točki odprli obeležje 15. poldnevnik - Geografsko-kartografska učna pot - Slovenski oz. trebanjski "Greenwich" zanimiva turistična točka ob Baragovi pohodni poti

TREBNJE - Specifična geografska lega omogoča Sloveniji prav posebno obeležje. Skozi Trebnje namreč poteka 15. poldnevnik, ki znotraj srednjeevropskega časovnega pasu določa točen srednjeevropski čas. Zato se je občina Trebnje odločila prevzeti pobudo za izgradnjo obeležja 15. poldnevnik, ki bo za slovenski prostor pomembno z več vidikov, tako s strokovnoizobraževalnega oz. geografsko-geodetskega kot tudi s turističnopromocijskega vidika.

Poldnevnik ali meridiani so navidezni polkrogi, ki povezujejo oba Zemljina tečaja in vse kraje, ki imajo isti čas oz. kjer sonce hkrati vzhaja, doseže poldan in hkrati zahaja. Mreža poldnevnikov je zaradi rotacije Zemlje okoli lastne osi izredno pomembna tudi pri določanju datumske meje in časovnih pasov na Zemlji. Naš planet je razdeljen na 24 časovnih pasov, katerih je vsak širok 15° in znotraj katerega imajo vsi kraji enak čas.

Greenwiški poldnevnik poteka po sredini ničelnega časovnega pasu; v tem časovnem pasu velja greenwiški oz. svetovni čas (UT Universal time) ali t.i. zahodnoevropski čas. V naslednjem prvem vzhodno ležečem časovnem pasu št. 1 velja srednjeevropski čas. Skozenj po sredini poteka poldnevnik, ki je natanko 15° oddaljen od greenwiškega. Ta določa točen srednjeevropski čas in poteka tudi skozi trebanjsko občino. Direktor občinske uprave, sicer diplomirani inženir geodezije Janez Slak, je ob petkovi otvoritvi obeležja na Vrhrebnjem, ki se ga je kljub močnemu sneženju udeležilo 54 od 300 vabljenih, še poudaril, da je bila to županova ideja.

Župan Ciril Pungartnik je povedal, da so imeli malo smole, da niso te zamislili uresničili že pred štirimi leti. Satelit pa je na laž po-

stavil nenatančne karte in pomaknil točko obeležja 15. poldnevnik za več kot 400 m. Tako je zdaj obeležje na razgledni točki, kjer ob lepem vremenu seže pogled do Triglava. Slovenski Greenwich v trebanjski občini bo obogatil turistično ponudbo občine. Mimo obeležja na Vrhrebnjem poteka znana Baragova pohodna pot. Trebanjci pa nameravajo v sodelovanju s sosednjima občinama

Litija in Ivančna Gorica pripraviti še projekt geografsko-kartografske učne poti. Krožna povezavalna pot, ki bo speljana tudi do obeležja 15. poldnevnik v Trebnjem, bo hkrati povezovala geografsko središče Slovenije - geos, grad Bogenšperk ter stiški samostan. Pungartnik je na pol v šali dejal, da poslej Trebanjci ne bodo smeli več zamujati, ker imajo najbolj točen čas.

P. P.

15. POLDNEVNIK - Potem ko je trebanjska občina na Rimski cesti na vstopu v Trebnje pred približno mesecem dni postavila veliko tablo, ki poleg označbe 15. poldnevnik na digitalnem displeju kaže zares točen srednjeevropski čas, so pretekli petek v hudem snežnem metežu na razgledni točki nad Vrhrebnjem v bližini lovske koč odprli še kamnito obeležje 15. poldnevnik. (Foto: P. Perc)

ŽERJAV PRI CERKLJAH! - Izredno redko se eden največjih ptičev pri nas pojavi v naših krajih. Žerjav se seli iz Skandinavije in Sibirije prezimiti v toplejše kraje. Tako smo od 2. do 4. novembra na poljih med Borštom in Cerkljami ob Krki opazovali mladega žerjava (Grus grus). Večina slovenskih opažanj je sicer s kraških polj (Planinsko in Cerkljsko) ali iz Prekmurja. Žerjav je eden največjih ptičev, saj zraste preko 2 m. Ob njem so bile videti sive čaplje pravi palčki. Te dni pa smo opazili pri jezcu HE Vrbovo družino labodov. Kdor bi opazil podobne pojave, ga prosim, naj me obvesti na GSM 041 593 929. (Foto: Dušan Klenovšek)

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Medvede naj polovijo in spustijo po Ljubljani, če so tam toliko proti odstrelu - Cigaretni dim iz gostilne v trgovino - Prioriteto pluzenja cest določa občina

Jože Hrastelj iz okolice Krškega je poklical v zvezi z medvedmi, ki jih je minister Smrkolj zamenjal za odstrel. Moti ga, da nekateri tako vztrajno in glasno protestirajo proti temu. Med protestniki je daleč največ Ljubljancev. Jčze predlaga, naj na odstrel obsojijo medvede raje polovijo in jih spustijo po Ljubljani, če si jih tam tako želijo imeti. Ko je pred časom en sam medvedek ponesreči zašel v Ljubljano, so ga takoj ustrelili, po vaseh pa naj bi se po njihovem mnenju mrcine neogroženo sprehajale in delali škodo kmetom, ki imajo že tako drugih težav čez glavo.

Jožica Barbič iz Novega mesta je navdušena nad novim trgovskim središčem Mercator na Cikavi, moti jo le, da je tik pred vhodom v trgovino z živili gostinski lokal, kjer je dovoljeno kaditi, dim pa se vali tudi v notranjost trgovine vse do polic z mesom in kruhom.

Bralec iz okolice Trebelnega nas je poklical naknadno, ko je trebanjski konec že zasul sneg. Vaščani Brezovice, Zgornjega in Spodnjega Zabukovja in Vrha pri Trebelnem so bili v petek tako rekoč odrezani od sveta, saj je Cestno podjetje Novo mesto prišlo služiti cesto, ki vodi do njihovih krajev, šele ob 10. uri zvečer. Otroci so morali na poti iz šole gaziati cel sneg kar štiri kilometre daleč, odrasli, ki so se se zjutraj odpeljali v službo, pa so morali, če so hoteli popoldne priti domov, najeti in plačati nekoga, da jim je spluzil cesto. Vodja trebanjskega sektorja Cestnega podjetja Novo mesto Jože Uhan je povedal, da prioriteto pluzenja in posipavanja cest za svoje območje določa občina Trebnje. Po pravilih, ki jih določa občina, lahko začnejo pluziti, ko zapade 15 cm snega, najprej pa pridejo na vrsto ceste

višjega ranga. Kljub temu Cestno podjetje pošlje pluge na ceste, že preden zapade 15 cm, saj tiste ceste, ki pridejo na vrsto zadnje, ob pluzenju včasih pokriva tudi več kot 20 cm snega. Kar se tiče prednosti pri čiščenju cest, Cestno podjetje vrstnega reda ne more spreminjati, žal pa pridejo zadnji na vrsto vedno eni in isti kraji. Zadeva se da rešiti tako, da se podpiše pogodba s kooperantom, na primer s kmetom, ki posamezne lokalne ceste spluži s traktorjem. Za omenjene kraje je za tako rešitev za to zimo že prepozno, saj mora spisek kooperantov, ki ga predlaga Cestno podjetje, še pred zimo potrditi občina.

I. V.

V ZOOMU KAR PO DOMAČE

Na nedeljski televizijski razvedrilni oddaji Zoom je nastopila tudi družina Kožar iz Dolenje Pirošice pri Cerkljah, da bi dajala podporo mami Suzani, ki je poskušala s poznavanjem državnih zastav sveta osvojiti nagrado - avto, ki že kar nekaj časa čaka na dovolj srečnega tekmovalca. Kožari so v Ljubljano odšli polni (za)upanja, vrnili pa so se precej razočarani. Ne le da jih je voditelj mimogrede prekrstil v Kožuhe in je Cerklje preselil kar v bližino Novega mesta, tudi pri ugotavljanju zastav se je zataknilo, saj so vrli televizijski dali Suzani Kožar za uk drugo knjigo, kot pa so jo potem uporabili.

VEČER TAJSKEGA BOKSA - V soboto, 20. novembra, je Kick thai boxing klub Scorpion iz Novega mesta v športni dvorani Marof pripravil večer tajskega boksa. Novomeški ljubitelji te športne vrste so videli štiri boje, v katerih sta sodelovala tudi Novomeščana. David Župevec je v uvodnem dvoboju v kategoriji do 57 kg premagal Hrvaťa Hrvoja Česča, v četrtem dvoboju pa je Gašper Cajnar (na sliki desno) spraval na tla Švicarja Suata Nuhija. (Foto: M. Kline)

DOLENJSKI LIST

24. novembra 1988

Avnojska ali nikakršna

Ob vsem tem, kar se ta čas dogaja v naši domovini ob 45-letnici zgodovinskega II. zasedanja Protifašističnega sveta narodne osvoboditve Jugoslavije, nimamo razlogov za navdušujoče slavlje. Bolj nam je potreben temeljit in vsestranski premislek o tem, kaj je in kam plove Jugoslavija. Eno je gotovo: trdna je lahko samo, če temelji na avnojskih načelih, še več: dogodki zadnjih mesecev kažejo, da je Jugoslavija lahko samo avnojska ali pa ji bo nenehno grozil razpad.

Pogovarjamo se o aidsu!

Današnji svet se sooča z grozljivo boleznijo - aidsom, za katerega sedaj še ni zdravila. Ta bolezen je velik izziv za nas vse - izziv v takšni meri, da moramo biti drzni, inovativni v mišljenju in postopkih, kako najučinkovitejše nadzorovati širjenje virusa, preprečevati negativne posledice in obrzdati bolezen.

Socialne pomoči

Deset občanov metliške občine prejema socialno pomoč kot edini vir preživljanja. Ta pomoč znaša 204.410 din na mesec. Kot dopolnilni vir, ki v povprečju znaša polovico edinega vira, pa prejema socialno podporo 52 ljudi iz metliške občine.

Ko zmanjka novcev

V lanskem šolskem letu je imela semiška celodnevna osnovna šola na Štrekljencu oddelek romskih otrok v starosti od 9 do 12 let, v katerem je bilo v povprečju 6 do 10 učencev. Zaradi pomanjkanja denarja pa so morali letos ta oddelek ukiniti. Ko so semiški učitelji analizirali uspehe s temi otroci, so bili edini, da se je zgodila velika družbena škoda, ker oddelek ni nadaljeval s poukom.

Učitelji gredo za učenci

Glavna in edina kavarna v Kočevju je postala priljubljena med mladimi Kočevci, med njimi pa je odkar imajo v njej biljard, največ golobradcev. Šolska mladost tam namreč igra to priljubljeno igro tako rekoč cele dopoldneve. Ker učencev ni v šoli, imajo učitelji verjetno manj dela. Vendar ne bi bilo slabo, ko bi kakšnega učitelja namestili še v kavarno.

Ena gospa

je rekla, da smo letos zgodaj začeli praznovati božič. Na smučarskem sejmu v dvorani Marof sta bila glavna hita pesmi "Sveta noč" in "Češčena si, Marija".

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvaliti, ali pa le opozoriti na zanimiv dogodek iz domačih krajev - pokličite nas! Priljubili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki (068) 323-606 vas čakamo vsak četrtek med 18. in 19. uro. Dežurni novinar vam bo pozorno prisluhnil.

VELIKA RAZSTAVA MALIH ŽIVALI

NOVO MESTO - Društvo gojiteljev malih pasemskih živali "Krka" prireja v osnovni šoli Grm od petka, 26. novembra do nedelje, 28. novembra 6. veliko razstavo malih živali. Vabljeni!

PONAREJENIH 100 DEM

ČRNOMELJ - Neznaneč je 18. novembra v trgovini Tina nakupil blaga za okrog dva tisoč tolarjev, prodajalka pa mu je od bankovca za 100 DEM preostanek vrnila v tolarjih. Ko je lastnica trgovine T. T. iz Dragatusa naslednji dan marke nesla na Dolenjsko banko, so ugotovili, da gre za ponaredek. Policisti so bankovec zasegli.